

Bilag 12

Forslag fra den udvidede inddragelse til udviklingen af Jernbanebyen

Første fase af den udvidede inddragelse har haft et bredere sigte i og med lokalplanen har været under udarbejdelse og dermed ikke offentlig tilgængelig. Formålet har således været at sætte Jernbanebyen på Københavnerkortet, skabe engagement og inddragelse blandt lokale og bredt i byen, samt teste nye former for inddragelse med fokus på at inddrage en bred målgruppe. Forskellige tematikker, der har været vigtige for kerneaktører, herunder lokaludvalgene, og tematikker, som lægger sig op ad visionerne for området er blevet løftet.

I skemaet nedenfor fremgår en samlet liste over indkomne forslag fra den udvidede inddragelse til Jernbanebyen. Listen beskriver anbefalingerne samt om de håndteres i lokalplanforslaget og hvordan de håndteres.

	Forslag	Hvem	Evt. uddybning	Relevant for lokalplanen + håndtering i lokalplanen
1	Vand og vådområder	Unges anbefalinger Bilag 1, side 7		Der stilles ikke krav om vand- og vådområder i lokalplanen, men det er muligt i eks. parker.
2	Beplantede tage og facader	Unges anbefalinger Bilag 1, side 8	Beplantede facader og tage insekter og fugle. Vi anbefaler at man skaber en stor variation af planterne på facader og tage, så det giver forskellige fugle og insekter gode levebetingelser. Vi synes det er vigtigt at udnytte vores tage både som at sted at gro vildt, men også et sted at dyrke grøntsager. Vi mener, at det at dyrke grøntsager med andre kan være med til at skabe nye fællesskaber. Vi synes også at det er pænt og hyggeligt. Se evt. forslag i Minecraft.	Der stilles krav om facadebeplantning af en række facader og begrønning af flade tage, der ikke anvendes til ophold eller solenergi.
3	"Vild med vilje" natur med høj variation af plantearter	Unges anbefalinger Bilag 1, side 9	Vi foreslår at skabe "vild med vilje" natur i forbindelse med aktiviteter, hvor store og små kan være med. For eksempel blomsterrute, sommerfugleruter eller andre stier, hvor man kan opleve forskellige plante- og insektarter alt efter hvilken sti du tager. Vi mener, at det er med til at skabe karakter til området og en særlig signatur.	Der stilles krav om 60-70 % hjemmehørende arter for så vidt angår træer.

4	Plads til økosystemer, der tilbyder mulighed for at plukke urter, bær, frugter og nødder	Unges anbefalinger Bilag 1, side 10	Vi foreslår hjemmehørende som fx hasselnødder, solbær eller mirabelle. Det er vigtigt, at bademennesker og dyr kan nyde godt af det. Det skaber interaktion med naturen og mulighed for at lære af naturen.	Der er udlagt grønne arealer/byrum, såsom Lokomotivskoven nord for CMC og Vasby Have syd for CMC. Udformningen af byrum er ikke fastlagt i detaljer.
5	Natur til alle sanser	Unges anbefalinger Bilag 1, side 11	Blade der risler i vinden eller fuglekvidrer. Det kan også være ved at anrette forskelligt underlag, noget der føles koldt og noget der føles varmt. Svampe som kan plukke som efteråret eller blomster og tidsler som også står flot om vinteren.	Der er udlagt grønne arealer/byrum, såsom Lokomotivskoven nord for CMC og Vasby Have syd for CMC. Udformningen af byrum er ikke fastlagt i detaljer.
6	Mange og store træer	Unges anbefalinger Bilag 1, side 12 Spørgeskemaundersøgelse blandt 239 folkeskoleelever	Det vigtigt med en variation af træer - både i størrelse og arter, så flest mulige dyrearter får glæde af dem. Lad træer der kan blive, blive. Og materialerne fra de træer, der skal fældes, skal blive i området, så det liv der eksisterer stadig har en plads.	Over 240 træer udpeges som bevaringsværdige i lokalplanen. Der stilles krav om at der plantes over 1550 nye træer. Der fastlægges krav til størrelse af de nye træer, samt at 60-70 % skal være hjemmehørende arter. Herudover forventes ca. 65 yderligere træer bevaret. Disse fastlægges dog ikke med lokalplanen.
7	Meget belysning, så det ikke bliver mørkt	Unges anbefalinger Bilag 1, side 13	Belysningen kan både komme fra gadebelysning, inde fra facadernes butiksvinduer, nede fra fortovet, med solcelle-lyskæder i træerne og andre kreative løsninger	Der stilles krav om at byrum, indgangspartier, portåbninger, portrum og passager skal belyses. Belysning må ikke blænde omgivelserne.
8	Byrum, hvor der er mennesker det meste af døgnet	Unges anbefalinger Bilag 1, side 14	Mange caféer og butikker i gadeplan kan være en løsning. Man føler sig tryk	Der fastlægges en række byrum i lokalplanen. Byrum og gårdrum skal være offentligt tilgængelige og

			hvis der altid er et sted der er åben, hvor man kan gå ind og få hjælp. Alternativt skal byrum indrettes så mennesker har lyst til at være der, så man aldrig er alene. Man kan skabe byrum hvor man føler sig velkommen ved fx at have flotte, gamle men velholdte facader - gerne grønne facader og så er det vigtigt med vinduer, man kan se liv bag når det er mørkt.	må ikke ved skiltning eller hegning forbeholdes områdets beboere eller bestemte brugere. Legepladser ved daginstitutioner kan hegnes, men skal være åbne for offentligheden, når institutionerne har lukket. Der stilles krav om publikumsorienterede serviceerhverv (butikker, cafeer eller lignende) ud mod de centrale byrum og strækninger. Der stilles krav om at der i stueetagen ved disse publikumsorienterede serviceerhverv etableres vinduer i mindst 75 % af strækningen, så man kan se ind. Dette gælder dog ikke i bevaringsværdige bygninger.
9	Åbne arealer, hvor man kan se langt	Unges anbefalinger Bilag 1, side 15	Vi peger på, at der i Byparken kunne være et stort og åbent areal, hvor der er plads til yoga, fodbold og picnic. Det kan være et område, hvor gæsterne selv kan være med til at indtage rummet, som de har mest lyst til netop den dag.	Der stilles krav om et antal træer i parkerne, men ikke om den konkrete indretning. I Lokomotivskoven stilles også krav om bevaring af en lang række gamle træer.
10	Rolige omgivelser	Unges anbefalinger Bilag 1, side 16	Rolige omgivelser kan bestå af naturrige omgivelser, væk fra byens larm hvor der kan høres fuglekvidder, hygge kroge hvor man kan hænge ud og små hemmelige spots.	Der stilles krav om et antal træer i parkerne og byrum, men ikke om den konkrete indretning. Disse kan således indrettes forskelligt. I Lokomotivskoven stilles også krav om bevaring af en lang række gamle træer.
11	Steder, hvor man må larme	Unges anbefalinger Bilag 1, side 17	Der skal være steder, hvor man gerne må grine og fjolle uden at blive bedt om, at tie stille. I de områder skal man kunne høre musik og have det	Nogle af byrummene i planen ligger langs passager og ved fodboldbaner og lægger således op til en mere støjende og aktiv brug,

			sjovt. Det kan være med til at skabe tryghed, fordi man føler sig mere fri, fordi der ikke er så mange regler.	end andre, som kan indrettes til mere stille aktiviteter og ro.
12	Overvågning eller opsyn	Unge anbefalinger Bilag 1, side 15	Set i lyset af nogle aktuelle sager, mener vi, at det skal være let at få fat på hjælp hvis man får brug for det, og at man kan se hvad der er sket, hvis der skulle ske os noget. Det har en forebyggende effekt, fordi vi ellers kan gå og være bange for at der sker os noget.	Dette reguleres ikke i lokalplanen. Der fastlægges dog flere funktioner, som kan bidrage med liv og øjne på gaderne, eks. butikker og en skole, som også vil have åbent for fritidsaktiviteter om aftenen.
13	Plads til idrætsaktiviteter	Unge anbefalinger Bilag 1, side 18 Spørgeskemaundersøgelse blandt 239 folkeskoleelever	Gerne med siddepladser ved siden af, så andre unge kan hænge ud og vi kan være sammen og mødes på tværs	Der planlægges for tre boldbaner og en skole med idrætssale og plads til brug til fritidsaktiviteter udenfor skolens åbningstid. Syd for CMC fastlægges den gamle Toldkammerbygning til kulturelle, idrætsmæssige og tekniske formål, så bygningen kan rumme en række udadvendte aktiviteter.
14	Mulighed for leg	Unge anbefalinger Bilag 1, side 20	Vi synes det er vigtigt, at mennesker uden have eller en hyggelig gård har et andet sted at tage sine børn med hen, så alle i byen har mulighed for at være en udenfor hele året rundt.	Lokalplanen stiller krav om, at legearealer til daginstitutioner skal være åbne for offentligheden uden for daginstitutionernes åbningstid. Der fastlægges krav om etablering af legearealer i flere byrum.
15	Plads til ro og fordybelse	Unge anbefalinger Bilag 1, side 21 Spørgeskemaundersøgelse blandt 239 folkeskoleelever	Vi har alle forskellige behov - nogle dage er man udadvendt og social, og andre gange har man brug for ro og bare at være sig selv. Derfor skal byen også have steder, hvor man kan gå hen og bare være sig selv. Det skal	Nogle af byrummene i planen ligger langs passager og ved fodboldbaner og lægger således op til en mere støjende og aktiv brug, end andre, som kan indrettes til mere stille aktiviteter og ro.

			være rolige omgivelser, gerne i naturen, hvor man trygt kan være alene.	
16	Siddesteder ved siden af aktiviteter	Unge anbefalinger Bilag 1, side	Vi anbefaler, at der er siddesteder ved siden af aktiviteter. På den måde kan man følge med i hvad der sker samtidig med, at man kan fordybe sig i sit eget fx læse en bog eller sidde og snakke med sine venner eller familie.	Der er planlagt tre boldbaner. Det er fastlagt i lokalplanen, at mindst 25 % af kanten omkring boldbanen skal have siddetrin, hvis boldbanen forsænkes.
17	Mange steder at sidde og hænge ud	Unge anbefalinger Bilag 1, side 22	Som ung har man stort behov for at bruge byen som mødested med vennerne og vi bruger meget af vores fritid her. Byens rum er der hvor vi kan være sammen, uden at have vores forældre lige ved siden af.	Der er udlagt grønne arealer/byrum, såsom Lokomotivskoven nord for CMC og Vasby Have syd for CMC og en række byrum. Udformningen af byrum er ikke fastlagt i detaljer.
18	Plads til større fællesskaber og forsamlinger	Unge anbefalinger Bilag 1, side 23		Der er udlagt grønne arealer/byrum, såsom Lokomotivskoven nord for CMC og Vasby Have syd for CMC og en række byrum. Udformningen af byrum er ikke fastlagt i detaljer.
19	Mulighed for gode gåture	Unge anbefalinger Bilag 1, side 24		Der er i lokalplanen fastlagt forskellige typer gader, hvor nogle er uden biltrafik.
20	Små hemmelige spots	Unge anbefalinger Bilag 1, side 25	Det kan både være små omsluttede arealer i parker, hyggelige stier, gadehjørner indrettet med hyggekrege o.l.	Der er udlagt grønne arealer/byrum, såsom Lokomotivskoven nord for CMC og Vasby Have syd for CMC og en række byrum. Udformningen af byrum er ikke fastlagt i detaljer.
21	Adgang til toiletter og vandposter	Spørgeskemaundersøgelse blandt 239 folkeskoleelever	Størstedelen af de unge nævner toiletadgang som	Der er mulighed for etablering af mindre bygninger, som

			værende blandt de vigtigste elementer i en bypark.	eksempelvis kan bruges til toilet, i byrum.
22	Gode udeområder med plads til at sidde og gå ture	Sammenfatninger fra interviews på Banegaarden		Der er udlagt grønne arealer/byrum, såsom Lokomotivskoven nord for CMC og Vasby Have syd for CMC og en række byrum. Udformningen af byrum er ikke fastlagt i detaljer.
23	Plads til fritidsaktiviteter, herunder at der tænkes over at skabe plads til mange forskellige ting, både for små, unge og ældre	Sammenfatninger fra interviews på Banegaarden		Der planlægges for tre boldbaner og en skole med idrætssale og plads til brug til fritidsaktiviteter udenfor skolens åbningstid. Syd for CMC fastlægges den gamle Toldkammerbygning til kulturelle, idrætsmæssige og tekniske formål, så bygningen kan rumme en række udadvendte aktiviteter.
24	Fokus på fællesskaber og at der er noget for alle, både i form af samlingssteder, fælleshuse eller kultursted.	Sammenfatninger fra interviews på Banegaarden		Der planlægges for tre boldbaner og en skole med idrætssale og plads til brug til fritidsaktiviteter udenfor skolens åbningstid. Syd for CMC fastlægges den gamle Toldkammerbygning til kulturelle, idrætsmæssige og tekniske formål, så bygningen kan rumme en række udadvendte aktiviteter.
25	Legepladser er essentielt for over halvdelen af de adspurgte.	Sammenfatninger fra interviews på Banegaarden		Lokalplanen stiller krav om, at legearealer til daginstitutioner skal være åbne for offentligheden uden for daginstitutionernes åbningstid. Der fastlægges krav om etablering af legearealer i flere byrum.
26	Gode siddepladser og adgang til toiletter nævnes også som vigtige elementer for mange af adspurgte.	Sammenfatninger fra interviews på Banegaarden		Der stilles krav om bænke i de fleste byrum, hvis de ikke er støjramt.

27	Parker og grønne åndehuller skal gerne være med træer der kan danne skygge og græs som man kan "hænge ud" på.	Sammenfatninger fra interviews på Banegaarden		Over 240 træer udpeges som bevaringsværdige i lokalplanen. Der stilles krav om at der plantes over 1550 nye træer. Der fastlægges krav til størrelse af de nye træer, samt at 60-70 % skal være hjemmehørende arter. Herudover forventes ca. 65 yderligere træer bevaret. Disse fastlægges dog ikke med lokalplanen.
28	Mange forskellige blomster, vild natur og høj biodiversitet i og omkring parkerne.	Sammenfatninger fra interviews på Banegaarden		Der stilles krav om 60-70 % hjemmehørende arter for så vidt angår træer.
29	Caféer bliver også nævnt af flere og gerne i forlængelse af eksempelvis en legeplads.	Sammenfatninger fra interviews på Banegaarden		Der fastlægges en række byrum i lokalplanen. Byrum og gårdrum skal være offentligt tilgængelige og må ikke ved skiltning eller hegning forbeholdes områdets beboere eller bestemte brugere. Legepladser ved daginstitutioner kan hegnes, men skal være åbne for offentligheden, når institutionerne har lukket. Der stilles krav om publikumsorienterede serviceerhverv (butikker, cafeer eller lignende) ud mod de centrale byrum og strækninger.
30	Flere nævner også konkrete ønsker som svømmehal, dansescene, fodboldbane, pokemon mm.	Sammenfatninger fra interviews på Banegaarden		Planen indeholder tre boldbaner og en række byrum. Byrummenes indretning er ikke fastlagt i detaljer, så de kan indrettes så de imødeiser forskellige behov.
31	Byg individuelle og fritlæggende boliger for at opnå flest forebyggende effekter.	Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen Bilag 3, side 4	separate boliger minimerer nabostøjsgener. Mange af beboerne er særligt sensorisk sensitive over for bl.a. støj,	Der er planlagt for 10 "skæve boliger" i lokalplanen. Disse etableres efter Socialforvaltningens funktionskrav, som har fokus på brugernes behov. Det forventes, at

			som følge af psykiske og psykiatriske problemstillinger separere boligerne ses som et designgreb med 'terapeutiske' eller 'helende' egenskaber, fordi arkitekturen er med til at reducere beboernes daglige stressbelastning	der vil være to boliger i hver fritliggende bygning. Området skal skærmes mod støj.
32	Vær skarp på visiteringen - jo tættere beboerne bor, desto vigtigere bliver den rette visitering af beboere	Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen Bilag 3, side 4-5	Skæve boliger bygget som rækkehuse skal der arbejdes på at sikre en ekstraordinært god lydisolering mellem boligerne og på at bygge boligerne på en måde, så den enkelte bolig skærmes så meget som muligt, og at der er etableres maksimal afstand mellem naboernes døre. Skæve boliger bygget som etage- eller rækkehuse kræver derfor en særlig opmærksomhed på, hvem der visiteres til boligerne, og hvordan beboergruppen sammensættes.	Der er planlagt for 10 "skæve boliger" i lokalplanen. Disse etableres efter Socialforvaltningens funktionskrav, som har fokus på brugernes behov. Det forventes, at der vil være to boliger i hver fritliggende bygning. Den konkrete indretning er ikke fastlagt med lokalplanen.
33	Etabler tydelige grænser mellem private- og fællesarealer og mellem boligerne for at øge trygheden og minimerer konfliktpotential	Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen Bilag 3, side 5	En tydelig fysisk markering i form af en hæk eller et hegn omkring boligen og mellem fælles- og private områder hjælper beboerne med at sætte grænser	Den konkrete indretning er ikke fastlagt med lokalplanen.
34	Skab grønne omgivelser for at fremme beboernes mentale velvære og ro	Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen Bilag 3, side 6		I lokalplanen udpeges træer som bevaringsværdige og der stilles krav om at der plantes 10 nye træer på

				området der skal bruges til "skæve boliger".
35	Tilbyd fællesarealer, hvor man kan mødes over noget for at fremme beboernes sociale relationer og fællesskab	Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen Bilag 3, side 7		Den konkrete indretning er ikke fastlagt med lokalplanen.
36	Tilbyd alternative ankomstveje til skæve boliger for at understøtte beboernes oplevede tryghed	Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen Bilag 3, side 7-8	Det anbefales, at boligområdet indrettes med flere ruter og stisystemer, så beboerne så vidt muligt kan forlade eller ankomme til boligområdet uden at passere andre beboeres huse. Samtidig anbefales det, at de sociale viceværter har et godt udsyn til stier fra deres kontor, så de har et overblik over, hvem der ankommer til matriklen. Når der anlægges stier, er det et ønske fra beboerne, at disse er belagt med fliser eller asfalt fremfor grus, da de oplever at grus sviner i deres huse og medfører skader på gulve.	De skæve boliger vil have adgangsvej fra Vasbygade. Den konkrete indretning er ikke fastlagt med lokalplanen.
37	Skærm boligerne, men undgå at boligområdet bliver helt afskåret fra den omkringliggende by	Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen Bilag 3, side 8		Området skal skærmes mod støj og vil ligge afsides fra resten af Jernbanebyen med adgang fra Vasbygade.
38	Placer fælleshuset centralt og som det første, man møder, så det bliver et samlingspunkt og giver medarbejderne et godt overblik	Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen Bilag 3, side 9		Den konkrete indretning af de skæve boliger og arealet omkring dem er ikke fastlagt med lokalplanen.

39	Minimer risikoen for ubudne gæster for at sikre, at boligområdet er et helle for beboerne	Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen Bilag 3, side 9-10	Gæster dækker både dem, beboerne selv inviterer, dem, der kommer uanmeldt, og dem, der er ubudne. De skæve boliger i det kommende boligområde i Jernbanebyen kommer til at være et af de mest centralt beliggende i København og i tæt nærhed til Vesterbro og med Kødbyen, Halmtorvet og Istedgade, og derved tæt på stoffer, gæld, m.m., hvorfor der er stor risiko for, at området vil opleve et stort antal af besøg fra personer, som beboerne ikke ønsker besøg fra. Ved placering af boliger tæt på eks. herberger og lignende hjemløseindsatser, er erfaringerne fra Krattet, der har et herberg som nabo, at det er vigtigt at sikre en fysisk og visuel afgrænsning. En tydelig fysisk barriere i form af et hegn eller en hæk minimerer, at beboerne fra herberget går gennem boligområdet og tager ophold på udearealerne. En fysisk afgrænsning er ligeledes vigtig for at understøtte beboernes mulighed for at sætte grænser overfor personer, de måske kender på herberget,	Området skal skærmes mod støj og vil ligge afsides fra resten af Jernbanebyen med egen adgang fra Vasbygade.

			der ønsker at opholde sig hos dem i deres boliger.	
40	Arbejd med boligområdets æstetiske udtryk og identitet, så det signalerer værdighed og minimerer stigma	Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen Bilag 4, side 10		Der stilles krav om at facademateriale er træ og at der plantes 10 nye træer samt bevares et antal eksisterende træer. Området skal skærmes mod støj fra Vasbygade og CMC. Der stilles krav om at støjskærme begrønnes.
41	Mulighed for at gå til idræt og foreningsaktiviteter tæt på hvor man bor	Lokale stemmer, interviews med lokale aktører i JBB, Bilag 4		Der planlægges for tre boldbaner og en skole med idrætssale og plads til brug til fritidsaktiviteter udenfor skolens åbningstid. Syd for CMC fastlægges den gamle Toldkammerbygning til kulturelle, idrætsmæssige og tekniske formål, så bygningen kan rumme en række udadvendte aktiviteter.
42	Værksted- og kulturmiljø der kan fortsætte ånden og prioritering af områder, der ikke har et kommercielt formål	Lokale stemmer, interviews med lokale aktører i JBB, Bilag 4	Aktører i JBB har i samarbejde med VLU indgået i et partnerskab, Copenhagen Creative Partnerships, der har til formål at arbejde med at skabe plads til de kreative og håndværksbaserede erhverv i København.	Lokalplanen indeholder mulighed for etablering af værksteder, men disse vil skulle overholde støjgrænser til nærliggende boliger.
43	At man er opmærksom på, at bestemmelserne omkring den planlagte skole og de gamle værksteder ikke forhindrer, at mindre håndværksvirksomheder, såsom møbelsnedkere og modelbyggere, kan etablere sig som en del af områdets serviceerhverv	Lokale aktører ved værkstedsenklaven i Jernbanebyen	Se ovenfor	Lokalplanen indeholder mulighed for etablering af værksteder, men disse vil skulle overholde støjgrænser til nærliggende boliger. De bygninger, der udpeges som bevaringsværdige, herunder de gamle værksteder og Vognværkstedet, der skal rumme den planlagte skole, skal indrettes inden for de bestemmelser der er fastlagt om bevaring.

	At man overvejer mulighederne for at de mindre håndværksvirksomheder kan etablere værksteder i relation til skolen og de kultur-/fritidsudbud, der planlægges for.	Lokale aktører ved værkstedsenklaven Jernbanebyen	Se ovenfor	Den konkrete indretning af skole reguleres ikke med lokalplanen. Der er dog muliggjort serviceerhverv i skolen, så etablering af værksteder vil være muligt.
44	Bevaring af træer og vildt grønt, ikke bare fodboldbaner	Lokale stemmer, interviews med lokale aktører i JBB Bilag 4		Over 240 træer udpeges som bevaringsværdige i lokalplanen. Der stilles krav om at der plantes over 1550 nye træer. Der fastlægges krav til størrelse af de nye træer, samt at 60-70 % skal være hjemmehørende arter. Herudover forventes ca. 65 yderligere træer bevaret. Disse fastlægges dog ikke med lokalplanen.
45	Bedre forbindelser til Vesterbro og Kongens Enghave, f.eks. bro	Lokale stemmer, interviews med lokale aktører i JBB, Bilag 4		Lokalplanen muliggør en bro til Vesterbro. Denne er dog ikke finansieret.
46	Bevaring af landsby-identiteten	Lokale stemmer, interviews med lokale aktører i JBB		Den gule by bevares.
47	Bevar historiske bygninger der giver sjæl til området	Lokale stemmer, interviews med lokale aktører i JBB, Bilag 4		En lang række bygninger udpeges som bevaringsværdige. Der muliggøres ombygninger og ændringer af forskellig karakter, enkelte større ændringer som påbygninger.
48	Undlad total planlægning, gør plads til lokale initiativer	Lokale stemmer, interviews med lokale aktører i JBB, Bilag 4		Byrummenes indretning er ikke fastlagt i detaljer, så de kan indrettes så de imødeser forskellige behov.
49	Legepladser og grønne områder	Lokale stemmer, interviews med lokale aktører i JBB, Bilag 4		Der er fastlagt en række byrum, parker, boldbaner. Der stilles krav om etablering af legearealer i enkelte byrum, samt at legearealer

				til daginstitutioner skal være tilgængelige for offentligheden udenfor institutionernes åbningstid.
50	Mangfoldighed af mennesker	Lokale stemmer, interviews med lokale aktører i JBB, Bilag 4		Der stilles krav om 25 % almene boliger.
51	Nærhed til skole og indkøb	Lokale stemmer, interviews med lokale aktører i JBB, Bilag 4		Der planlægges for en skole samt tre dagligvarebutikker.
52	Fokus på nye fælleskaber	Lokale stemmer, interviews med lokale aktører i JBB, Bilag 4		Der planlægges for tre boldbaner og en skole med idrætssale og plads til brug til fritidsaktiviteter udenfor skolens åbningstid. Syd for CMC fastlægges den gamle Toldkammerbygning til kulturelle, idrætsmæssige og tekniske formål, så bygningen kan rumme en række udadvendte aktiviteter.
53	Stemning og kultur i bydelen. At Jernbanebyen bliver et sammenhængende byområde, hvor folk kommer hinanden ved.	Ungerådet	Ungerådet har bl.a. været meget inspireret af Generationernes hus i Aarhus	Der planlægges for tre boldbaner og en skole med idrætssale og plads til brug til fritidsaktiviteter udenfor skolens åbningstid. Syd for CMC fastlægges den gamle Toldkammerbygning til kulturelle, idrætsmæssige og tekniske formål, så bygningen kan rumme en række udadvendte aktiviteter.
54	Fokus på grønne byrum og klima	Ungerådet	Der er et særligt ønske om at buske og bede fylder meget i gadebilledet	Langs vævsgaderne stilles krav om beplantning samt træer.

55	Enghavevej og overgange mellem Bavnehøj og Jernbanebyen, herunder særligt tunnelen som forbindelse og kommende skolevej	Deltagere i netværket Områdefornyelse Bavnehøj		Lokalplanen giver mulighed for udvidelse af tunnelen. Dette indgår desuden i udbygningsaftale med grundejerne.
56	Se på mulighederne for at skabe fleksible rammer i lokalplanen, der kan integrere fritidsinteresser som understøtter, at der bliver skabt et mere varieret udbud.	Workshop med deltagere fra det omkringliggende foreningsliv	Dvs. andet end baner og funktioner til den klassiske boldbaserede idræt – f.eks. scene til dans, skuespil, rollespil, mm.	Der planlægges for en skole med idrætssale og plads til brug til fritidsaktiviteter udenfor skolens åbningstid. Syd for CMC fastlægges den gamle Toldkammerbygning til kulturelle, idrætsmæssige og tekniske formål, så bygningen kan rumme en række udadvendte aktiviteter.
57	Tænk ud af boksen – der kan skabes en langt højere diversitet i fritidsaktiviteter ved at planlægge fysiske rammer der kan rumme mange forskellige typer af aktiviteter.	Workshop med deltagere fra det omkringliggende foreningsliv	F.eks. nævnes der overdækkede arealer som både kan fungere som strikke-, spille-, samtaleklub mm. om sommeren. Eller arealer som både kan bruges til yoga, stillestund, meditation, afslapning og ro.	Se ovenfor.
58	Forbind skole, kulturliv og offentlige arealer, så der kan arrangeres sammenhængende aktiviteter på kryds og tværs, udendørs og indendørs.	Workshop med deltagere fra det omkringliggende foreningsliv	Flere deltagere bemærker, at de ikke nødvendigvis er låst til et lokale hvis det giver mening at være ude dele af året.	Der planlægges for en skole med idrætssale og plads til brug til fritidsaktiviteter udenfor skolens åbningstid. Syd for CMC fastlægges den gamle Toldkammerbygning til kulturelle, idrætsmæssige og tekniske formål, så bygningen kan rumme en række udadvendte aktiviteter. Der er planlagt en fælles gang- og cykelsti langs den nordlige side af CMC, som vil løbe langs et areal grønt areal som forbinder boldbaner, skolen og den offentlige park.

59	Se på de generelle forbindelser mellem de aktive og grønne områder. Der foreslås en løbe-, aktivitets- eller opvarmningsrute fra skole-og boldbanerne og ud i bydelen.	Workshop med deltagere fra det omkringliggende foreningsliv		Der er planlagt en fælles gang- og cykelsti langs den nordlige side af CMC. Der er muliggjort en bro over CMC.
60	Arbejd med dobbeltfunktioner og opbevaring, så flere fritidstilbud kan deles om faciliteter.	Workshop med deltagere fra det omkringliggende foreningsliv	Der efterspørges bl.a. steder hvor spejdere kan opbevare deres udstyr, rafter mm. eller hvor der kan låses bolde, lydanlæg og lignende inde.	Reguleres ikke med lokalplanen.
61	Prioriter planter der også kan sanses	Samlede inputs fra november-arrangementer i Spor10	Duft, farver, variation i størrelse, lyde	Lokalplanen fastlægger ikke arter for planter, men fastlægger at 60-70 % af nye træer skal være hjemmehørende arter.
62	Arbejd med begrønning der også virker støjreducerende og prioriter planter der også i sig selv giver forskellige "lyde".	Samlede inputs fra november-arrangementer i Spor10		Der stilles krav om at støjskærme skal være begrønnede langs mindst 70 % af de lukkede dele af strækningerne.
63	Prioriter byrum som er rolige og hvor der er mulighed for ophold der foregår i roligt tempo.	Samlede inputs fra november-arrangementer i Spor10		Planen indeholder en række byrum. Byrummenes indretning er ikke fastlagt i detaljer, så de kan indrettes så de imødeser forskellige behov, herunder både ro og aktivitet.
64	Arbejd med alle byrum, forbindelser og facader, så man føler sig forbundet af et grønt element når man går i byen	Samlede inputs fra november-arrangementer i Spor10		Der stilles krav om ca. 1550 nye træer, facadebegrønning langs facader mod de buede vævsgader samt støjskærme og bede til beplantning i gaderne og byrum.
65	Hver årstid er vigtig	Samlede inputs fra november-arrangementer i Spor10	Det uddybes, at man skal have lyst til at opleve hver årstid i bydelen og at den ikke kun	Planen indeholder en række byrum. Byrummenes indretning er ikke fastlagt i detaljer, så de kan

			skal være attraktiv om sommeren	indrettes så de imødeser forskellige behov, herunder både ro og aktivitet.
66	Prioriter begrønning der også virker stressreducerende, se bl.a. til de helende haver på Vestre Kirkegaard	Samlede inputs fra november-arrangementer i Spor10		Lokalplanen fastlægger ikke arter for planter, men fastlægger at 60-70 % af nye træer skal være hjemmehørende arter.
67	Ønske om at man i alment regi arbejder mere ambitiøst og kreativt med udviklingen boliger der understøtter fællesskaber mellem generationer	Workshop om alternative boformer		Lokalplanen kan ikke stille krav om forskellige boligformer, men alternative boformer er mulige.
68	Ønske om at kommunen i højere grad arbejder med at gøre den eksisterende boligmasse tilgængelig, så man kan bebo sit kvarter gennem alle livets faser.	Workshop om alternative boformer	F.eks. småt og betalbart som ung, fremkommeligt og trygt som ældre. Her blev det bl.a. drøftet, at det skaber tryghed for den enkelte og gør at man også tager ejerskab for det område man bebor gennem livet.	Der stilles krav om 25 % almene boliger. Lokalplanen kan herudover ikke regulere priser og ejerformer.
69	På legepladsen skal der være gynger, vipper, rutsjebaner og svævebaner	Børnehave		Reguleres ikke, men er muligt

Afrapportering

Udvidet inddragelse i Jernbanebyen 2023

Maj
2024

Indhold

Forord	s. 5
Indledning	s. 6
1 Jernbanebyen	s. 8
2 De unge har ordet	s. 12
3 Voxpop	s. 26
4 Skæve boliger	s. 34
5 Lokale stemmer	s. 44
6 Interessentinddragelse	s. 56
7 Aktiviteter og arrangementer	s. 64
8 Afsluttende bemærkninger	s. 84
Bilagsliste	s. 87

Forord

Jernbanebyen er en sjælden stor mulighed for at udvikle en sammenhængende bydel på én gang. På Budget 2023 blev der afsat midler til en udvidet høringsproces for det kommende lokalplanforslag.

Startredegørelse for lokalplan med kommuneplantillæg for Godsbaneterrænet (nu omtalt som Jernbanebyen) blev godkendt af Økonomiudvalget den 26. april 2022. I forbindelse med behandlingen af sagen, blev det af det samlede udvalg ønsket, at lokalplanen sendes i en udvidet høringsproces med tematiserede borgerhøringer i nye og klassiske formater.

Denne rapport med tilhørende bilag beskriver de initiativer og arrangementer, inputs og anbefalinger Teknik og Miljøforvaltningen (TMF) har iværksat og modtaget i den første inddragelsesfase, forud for offentliggørelsen af lokalplanforslaget og den offentlige høring.

Vesterbro Lokaludvalg har i denne proces været kommunens tætteste samarbejdspartner og har i høj grad været med til at definere tematikkerne, der har dannet ramme for inddragelsen.

Indledning

I Københavns Kommune har vi en målsætning om at være i tæt dialog med byens borgere. Den tætte dialog fremmer byens fællesskaber og bidrager til de gode og smarte løsninger for København. Københavnerne er eksperter i brugen af byen, og når vi aktivt lytter og samarbejder og sætter vores fælles dagligdags-erfaringer og faglige viden i spil, skaber vi sammen den gode by.

Der er mange forskellige indsatser og metoder på tværs af kommunen og vi bliver hele tiden klogere på, hvordan man skaber gode rammer for inddragelse. I lokalplanarbejdet er processerne fastlagt og følger lovgivningens rammer. Det er ofte først i den sidste fase, i høringsperioden, den brede offentlighed bliver hørt. Den udvidede høringsproces for Jernbanebyen har haft til formål at inddrage tidligere og bredere, end hvad der normalt forventes i forbindelse med en lokalplanhøring. Der er skabt aktiviteter, der er mere tilgængelige og mere inddragende end vanligt med særligt fokus på målgrupper, der almindeligvis ikke deltager i klassiske borgermøder, herunder bl.a. børnefamilier og unge.

Jernbanebyen er for mange stadig et ukendt sted i København og formålet med den udvidede borgerinddragelse har også været at gøre området synligt og styrke dialogen med borgerne om arkitektur, klima og byudvikling mere generelt.

København har under sit værtskab som Arkitekturhovedstad 2023 haft fokus på at vise, hvordan vi kan tænke langsigtet inden for temaer som byggeri, design, klimatilpasning, innovation, borgerinddragelse og bæredygtig byudvikling, socialt såvel som miljømæssigt. Jernbanebyen har i den sammenhæng både dannet ramme for verdensmålpavilloner, drøftelser om bæredygtig byudvikling, kunst- og arkitekturudstillinger samt borgerinddragelsesarrangementer. I forlængelse heraf, er Jernbanebyen også blevet udpeget som pilotprojektet i C40-netværket, som blev annonceret i forbindelse med kongressen i juli.

I den udvidede høringsproces har de mange internationale erfaringer, som blev præsenteret i forbindelse med UIA været en ledetråd. Verdensmålene og målsætningen "leave no one behind", emner som inklusion, tilgængelighed og universelt design, fokus på den enkelte bruger, dyre- og naturspektiver, er tematikker som er blevet løftet i den udvidede høringsproces. I rapporten vil du derfor også finde afsnit, hvor der zoomes ind på både individer men også steder og planter i et forsøg på at give en stemme til den omverden, som ikke kan sidde med ved bordet når der tales om byudvikling og lokalplanlægning.

Jernbane- byen

Jernbanebyen på Vesterbro er et industriområde i forandring. I de kommende år vil bydelen vokse, når der skal være plads til nye beboere, arbejdspladser, en skole, boldbaner, institutioner og parker. Området, der afgrænses af Vasbygade i syd og af baneterrænet mod Enghavevej og Ingerslevgade, har i mange år primært huset DSB, med centralværkstedet fra 1901 som midtpunkt.

Jernbanebyen blev etableret i slutningen af 1800-tallet som en del af en ny og omfattende infrastrukturplanlægning i København.

Det 20. århundrede var en periode med fremdrift. Varer blev produceret og skulle fragtes vidt omkring, og befolkningen benyttede i højere grad togene som transportmiddel. Allerede i 1870'erne kunne den daværende banegård (placeret, hvor Palads nu ligger) ikke klare det stigende transportbehov. Derfor blev der i 1890'erne foretaget en stor opfyldning af Kalvebod Strand. Med opfyldningen blev der plads til den nuværende hovedbanegård, sporanlæg og en godsbanegård, som senere blev nedrevet i 1968 og erstattet af Postterminalen. Samtidig blev centralværkstederne og et boligområde - Den Gule By - anlagt ved Otto Busses Vej og udgør i dag en stor del af Jernbanebyen.

Centralværkstedsområdet i Jernbanebyen havde op imod 1400 medarbejdere, der sørgede for vedligeholdelsen og reparationen af togene. Togdriften vedligeholdes i dag fortsat i området, men der er det seneste årti særligt flyttet flere liberale erhverv, kreative, håndværksbaserede arbejdsfællesskaber, kontorer, midlertidige studieboliger, skoler mm. ind. Gamle bygninger er blevet restaureret og huser i dag bl.a. mad- og kulturdestinationen Banegaarden. DSB vil i det kommende årti flytte vedligeholdelsen af togdriften ud af København og dette giver bl.a. anledning til at gentænke og udvikle området til en ny bydel.

Jernbanebyen

*øverst: Beplantet facade
på en af centralværkstedets
karakteristiske bygninger*

*til venstre: Drejeskive
til togene og aktive
værksteder i baggrunden*

*nederst: Den Gule Bys
tjenesteboliger*

Foto: Flora Tosti, 2023

De unge har ordet

"Jeg ser byen anderledes nu. Da jeg gik gennem en park den anden dag, tænkte jeg pludselig over belysningen, om der var vand og dyr og hvem der mon har planlagt det?"

I foråret 2023 bad Teknik- og Miljøborgmester, Line Barfod, 25 motiverede unge fra området omkring Jernbanebyen om at komme med anbefalinger til, hvordan den kommende bydel skal se ud. De unge blev bedt om at forholde sig til tre temaer; **Aktivitet & ophold, Tryghed og Bynatur & biodiversitet.**

Over seks heldagsworkshops, faciliteret af TMF og Hørt Ungdom arbejdede de unge med anbefalinger til Jernbanebyens udvikling. De har undersøgt og udforsket områdets identitet gennem fotoøvelser og gruppeopgaver og har haft mange samtaler om, hvad der er vigtigt - for børn og unge og for Københavns fremtid.

Slutteligt har ungerepræsentanterne bygget deres konkrete idéer i Minecraft, som de sammen med anbefalingerne præsenterede til en bydelspicnic den 11. juni 2023.

(Følgende afsnit er uddrag fra de samlede anbefalinger, se bilag 1).

De unge har gennem øvelser forholdt sig til hvad de tænker om de forskellige temaer og hvordan de ser forskelligt på dem. Her i Spor10. Foto: Flora Tosti

Tale til borgmesteren:

Ungeinddragelsen blev afsluttet til bydelspicnic den 11. juni 2023, hvor de ved en tale overleverede anbefalingerne til Teknik- og Miljøborgmester, Line Barfoed, samt fremviste deres bud og idéer til Jernbanebyen i Minecraft. Uddrag fra talen:

"Godsbaneterrænet skal være en helt særlig bydel. At komme her om 10 år skal give dig en følelse af frihed og muligheder, et sted hvor man føler sig som del af et community. Her, midt i København, får man en pause fra al larmen, og kommer til et område hvor man føler sig tryk, har lyst til at være og så giver den nye bydel dig en følelse af, at her er KBH en ægte klimavenlig by – her genoplives naturen, så insekter, plantearter og dyreliv trives midt i byen. Derfor anbefaler vi bl.a. at når fremtidens by skal planlægges, skal der prioriteres plads til biodiversitet og bynatur, tryk og sociale aktiviteter."

*Foto: Sandra Gonon,
Københavns Kommune*

*øverst: der arbejdes hårdt
foran computerne lige op
til deadline*

*venstre: to
ungerepræsentanter
holder tale for Borgmester
Line Barfod*

*nederst: der reflekteres
og synspunkter fremstilles
i forum*

Foto: Flora Tosti

De unge har bygget en blomster- og sankesti i Lokomotivskoven. Stien følger Lokomotivværksteder, som ses til højre i baggrunden

På inspirationstur til Ørestad, hvor der den urbane naturtypologi kortlægges sammen med naturvejledere fra Københavns Naturskole.

Bynatur og biodiversitet

Biodiversitet og bynatur skal prioriteres højt

Vi anbefaler, at når fremtidens by skal planlægges, skal plads til biodiversitet og bynatur prioriteres højt.

Bevar de store og forskellige træer, der styrker fugle- og dyrelivet. Og genbrug materialerne fra de træer, der skal fældes eller lad dem blive i området, så det liv, der eksisterer, stadig har en plads. Der skal være grønne facader og tage, så bynatur og biodiversitet indtænkes alle steder. Og det skal ikke bare være efeu – det skal være hjemmehørende arter, som allerede er en del af den bynatur vi finder herude. For 150 år siden var Godsbaneterrænet en del af havet. Og vi mener, at der i fremtiden igen skal prioriteres plads til vand- og vådområder, så haletudsen kan trives og et varieret dyre- og planteliv styrkes.

“Det er med til at skabe minder, når man er ude at plukke og spise fra naturen”

Konkrete anbefalinger

Vand og vådområder

Natur til alle sanser

Bepantede tage og facader

Mange og store træer

“Vild med vilje”-natur med høj variation af plantearter

Plads til økosystemer, der tilbyder mulighed for at plukke urter, bær, frugter og nødder

Der er arbejdet med *belysning* i alle de byrum og stiforløb, som de unge har *designet*. Her er der bl.a. forsøgt at skabe en hyggeligt belysning der også tager hensyn til insekter.

På inspirationstur til Ørestad, hvor åbne pladser og belysning bliver drøftet i relation til tryghed. Foto: Flora Tosti

Cafeområde i udkanten af Lokomotivskoven og i forlængelse af Lokomotivværkstedet, hvor der er liv i mange af døgnets timer. I baggrunden ses togvogne der er designet både som legepladselementer, udstillings- og foreningslokaler.

Tryghed

Fokus på belysning

Vi er optagede af, at man skal føle sig tryk i byen og vi synes det er vigtigt, at der helt konkret skal være et større fokus på belysning. Det behøver ikke være lygtepæle på rad og række – belysning kan være så meget mere end det – det skal være hyggeligt, behageligt for øjet og det skal hjælpe os på vej.

Vi føler os trygge når der er mennesker omkring os. Derfor anbefaler vi, at man i byudvikling skaber levende byrum, hvor der altid er mennesker. Fx ved caféer og butikker i gadeplan eller byrum, hvor mange mennesker har lyst til at opholde sig, så man aldrig er alene.

**"Jeg føler mig tryk når der er overvågning,
men ikke når der er for meget."**

Konkrete anbefalinger

**Meget belysning, så det
ikke bliver mørkt**

**Åbne arealer, hvor man
kan se langt**

**Byrum, med mennesker
det meste af døgnet**

Steder, hvor man må larme

Rolige omgivelser

Under og i forlængelse af SPOR10 har de unge designet et delvist åbent byrum, hvor der er fokus på boldspilsaktiviteter, men hvor man samtidig kan hænge ud og deltage i fællesskabsorienterede aktiviteter der ikke nødvendigvis er "aktive". Løsningerne er også designet med dobbeltfunktionalitet for øje, så banen eksempelvis også kan fungere som areal for loppemarkeder.

For at understøtte området kulturarv og karakter har de unge designet en legeplads der tager udgangspunkt i et lokalmotiv der kan klatres på, laves parkour mm.

Ophold og aktivitet

Godsbaneterrænet skal være et sted, hvor man har lyst til at være en del af det offentlige rum.

Derfor anbefaler vi at der sikres god plads til at mødes i store forsamlinger, både omkring aktiviteter og leg, men også til roligt samvær og hygge. Gerne de to poler side om side. Vi er vilde med at være mange mennesker sammen, men vi synes også det er vigtigt, at vi prioriterer plads til små hemmelige spots og hyggekrege.

Vi vil både det store og multifunktionelle, men også den lille skala. For vi har jo alle forskellige behov – nogle dage er man mere udadvendt og andre dage har man brug for at færdes i det små.

”Jeg kan godt lide at spille bold og høre musik og have det sjovt med mine venner”

Konkrete anbefalinger

Plads til idrætsaktiviteter

Mulighed for gode gåture

Plads til ro og fordybelse

Små hemmelige spots

Mulighed for leg

Mange steder at sidde og hænge ud

Plads til større fællesskaber og forsamlinger

Siddesteder ved siden af aktiviteter

En del af en større spørgeskemaundersøgelse

Inddragelsen af de 25 motiverede unge byggede på en bredere spørgeskemaundersøgelse blandt 7. og 8. klasser i skolerne omkring Jernbanebyen.

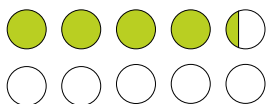
Spørgeskemaundersøgelsen indgik som en del af en halvdagsworkshop, hvor man gennem et byudviklingsrollespil skulle forholde sig til de mange dilemmaer og svære prioriteringer der ligger i at udvikle København.

239 unge har svaret på spørgsmål om, hvad de foretrækker af muligheder i byens parker.

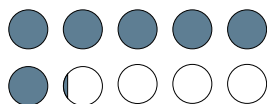
Besvarelserne har de 25 motiverede ungerepræsentanterne forholdt sig til løbende i inddragelsesforløbet for at sikre en endnu bredere repræsentation i de endelige anbefalinger.

Når de unge skulle italesætte de vigtigste elementer i en bypark, så var de orienteret mod 3 overordnede temaer: **opholdssteder, grønne naturelementer og aktiviteter.**

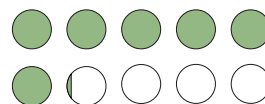
Når de unge beskriver, hvad der er særligt godt ved de steder, som de anvender i byen, så lægger de vægt på, at **der skal være siddepladser både med plads til mange og til at kunne snakke privat.** De udtrykker ønske om **natur med blomster og træer.** De vil have mulighed for **leg og bevægelse i form af forskellige boldbaner** eller anden mulighed for fysisk udfoldelse.

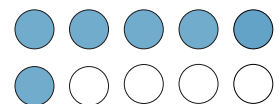
43% af de 239 unge vil gerne have at der bliver prioriteret siddesteder, hvor der er ro

61% af de 239 unge ville gerne have at der bliver prioriteret boldbaner

61% af de 239 adspurgte unge vil gerne have at der bliver prioriteret blomster og planter

60% af de 239 adspurgte unge vil gerne have at der bliver prioriteret mange træer i byens parker

Der spises popcorn og uddeles diplomer som afslutning på inddragelsesforløbet med de unge.

"Legepladsen ved bryggens pizzeria. Den er god fordi at det er tæt på hvor mig og min venner bor og der er en boldbane og legeplads og der er toiletter og vandpost"

Anonym, uddybende kommentar fra spørgeskemaet om, hvor i byen de godt kan lide at være

Toiletter og vandposter går igen bl.a. størstedelen af besvarelserne som værende blandt de vigtigste elementer i en bypark.

Anonym, uddybende kommentar fra spørgeskemaet:

"Mig og mine venner elsker at være på skydebanen fordi der er side pladser og toiletter"

Holdninger til arkitektoniske udtryk

I de unges svar var der udtrykt en holdning til byens arkitektoniske kvalitet og ord som dejlig, flot, hyggeligt og roligt samt at det skulle være fedt og sjovt, gik igen blandt svarene. Flere af de uddybende kommentarer gik desuden på at de gamle bygninger i byen var pænere end nybyggeri.

Anonym, uddybende kommentar fra spørgeskemaet:

"Jeg kan godt lide at gå rundt inde på Strøget og på Nyhavn og sådan noget. Jeg syntes det er ret så hyggeligt og estetik det nye byggeri kan godt blive lidt grimt nogle gange"

Anonym, uddybende kommentar fra spørgeskemaet:

"Jeg kan bedre lide de gamle københavnske bygninger, ikke så meget de nye"

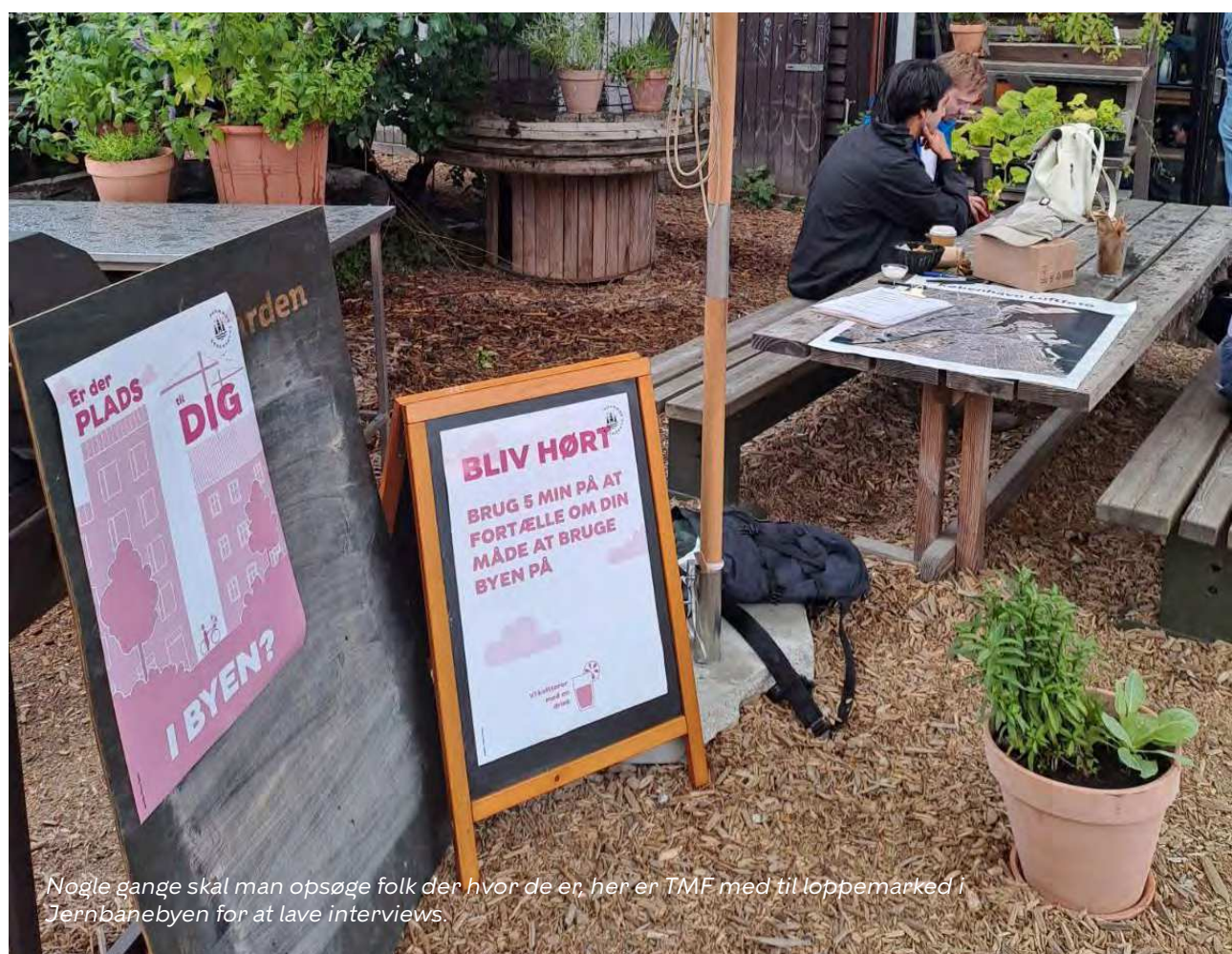
De unge har fotodokumenteret Jernbanebyens eksisterende miljø og bygninger og der arbejder med at finde steder med kvalitet, tryghed og utryghed.

Voxpop

"Jeg synes nok mest borgermøder er for de ældre. Jeg ser i hvert fald ikke, at unge bliver spurgt – så må det blive mere på de sociale medier" Ane, 21 år "

TMF har foretaget en række korte interviews ved loppemarkeder hos mad- og kulturdestinationen Banegaarden over sommeren og sensommeren 2023. Formålet har været, at få særligt unge i tale omkring, hvordan de bruger byen og samtidig introducere udviklingsplanerne for Jernbanebyen og høre, om der er særlige ønsker til den fremtidige byudvikling.

Nogle gange skal man opsøge folk der hvor de er, her er TMF med til loppemarked i Jernbanebyen for at lave interviews

Hvor er der rart at være?

Størstedelen af besvarelserne er kvinder i alderen 17-40 år. TMF har foretaget 75 interviews af ca. 5-10 minutters varighed, hvor deltagerne har svaret på følgende:

Hvis du skulle pege på et sted i København, hvor du holder meget af at være, hvor skulle det så være?

Hvad gør det her sted helt særligt?

Over halvdelen af de adspurgte har peget på en række af byens parker samt vandet som værende deres foretrukne steder.

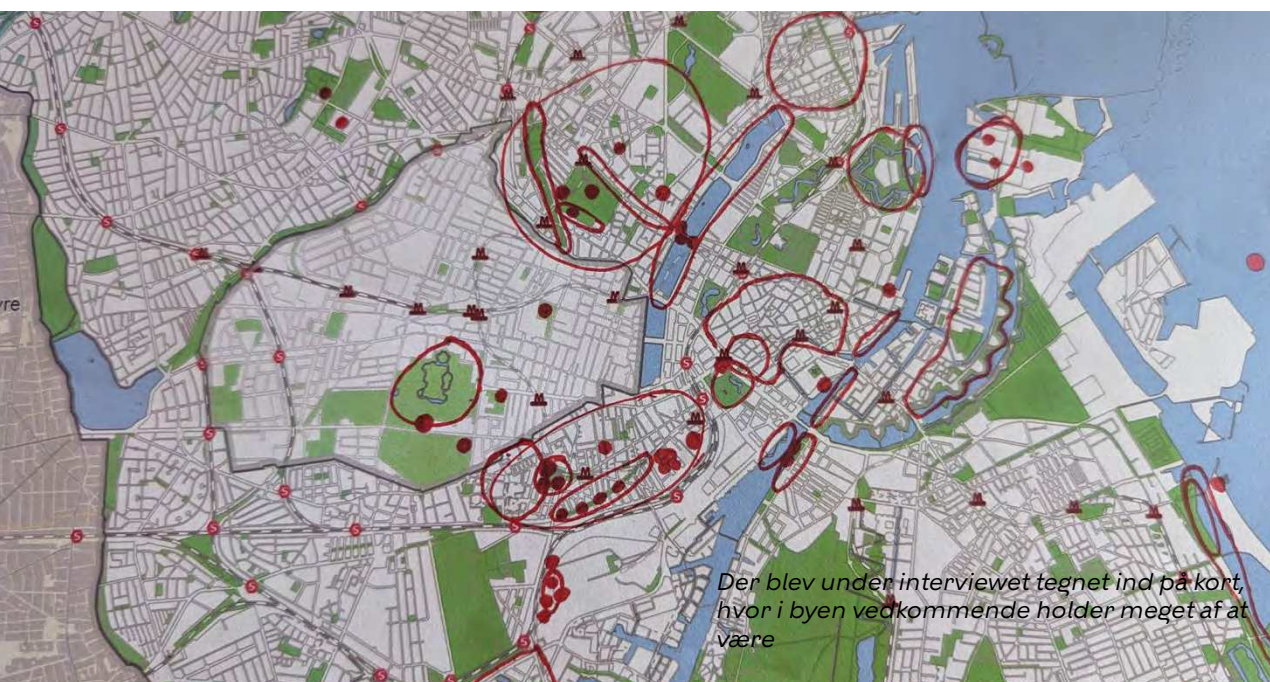
Fælles for besvarelserne er at ord som grønt, luft, lys, afslapning og plads til børn går igen.

"Her er grønt og der er luft, plads til alle også hunde, unge og børn", Sara, 28 år om Hans Tavsens Park.

Størstedelen af de resterende nævner ikke et specifikt sted, men snarere et område, hvor de går ture eller har deres dagligdag.

Pauline, 25 om Refshaleøen og La Banchina og Lille Bakery:

"Her er autentisk, det er en del af et eksisterende miljø som både er industrielt, grønt og natur og med en anden skala og udsigt",

Sigrid, 21 år om
Nørrebrogade:

"God til fods, der er
caféer og byliv, parker og
mindre turistet,"

Linnea 18 år om Indre By og
Refshaleøen:

"Good vibes, caféer, mere
internationalt og føles som om
man er lidt væk hjemmefra",

Vibeke, 74 år om Bakkehusene og
parken:

"Her er intimt, der er plads til
privatliv og fred og ro samtidig
med at det er sikkert for børn
og der eksisterer et stort fæl-
lesskab"

Hvor er der ikke rart at være?

Er der byrum, som du ikke føler er rare at være i?

Flere af de adspurgte nævner indre by og særligt den første del af Strøget, med argumenter om at der er for mange mennesker, et stressende tempo og beskidt.

Omvendt har flere nævnt indre by som steder de holder særligt af at være pga. butikker, det internationale miljø og liv.

Andre nævner nyere bydele som Ørestad og Nordhavn fordi der er mangel på gode opholdssteder og at stederne virker, på de adspurgte, identitetsløse.

En del nævner også trafikerede steder og stationer, både som værende stressende, larmende, med for mange mennesker og at det ikke er hyggeligt, lugter eller føles utrygt om aftenen.

Mai, 27 år

"På Flintholm er der ikke noget liv, det føles lidt som et dødt område og jeg ved ikke hvad jeg skal lave der ud over at tage metro-en"

Sigrid, 21 år om første del af Strøget

"På Strøget føles alt gråt og der er de samme butiksfacader som i resten af Danmark"

Kasper, 34 år

"I de nye bydele som består af meget høje bygninger, beton og glas og vindtuneller"

Hvad gør at du deltager i borgermøder?

Hvad gør at du deltager/ikke deltager i borgermøder eller er aktiv i forhold til give inputs eller høringssvar til byens udvikling?

Slutteligt var der mulighed for at dele sine tanker om hvordan man som borger gerne vil inddrages eller sætte ord på hvorfor det måske ikke har

Langt de fleste af de adspurgte føler ikke de har tiden til at deltage i borgermøder pga. hverdagens travlhed med børn, fritidsaktiviteter, putning, madlavning mm. I forlængelse heraf nævnes der også at de ofte ikke ved eller ser, hvor de har mulighed for at bidrage med inputs. Andre nævner at det kan være svært at opsøge for-di det kræver at de "søger i blinde" efter "noget" at give inputs til.

Mange peger desuden på at de gerne vil give inputs, men at det kan være svært at stille op til arrangementer, hvor man måske alligevel ikke kommer til orde eller kun får lejlighed til at stille et spørgsmål. Her kan det være nemmere hvis man repræsenterer noget på forhånd, en grundejerforening, idrætsklub, fællesskab mm. som har et klart budskab eller sag. Kommentarer som nedenstående gik igen blandt størstedelen af de interviewede.

"Jamen hvor er det? Jeg ved ikke hvor jeg skal lede eller hvad jeg skal søge på?"

"Det er måske dovenskab, men jeg ved ikke hvor jeg skal gøre noget?"

"Jeg synes det er svært at finde overskud til at deltage i hverdagen"

Hvad er vigtigt i en ny bydel?

Kort introduction til Jernbanebyen

Hvad synes du er vigtigt at fokusere på når man bygger en ny bydel?

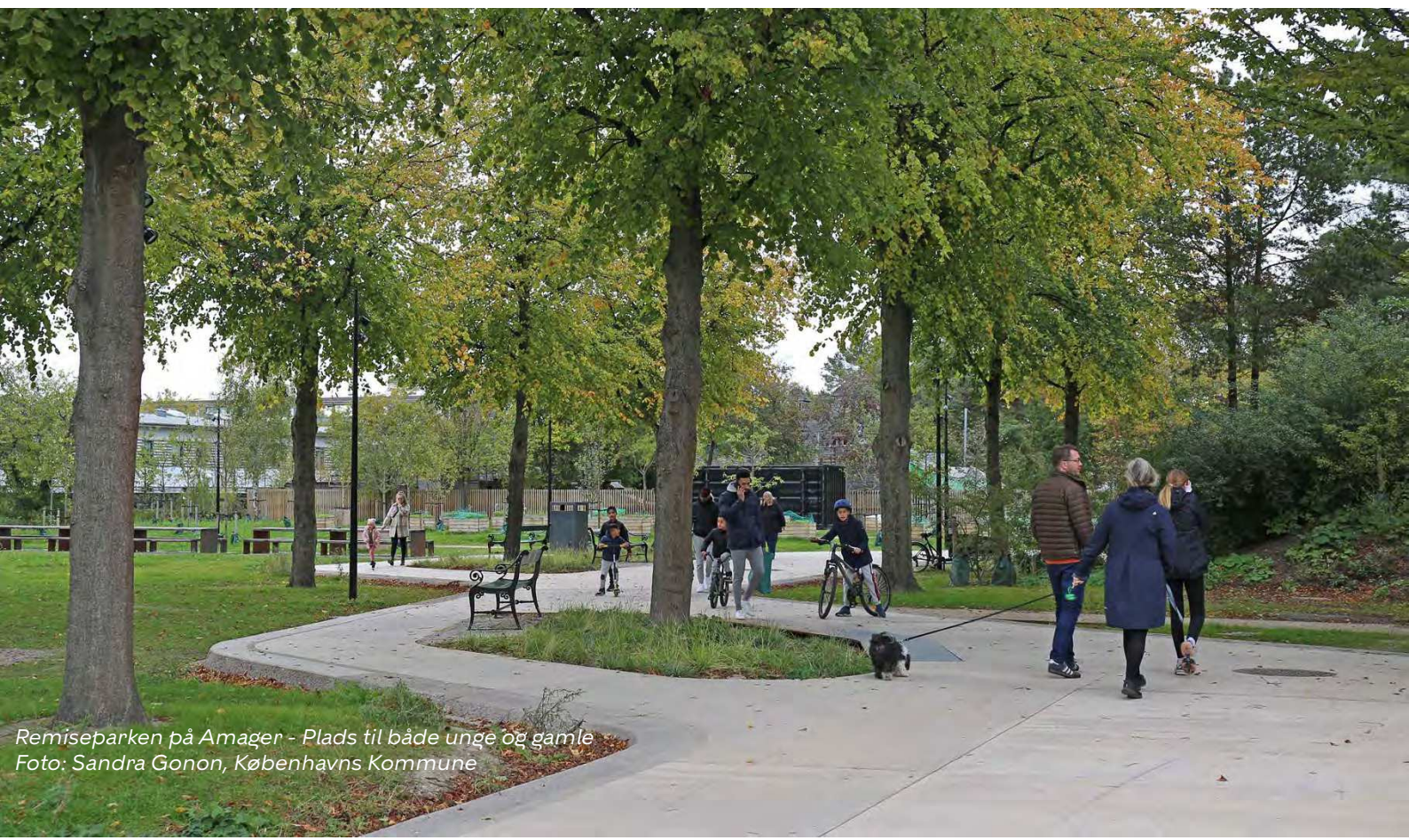
Det grønne og biodiversitet, samt at bydelen er til "at betale"/mangfoldig går igen blandt størstedelen af adspurgte.

Herudover nævnes der også blandt over halvdelen følgende:

Gode udeområder med plads til at sidde og gå ture

Plads til fritidsaktiviteter, herunder at der tænkes over at skabe plads til mange forskellige ting, både for små, unge og ældre

Fokus på fællesskaber og at der er noget for alle, både i form af samlingssteder, fælleshuse eller kultursted.

Remiseparken på Amager - Plads til både unge og gamle
Foto: Sandra Gonon, Københavns Kommune

Hvilke aktiviteter skulle være til stede i det offentlige rum for at du havde lyst til at bruge det? – Både aktivitet og som et sted hvor du kan slappe af?

Helt konkret nævnes:

Legepladser er essentielt for over halvdelen af de adspurgte.

Gode siddepladser og adgang til toiletter nævnes også som vigtige elementer for mange af adspurgte.

Parker og grønne åndehuller skal gerne være med træer der kan danne skygge og græs som man kan "hænge ud" på,

Mange forskellige blomster, vild natur og høj biodiversitet i og omkring parkerne.

Caféer bliver også nævnt af flere og gerne i forlængelse af eksempelvis en legeplads.

Flere nævner også konkrete ønsker som svømmehal, dansescene, fodboldbane, pokemon mm.

Skæve boliger

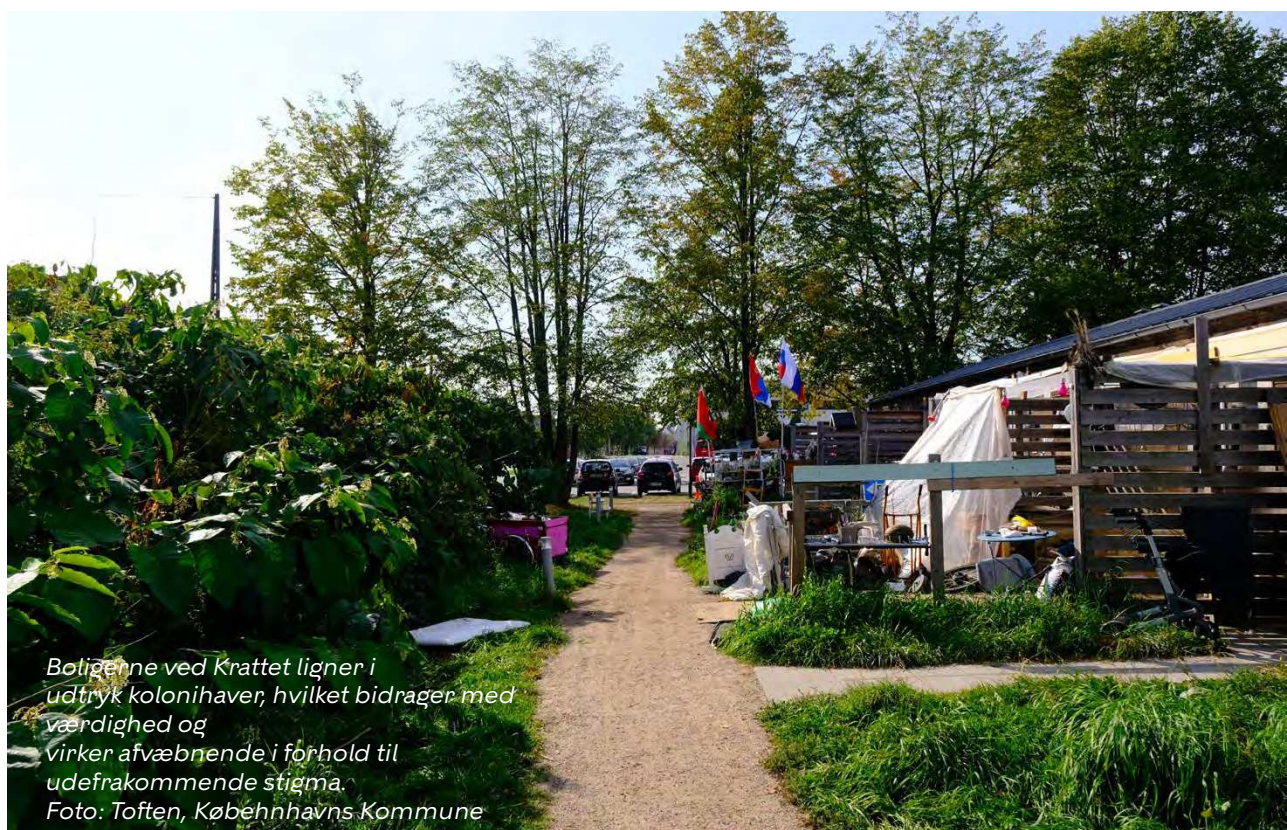
"Kald det noget andet end 'skæve boliger'. For det er ligesom at sætte os i bås. Folk de glor på os, som om vi er dyr i zoologisk have, når de kommer" (Beboer)

I Jernbanebyen skal der bygges skæve boliger og der bygges i København i disse år flere og flere skæve boliger.

Beboerne i skæve boliger er visiteret hertil, fordi deres livsstil og adfærd gør det svært for dem at bo i et konventionelt boligområde. Størstedelen udfordres af at have andre mennesker for tæt på, at være særligt sensorisk sensitive overfor eks. nabostøj, og at leve på andre tidspunkter af døgnet end deres naboer som følge af fysisk og/eller psykisk sygdom og misbrugsproblematikker.

Der findes allerede gode erfaringer med hvordan skæve boliger udformes og indrettes, men det er i mindre grad belyst, hvordan beboernes erfaringer med at være en del af lokalområdet, overgangen fra bolig til by og hvordan trykke fællesskaber ser ud.

*Boligerne ved Krattet ligner i udtryk kolonihaver, hvilket bidrager med værdighed og virker afvæbnende i forhold til udefrakommende stigma.
Foto: Tofte, Københavns Kommune*

10 anbefalinger

Bilag 3 præsenterer 10 principper til udvikling af skæve boliger. Principperne er udviklet på baggrund af en række samtaler med beboere og sociale viceværter i tre forskellige boligområder med skæve boliger i København og samler op på de erfaringer og behov, som beboere og fagpersonale har.

1. **Byg individuelle og fritlæggende boliger for at opnå flest forebyggende effekter.**

Beboerne fortæller, hvordan de har en større ro og følelsen af at kunne "ånde", når de ikke bor klos op ad andre. Dels fordi separate enheder betyder, at beboerne ikke i samme omfang skal forholde sig til andre, når de er i deres bolig eller går ud af boligen. Og dels fordi separate boliger minimerer nabostøjsgener. Mange af beboerne er særligt sensorisk sensitive over for bl.a. støj, som følge af psykiske og psykiatriske problemstillinger, og bliver 'trigget' af ukontrollerbar lyd som nabostøj, eller kan opleve søvnbesvær og et forhøjet stressniveau som følge af udefrakommende støjgener fra eks. naboer.

2. **Vær skarp på visiteringen - jo tættere beboerne bor, des vigtigere bliver den rette visitering af beboere.**

Skæve boliger bygget som etage- eller rækkehuse kræver derfor en særlig opmærksomhed på, hvem der visiteres til boligerne, og hvordan beboergruppen sammensættes. Ved skæve boliger bygget som rækkehuse skal der arbejdes på at sikre en ekstraordinært god lydisolering mellem boligerne og på at bygge boligerne på en måde, så den enkelte bolig skærmes så meget som muligt, og at der etableres maksimal afstand mellem naboernes døre

"Vi har alle sammen forskellige issues. Og når vi er så mange forskellige mennesker med forskellige baggrunde, der vi skal leve sammen, så skal der også være plads til, at man kan trække vejret. For ellers får du jo bare nye problemer"
(Beboer)

3. Etabler tydelige grænser mellem private- og fællesarealer og mellem boligerne for at øge trygheden og minimere konfliktpotentialet.

Beboere i skæve boliger oplever, at det kan være svært at sætte grænser overfor andre og passe på sig selv. En tydelig fysisk markering i form af en hæk eller et hegn omkring boligen og mellem fælles- og private områder hjælper beboerne med at sætte grænser overfor andre beboere og gæster, og gør det lettere for beboerne at trække sig fra det sociale liv og vise, at de ønsker at være alene.

"Forhaven er en bufferzone, hvor man kan sidde, og så kan folk stadigvæk komme ind og snakke til en. Men når jeg sidder omme bag mit hvide stakit, ikke, så kan jeg også sige: "back off" (Beboer)

*Hegn eller buske mellem boligerne gør det nemmere for beboerne at sætte grænser og trække sig tilbage
Foto: Carlberg*

4. Skab grønne omgivelser for at fremme beboernes mentale velvære og ro.

At bo i grønne omgivelser giver ro og en pause fra byens og gaden hårde miljø og fremhæves af alle beboerne som en vigtig kvalitet i boligområdets udformning.

5. Tilbyd fællesarealer, hvor man kan mødes over noget for at fremme beboernes sociale relationer og fællesskab.

Der er gode erfaringer med at have fælles højbede m.m., som beboerne kan engagere sig i og være med til at passe sammen med viceværterne. Grundelementerne i fællesarealerne, som eks. terrasse/opholdsområde og højbede kan med fordel etableres fra start. Men det er samtidig vigtigt, at fællesarealer ikke er for programmerede og færdigt indrettede fra start, så beboerne kan være med til at præge og udvikle området, når de flytter ind.

6. Tilbyd alternative ankomstveje for at understøtte beboernes oplevede tryghed.

”Der er mange forskellige stier i området, så man ikke skal gå forbi alle husene. Det gør, at man kan gemme sig lidt, hvis man ikke gider andre mennesker en dag” (Beboer)

Når der anlægges stier, er det et ønske fra beboerne, at disse er belagt med fliser eller asfalt fremfor grus, da de oplever at grus sviner i deres huse og medfører skader på gulve.

Skæve boliger

Det er ikke ligegyldigt, hvilken type begrønning, der er i området. Høje træer og buske, blomster og vajende græsser kan have 'helende' og 'terapeutiske' egenskaber og give beboerne noget at kigge på. Krattet (til højre) beskrives af beboerne som "en oase" og "et paradis". Her er boligerne omkranset af forskellige træer og buske. På Hulsgårdsvej (til venstre) består fællesarealerne primært af en græsplæne, der i sit monotone udtryk ikke har samme terapeutiske egenskaber, som de mange træer og buske ved Krattet. Men blomster plantet af den sociale vicevært langs en af husmurene bidrager med daglig glæde til beboerne.

Foto: Toften, Københavns Kommune

"Jeg føler mig hjemme for første gang. Det tog mig 52 år." (Beboer, Krattet)

7. Skærm boligerne, men undgå at boligområdet bliver helt afskåret fra den omkringliggende by.

Boligområdet må ikke være helt afskåret og afsidesliggende fra den omkringliggende by. Det giver tryghed at have hilst på naboer og kende dem lidt - både i forhold til at minimere de fordomme, der kan opstå om skæve boliger og de mennesker, der bor her, og i forhold til at vide, at man kan få hjælp tæt på, hvis der er brug for det. Derfor kan det være en fordel at dele en sti eller vej, med naboer.

Samtidig må området heller ikke være for åbent, og det skal undgås, at stier inviterer udefrakommende til at gå gennem området, fordi beboerne her kan føle sig udstillet og blive generet af, at fremmede folk bruger deres udearealer som en offentlig park.

8. Placer fælleshuset centralt og som det første, man møder, så det bliver et samlingspunkt og giver medarbejderne et godt overblik.

"En af de vigtigste ting er nok, at kontoret ligger samme sted som fælleslokalet. Her kan man altid se, om der er nogen, ikke?" (Social vicevært)

9. Arbejd med boligområdets æstetiske udtryk og identitet, så det signalerer værdighed og minimerer stigma.

Det har en stor betydning for beboerne, at de skæve boliger i udseende og materialevalg ligner helt almindelige boliger, og det er positivt, hvis de i stil passer ind i det omkringliggende kvarter.

"Kald det noget andet end 'skæve boliger'. For det er ligesom at sætte os i bås. Folk de glør på os, som om vi er dyr i zoologisk have, når de kommer" (Beboer)

På Oliefabriksvej er der etableret et udendørs opholdsområde i forlængelse af fælleshuset og viceværternes kontor. Sammen med de sociale viceværter har beboerne lavet højbede i gamle bildæk.

Foto: Toften, Københavns Kommune

10. Minimer risikoen for ubudne gæster for at sikre, at boligområdet er et helle for beboerne.

De skæve boliger i det kommende boligområde i Jernbanebyen kommer til at være et af de mest centralt beliggende i København og i tæt nærhed til Vesterbro og med Kødbyen, Halmtorvet og Istedgade, og derved tæt på stoffer, gæld, m.m., hvorfor der er risiko for, at området vil opleve besøg fra personer, beboerne ikke ønsker besøg fra.

Det er derfor vigtigt at overveje, hvordan udearealer og uden-dørs opholdsmuligheder indrettes, så de mindst muligt inviterer til, at udefrakommende gæster går gennem boligområdet eller tager ophold – eks. ved kun at placere opholdsmuligheder tæt på fælleshuset og de sociale viceværter kontor, og at disse er oplyst.

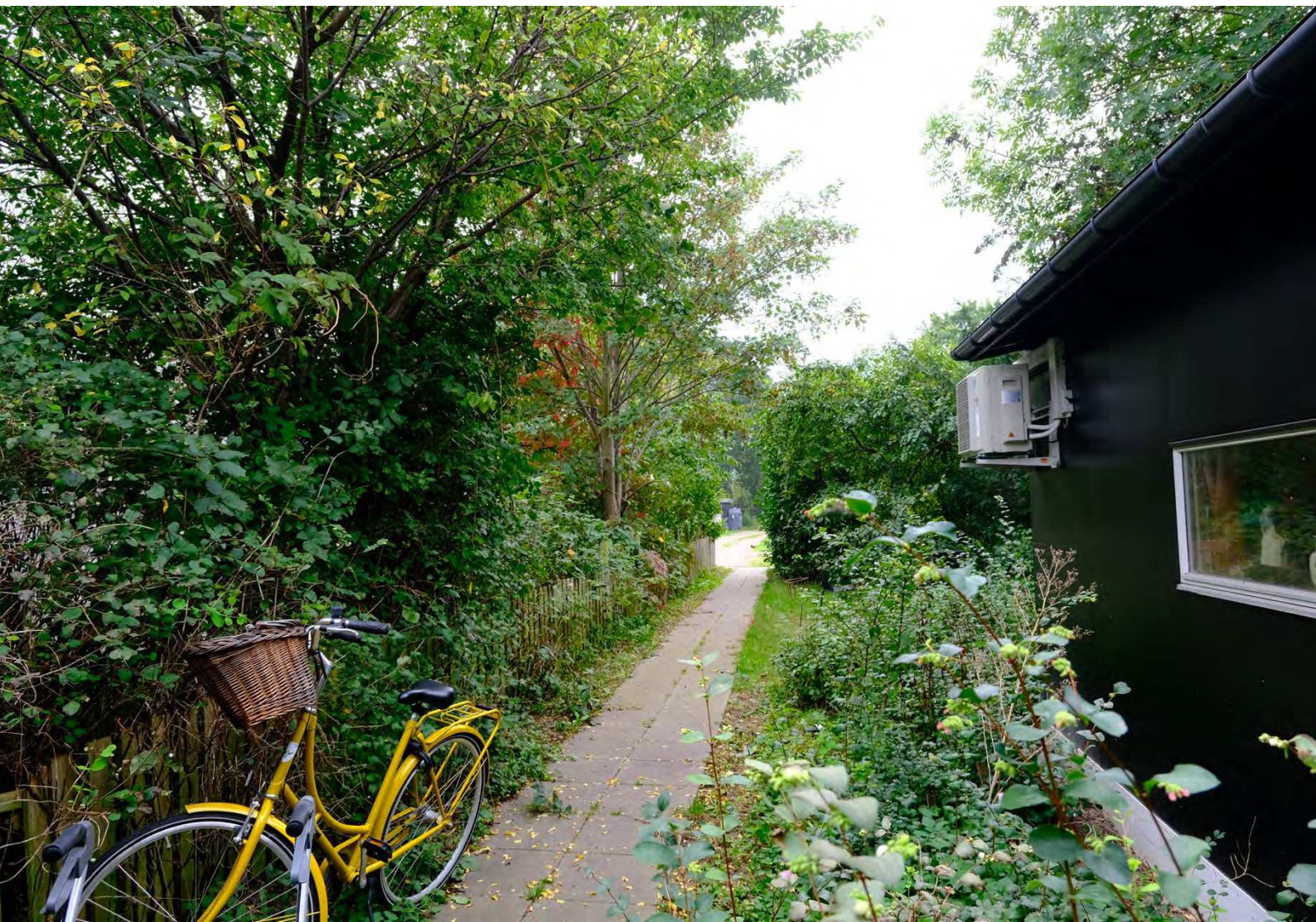
Ved placering af boliger tæt på eks. herberger og lignende hjemløseindsatser, er erfaringerne fra Krattet, der har et herberg som nabo, at det er vigtigt at sikre en fysisk og visuel afgrænsning. En tydelig fysisk barriere i form af et hegn eller en hæk minimerer, at beboerne fra herberget går gennem boligområdet og tager ophold på udearealerne. En fysisk afgrænsning er ligeledes vigtig for at understøtte beboernes mulighed for at sætte grænser overfor personer, de måske kender på herberget, der ønsker at opholde sig hos dem i deres boliger.

Skæve boliger

*På Oliefabriksvej
løber en vej langs
boligerne og
fælleshuset, som
naboerne i de
omkringliggende
kolonihaver
benytter. Vejen
understøtter
et uformelt
naboskab mellem
de skæve boliger
og kolonihaverne,
så beboerne kan
hilse på hinanden,
samtidig med at
dens udformning
og placering skaber
et skæl mellem de
to områder.
Foto: Carlberg*

*Boligerne ved Krattet er afskærmet
fra omkringliggende bebyggelser,
herunder bl.a. et herberg via grønne
beplantning
Foto: Toften, Københavns Kommune*

Lokale stemmer

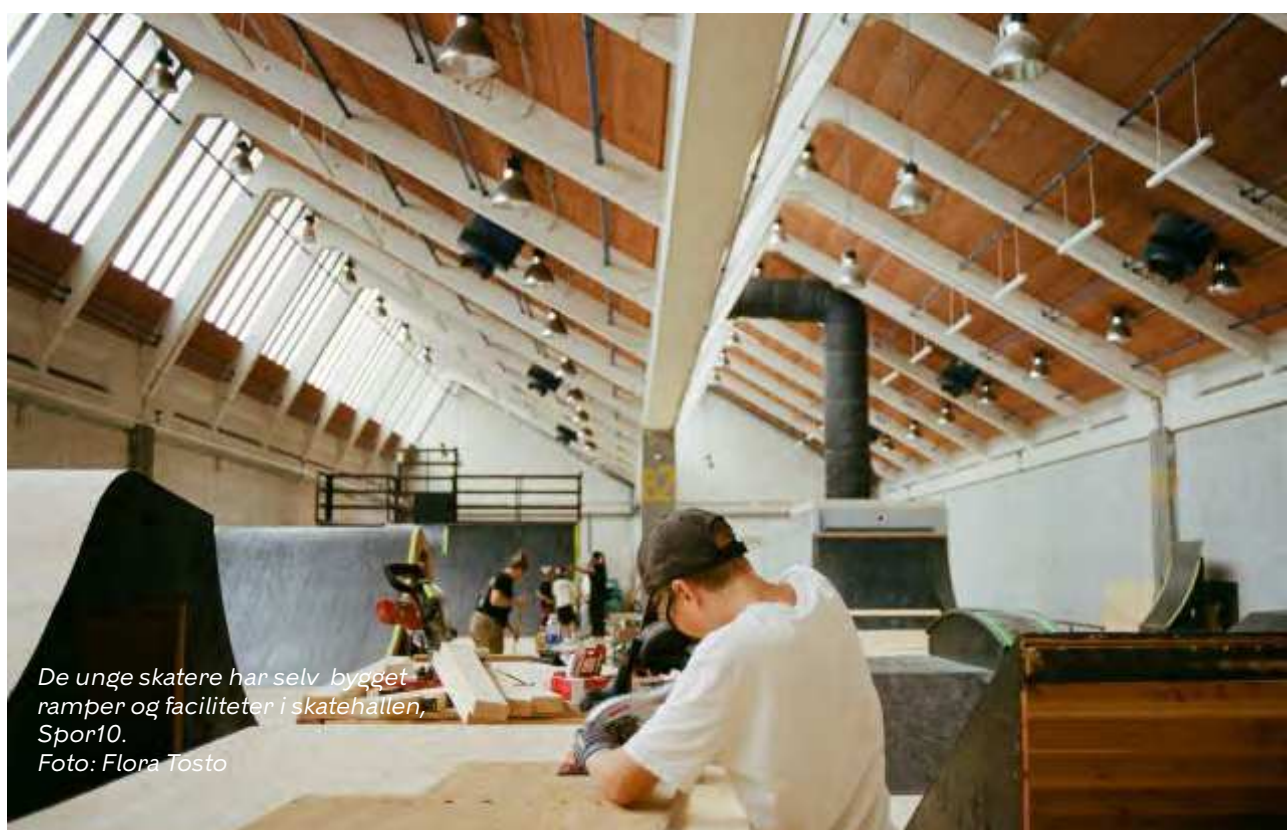
"At skabe en bydel hvor man har lyst til at leve, og ikke kun gå på arbejde, gå i seng og vågne op igen. Der er så stort potentiale her i Jernbanebyen med den natur, bygningsarv og kulturarv, der allerede er her." - Ida Marie Banke, Banegaarden

Der er i sensommeren 2023 skabt en portrætserie der stiller skarp på nogle af de steder der gør området helt særligt og sætter ansigt på dem der bor, arbejder og har deres hverdag Jernbanebyen.

Hvad er områdets karakter når de lokale skal sætte ord på det? Hvad er det vigtigste i den igangværende byudvikling og hvad drømmer man om i fremtidens Jernbaneby?

Inddragelsen af de lokale har haft til formål at få den enkelte bruger af området i spil og samtidig at finde de steder, planter og funktioner, som har betydning for dem der har sin hverdag i området eller som fortæller en helt særlig historie. Uddrag af citater fra portrætterne og udpluk af udvalgte steder. Se fulde portrætserie og interviews i bilag 4.

*De unge skatere har selv bygget ramper og faciliteter i skatehallen, Spor10.
Foto: Flora Tosto*

"At man også laver noget, ikke for at få den højeste profit ud af det, men hvor man har tænkt i at skabe miljøer for nogle der ellers ikke er plads til. Det vil give meget afsmittning på resten af bydelen, og faktisk gøre den mere attraktiv"

- Rasmus, møbelsnedker og erhvervslejer

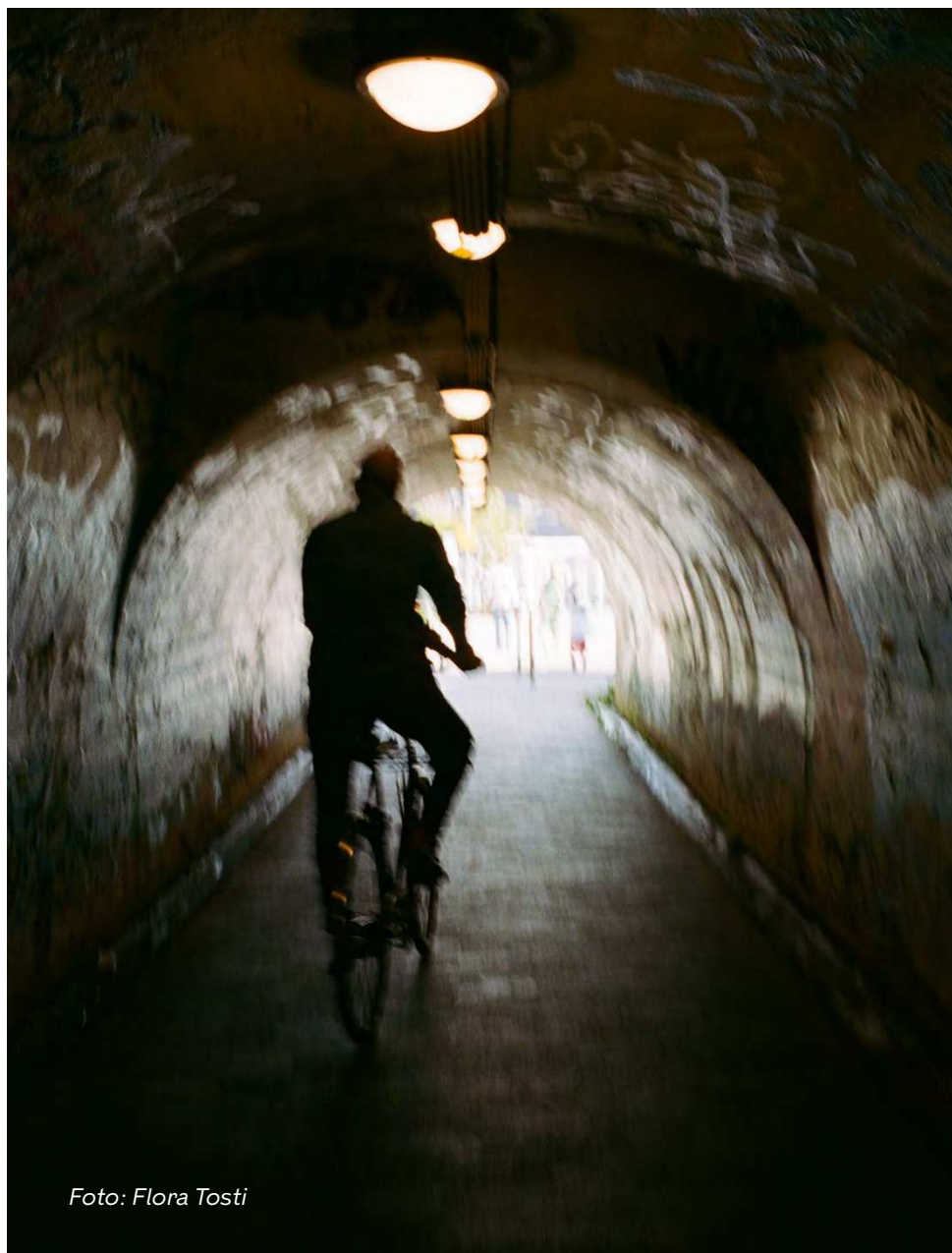

Foto: Flora Tosti

Tunellen er den særlige indgang, et mærkværdigt mødested, en portal til noget ukendt, en smal passage, en mørk gåtur, et uhyggeligt knudepunkt, et navigationskaos, en rytmisk bevægelse og en nødvendig forbindelse.

Foto: Flora Tosti

Egen er en særlig art, har vokset sig stor til rytmen af godsvogne. Den er formet af vinde og vejr og kunne den kommunikere med ord, kunne den berette om industrieventyr, om håbefulde rejsende og om mystiske forsendelser. Tænk hvis den står her endnu om 100 år og kan fortælle alverdens eventyr om fremtidens by.

"Det er også rigtig sjovt bare at lege derinde. På et tidspunkt legede vi skovstrategi, hvor man var to hold og gik rundt og så skulle man have et højere dyr end det andet hold. Ja, jeg kan faktisk rigtig godt lide det her sted".

- Asbjørn, går i skole i Jernbanebyen og fortæller om det grønne krat ved CMC

"Der er masser af nye byområder, der er skudt op forskellige steder, men der er ikke noget at lave, man har lidt glemt at man faktisk skal kunne gå til noget. Og så får man bare nogle unge mennesker, der går og laver lidt hærværk og lidt grafitti. Jeg tror det er rigtig vigtigt at man kan dyrke noget, der hvor man bor, når man har lyst og når man har tid"

- Bonnie driver Skateklubben Mills, som har hjemme i Spor10. De unge har selv bygget ramperne med hjælp fra deres forældre og studerende på tømreruddannelsen

**Metal og træ, skinner og sveller
gentages i en uendelighed.
Rytmske spor og linjer i
landskabet, forbinder beboerne
i et lille land med hinanden og
med verden udenfor.**

Foto: Flora Tosti

Blomsterne og bierne. Engang en akavet samtale, påtvunget af forældrene. Nu er det børnene der kræver samtalen. Og de råber det, fordi de ved, at der er noget på spil.

Hvis I drømmer jer 5 år ud i
fremtiden, hvordan ser her
ud?

J: Der er et supermarked, en
skole...

Er det drømmescenariet?

A: Måske er den første ekstra
landsby poppet op og man er
begyndt at plante noget mere
grønt, selvom det måske er
naivt.

J: En legeplads, vores er lidt
trist her i byen.

A: En legeplads, ja, for dølen
da. Jamen, der må gerne
komme flere herud.

J: Selvom vi godt kan lide
at der er stille og roligt, så er
det også fedt at være omkring
mennesker

- Josefine, Alex og Arthur, beboere i Den Gule By

"Jeg håber, der er liv. Jeg kan ikke sige det mere præcist. Liv og glæde. Og udnyttelse af gamlebygninger. Det er noget af det, jeg vægter rigtig højt."

- Thomas arbejder for DSB i Bydelsværkstedet

Anbefalinger fra lokale stemmer

De lokale stemmer beskriver generelt Jernbanebyen som en særlig oase midt i byen. De karakterfulde bygninger og togdriftens historie, giver området en særlig ånd, der er vigtig at bygge videre på. Landsystemningen og at det grønne får plads, også når det er vildt, er noget af det de peger på.

Konkrete anbefalinger

Mulighed for at gå til idræt og foreningsaktiviteter tæt på hvor man bor

Værksted- og kulturmiljø der kan fortsætte ånden og prioritering af områder, der ikke har et kommercielt formål

Bevaring af træer og vildt grønt, ikke bare fodboldbaner

Bedre forbindelser til Vesterbro og Kongens Enghave, f.eks. bro

Bevaring af landsbyidentiteten

Bevar historiske bygninger der giver sjæl til området

Undlad total planlægning, gør plads til lokale initiativer

Legepladser og grønne områder

Mangfoldighed af mennesker

Nærhed til skole og indkøb

Fokus på nye fællesskaber

Interessent- inddragelse

Ud over de målrettede indsatser og projekter, der har haft til formål at inddrage og engagere konkrete målgrupper, har der også været fokus på at inddrage lokale aktører og interessenter mere bredt i området.

Flere lokale aktører har engageret sig i at holde urbane haver i bydelen. Her ses Banegaardens urtehøve og en midlertidig skole i baggrunden, der genhuser kommunens skoler, der er under renovering.
Foto: Flora Tosti

Interessent- inddragelse

Lokaludvalgene

Lokaludvalgene Vesterbro og Kgs. Enghave har begge været med til at prioritere de tematikker, der for dem har været vigtige at løfte.

Særligt Vesterbro Lokaludvalg (VLU) har været med til at udvikle størstedelen af de afholdte arrangementer. Den udvidede høring har i høj grad været et samarbejde mellem TMF og VLU. I den kommende høringsfase vil TMF samt VLU fortsætte samarbejdet omkring inddragelse på nye måder. VLU vil yderligere sætte fokus på en række udvalgte mærkesager.

Unge- og Ældrerådet

Der har været afholdt møder med Unge- og Ældrerådet, som begge har givet inputs til hvad der for dem, er vigtigt at prioritere i den kommende bydel.

Ungerådet har besøgt Jernbanebyen og der er afholdt en række møder med repræsentanter herfra. De har særligt ønsket om at der er fokus på:

Stemning og kultur i bydelen. At Jernbanebyen bliver et sammenhængende byområde, hvor folk kommer hinanden ved. Ungerådet har bl.a. været meget inspireret af Generationshuset i Aarhus

Fokus på grønne byrum og klima. Der er et særligt ønske om at buske og bede fylder meget i gadebilledet

For Ældrerådet har særligt processen omkring plejehjemmet været et opmærksomhedspunkt og der er etableret et tættere samarbejde med relevante fagpersoner i kommunen herom. Herudover har der også været interesse for alternative boligformer og bofællesskaber.

På den baggrund blev der bl.a. arrangeret workshop omkring generationsboliger, se kapitel 11.

Foreninger

En stor del af lokalområdets fritidsforeninger har været inviteret til at komme med inputs.

Boldklubben Vestia samarbejder med VLU og har været frivillige i forbindelse med bl.a. picnien i Jernbanebyen den 11. juni, se kapitel 7. Særligt til arrangementet omkring bydelens fritidsliv, er der kommet inputs til det videre lokalplanarbejde, se mere herom i kapitel 7.

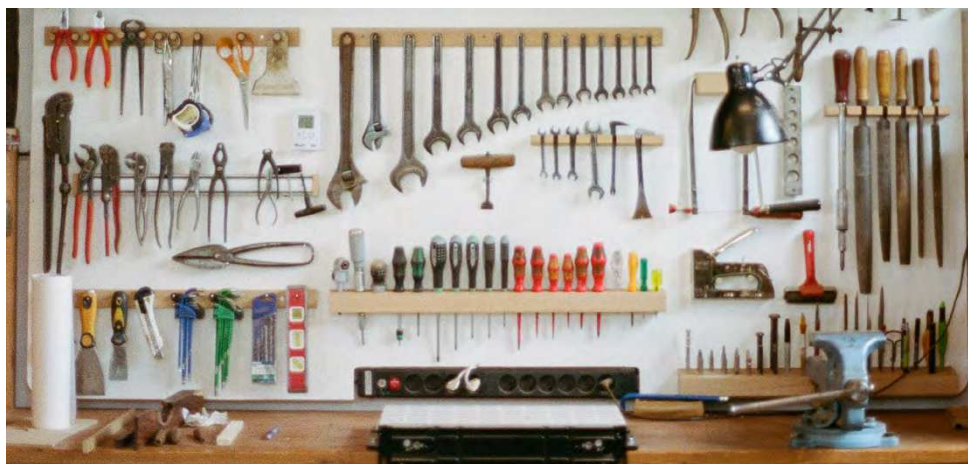
Bavnehøj områdefornyelse

Københavns Borgerrepræsentation har afsat 44 mio. kr. til en 5-årig områdefornyelse i Bavnehøj (2019-2024). Der har løbende været afholdt møder med Bavnehøj Områdefornyelse og en medarbejder fra TMF har været repræsenteret i områdefornyelsens netværksgruppe for at sikre synergi mellem områderne. Særligt har der været opmærksomhed på:

Enghavevej og overgange mellem Bavnehøj og Jernbanebyen, herunder særligt tunnelen som forbindelse og kommende skolevej.

Planlægningen for skolen i Jernbanebyen et obs-punkt i netværket, hvor bl.a. skolelederen fra Bavnehøj Skole er repræsenteret.

Bavnehøj, Vesterbro og Sydhavnen slog sig desuden sammen og afholdte i fællesskab den store bydelspicnic i Jernbanebyen den 11. juni.

Lokale aktører og foreninger

Lokale aktører, herunder Den Gule By, Steinerskolen, Banegaarden, VELUX-pavillonerne, CPH Village, lejere af værksteder og kontorfællesskaber er ved flere lejligheder indbudt til arrangementer og har haft mulighed for at komme med inputs. Særligt repræsentanter fra Den Gule By har deltaget ved diverse arrangementer, både som frivillige og som inputgivere. For deltagerne fra den Gule By har der særligt været fokus på højden og skyggekast fra boligbebyggelserne, som ønskes begrænset.

Herudover har de mindre værksteder et stort ønske om at bevare den værkstedsånd, med særligt fokus på håndens arbejde, som har været kendetegnende for området gennem de sidste 100 år.

Der er på den baggrund, i samarbejde med Vesterbro Lokaludvalg, etableret partnerskabet Copenhagen Creative Partnership, som har til formål, med støtte fra Kultur og Fritidsforvaltningen, at se på mulighederne for i højere grad at inkludere de kreative erhverv i byudviklingen. [Indsæt link.](#)

Helt konkrete ønsker fra de erhvervsdrivende kreative værksteder i forbindelse med lokalplanen er:

At man er opmærksom på, at bestemmelserne omkring den planlagte skole og de gamle værksteder ikke forhindrer, at mindre håndværksvirksomheder, såsom møbelsnedkere og modelbyggere, kan etablere sig som en del af områdets serviceerhverv

At man overvejer mulighederne for at de mindre håndværksvirksomheder kan etablere værksteder i relation til skolen og de kultur-/fritidsudbud, der planlægges for.

IT-Universitetet

IT-Universitetet har valgt Jernbanebyen som hovedemne for tredje semester på Co-Design i foråret 2024.

De studerende vil arbejde med designprojekter om det byliv, der er på vej. De studerende arbejder med co-design og samskabelse og har et indgående kendskab til digital design og interaktive teknologier, som de vil forsøge at sætte i spil sammen med de eksisterende initiativer i området og de aktører, der allerede er optaget af at sætte deres præg på bydelen. Målet er at forstærke det, som allerede er i gang og give plads til flere forestillinger om, hvordan Jernbanebyen kan tage form. TMF har faciliteret introduktionen til semesterforløbet og præsenteret de studerende for potentielle samarbejdspartnere i området. Herudover gives der løbende sparring og kvalificering af de studerendes samarbejder og initiativer.

Resultaterne af de studerendes arbejde vil blive udstillet i SPOR10 og publiceret i sommeren 2024.

C40

Jernbanebyen blev i forbindelse med den internationale verdensarkitektkongres, UIA World Congress of Architects i juli 2023 udpeget som globalt pilotprojekt af det internationale bynetværk C40.

22 hovedstæder i verden deltager i C40's pilotprogram under titlen Green & Thriving Neighbourhood pilot projects og skal vise vejen for fremtidens bæredygtige byer. Jernbanebyen er udpeget fordi visionen er, at det skal udvikles med lavt klimaaftryk og blive en ny, grøn og levende bydel med plads til fællesskaber, forskellige typer boliger, værksteder og virksomheder.

TMF og ØKF deltager sammen med repræsentanter fra grundejerkredsen i netværket og de projekter, der udspringer heraf. Bl.a. er der i december 2023 lanceret en international konkurrence under initiativet "[students re-inventing the city](#)", der har til formål at komme med bud på hvordan Vasbyhave i Jernbanebyen kan være med til at fremme sundhed for områdets beboere og besøgende. Helt konkret efterspørges ideer til, hvordan parken kan fremme en sundere livsstil for de forskellige grupper af mennesker, der skal bruge parken og bo i det omkringliggende område med særligt fokus på brug mellem generationer og livsfaser. Herudover er der også fokus på planetens "sundhed", og derfor søges der også inputs, der fokuserer på at fremme biodiversitet og økosystemer. Konkurrencen er delt med danske universiteter og arkitektskoler i håb om at der være unge studerende som har lyst til at engagere sig i områdets udvikling. Konkurrencen afsluttes i sommeren 2024.

Aktiviteter og arrangementer

Der er gennem 2023 afholdt en række arrangementer og aktiviteter, der har haft til formål at skabe en bredere opmærksomhed og inddragelse omkring Jernbanebyen samt løfte en række af de tematikker, som har været vigtige for lokale aktører og interessenter i området.

Børnefamilier, samt unge i alderen 20-40 år har der været særlig opmærksomhed på at tiltrække.

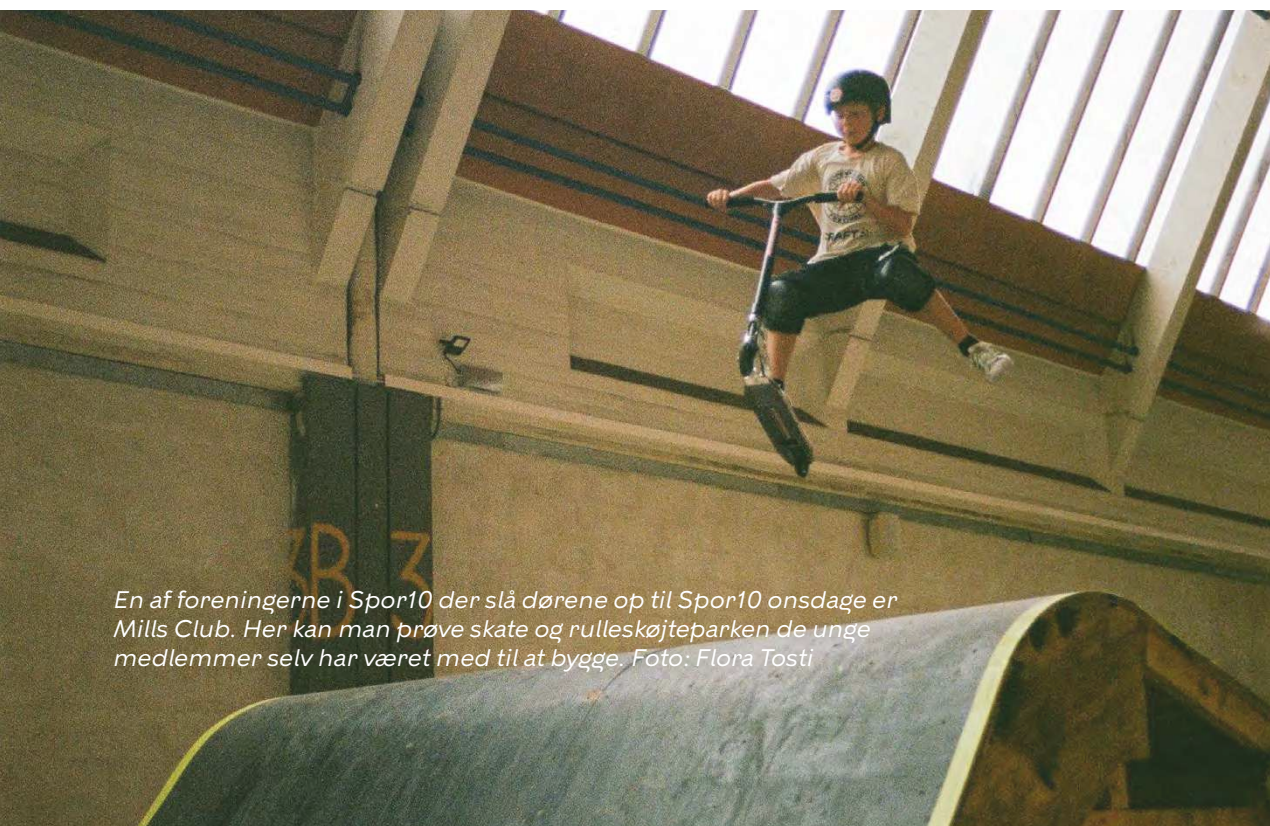
Åbent hus og omvisning hos DSB i de
arbejdende værksteder
Foto: Sandra Gonón, Københavns
Kommune

Spor10-onsdage

Spor10 er også kendt som den gamle Toldkammerbygning, der ligger ud til Vasbygade. Bygningen bliver i fremtiden transformeret og vil fungere som et af den sydslige bydels centrale byrum. Bygningen rummer i dag aktører, der arbejder med fællesskaber, mental og fysisk sundhed, leg, bevægelse, sport, byudvikling, inklusion og bæredygtighed.

Spor10 er drevet af grundejerne der arbejder allerede nu med at etablere fællesskaber i Jernbanebyen og dermed lægge grundstenene til et fælles mødested inden selve byudviklingen og byggefasen er påbegyndt.

Teknik og Miljø har været en del af mange arrangementer i bygningen, både som deltagere, delvist faciliterende og som afholder. Bl.a. har der hver onsdag været åbent hus, hvor Teknik og Miljø har været til stede og hvor det har været muligt at give inputs til udviklingen af bydelen eller blive klogere på helhedsplanen for området. Hovedparten af de åbne arrangementer har desuden været afholdt i bygningen.

En af foreningerne i Spor10 der slå dørene op til Spor10 onsdage er Mills Club. Her kan man prøve skate og rulleskøjteparken de unge medlemmer selv har været med til at bygge. Foto: Flora Tosti

Den grønne kile ved indgangen til Spor10. Foto: Flora Tosti

Sundhed

Fysisk sundhed

Sundhed er en dagsorden der har været særlig vigtig for Vesterbro Lokaludvalg at undersøge, da man fra grundejernens side har en vision om at skabe en "sund" bydel. Det ønskes, at begrebet sundhed udfoldes og konkretiseres i forhold til byudvikling. Der er arbejdet med sundhed i flere spor, dog helt overordnet i forhold til fysisk og mental sundhed.

Fritidsaktiviteter og idræt i Jernbanebyen

Arrangement afholdt den 3. oktober 2023 med repræsentanter fra områdets foreninger.

Konkrete inputs

Se på mulighederne for at skabe fleksible rammer i lokalplanen, der kan integrere fritidsinteresser som understøtter, at der bliver skabt et mere varieret udbud. Dvs. andet end baner og funktioner til den klassiske boldbaserede idræt – f.eks. scene til dans, skuespil, rollespil, mm.

Tænk ud af boksen – der kan skabes en langt højere diversitet i fritidsaktiviteter ved at planlægge fysiske rammer der kan rumme mange forskellige typer af aktiviteter. F.eks. nævnes der overdækkede arealer som både kan fungere som strikke-, spille-, samtaleklub mm. om sommeren. Eller arealer som både kan bruges til yoga, stillestund, meditation, afslapning og ro.

Forbind skole, kulturliv og offentlige arealer, så der kan arrangeres på kryds og tværs, udendørs og indendørs. Flere bemærker, at de i nødvendigvis er låst til et lokale hvis det giver mening at være ude dele af året.

Se på de generelle forbindelser mellem de aktive og grønne områder. Der foreslås en løbe-, aktivitets- eller opvarmningsrute fra skole- og boldbanerne og ud i bydelen.

Arbejd med dobbeltfunktioner og opbevaring, så flere fritidstilbud kan deles om faciliteter. Der efterspørges bl.a. steder hvor spejdere kan opbevare deres udstyr, rafter mm. eller hvor der kan låses bolde, lydanlæg og lignende inde.

Mental sundhed

Der blev i november måned afholdt en række arrangementer i SPOR10 der havde til formål, at invitere ind til en oplevelse og samtale om mental sundhed. Det var hver onsdag muligt at deltage i et nyt arrangement, hhv: breathwork, isbad, saunagus, lydterapi og te-ceremoni. Formålet var at sætte fokus på pauser og ro i en travl hverdag og samtidig give deltagerne mulighed for at lære om udviklingsplanerne for Jernbanebyen på en anderledes måde. Ca. 100 borgere deltog i aktiviteterne.

Konkrete inputs på baggrund af samtaler:

Prioriter planter der også kan sanses – duft, farver, variation i størrelse, lyde

Arbejd med begrønning der også virker støjreducerende og prioriter planter der også i sig selv giver forskellige "lyde".

Prioriter byrum som er rolige og hvor der er mulighed for ophold der foregår i roligt tempo.

Arbejd med alle byrum, forbindelser og facader, så man føler sig forbundet af et grønt element når man går i byen

Hver årstid er vigtig

Prioriter begrønning der også virker stressreducerende, se bl.a. til de helende haver på Vestre Kirkegaard

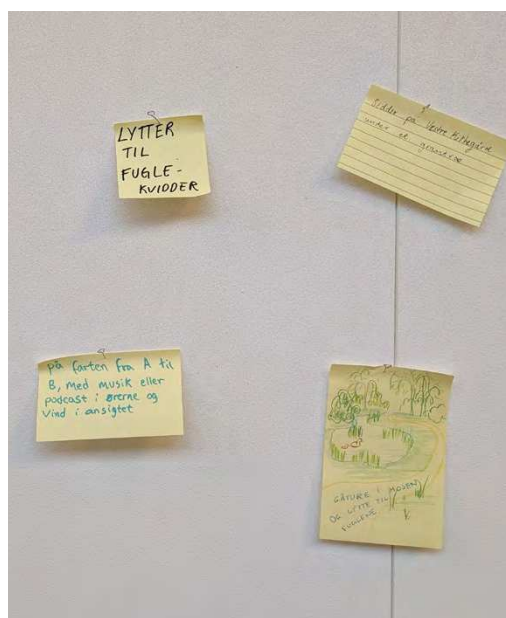
Løbende inputs til sundhed

Som en del af de åbne arrangementer havde Teknik og Miljø opsat en "inddragel-sesvæg", hvor man som deltager eller onsdagsgæst i Spor10, havde mulighed for at give sine inputs til, hvordan man brugte byen. Helt konkret blev der spurgt ind til, hvor man gik hen når man gerne ville være alene eller mødes med andre, det var muligt at give inputs til "hvordan" man kan lide at være i byen samt mulighed for at beskrive hvordan en pause i byen ser ud.

De tre stationer bød på mulighed for at sætte klistermærker, trække en snor på et hjul og tegne/skrive post-its.

Langt de fleste byrum, parker og pladser bliver blandt inputgiverne brugt til både at dyrke fællesskabet og alenetid. Helt konkret vælger flere at sætte legepladser, strand, vand, pladser og zoo som værende steder de opsøger når de gerne vil mødes med mennesker, mens en overvægt ser biblioteket, kirkegården og skov/åbne naturområder, som steder man opsøger alene.

Pausen blev både beskrevet som et øjeblik med ro, fuglekvidder, vand, udsigt eller som en aktiv pause på vej fra a til b eller motion.

Billeder fra inddragel-sesvæggen hvor inputs fremgår

Pileflet og portal i Banegaardens urtehave
Foto: Flora Tosti

*Studieboligerne i Copenhagen Village, skaber en lille midlertidig landsby for studerende i Jernbanebyen.
Foto: Flora Tosti*

Generationsboliger

Generationsboliger

Arrangement og workshop den 9. oktober 2023 med fokus på fremtidens boligformer. På baggrund af dialogen med Unge- og Ældrerådet blev der arrangeret et inspirationsoplæg ved Generationernes Hus i Århus samt en efterfølgende workshop, hvor der var drøftelse omkring alternative boligformer.

Konkrete inputs og ønsker til det videre arbejde i Jernbanebyen:

Ønske om at man i alment regi arbejder mere ambitiøst og kreativt med udviklingen boliger der understøtter fællesskaber mellem generationer

Ønske om at kommunen i højere grad arbejder med at gøre den eksisterende boligmasse tilgængelig, så man kan bebo sit kvarter gennem alle livets faser.

F.eks. småt og betalbart som ung, fremkommeligt og trygt som ældre . Her blev det bl.a. drøftet, at det skaber tryghed for den enkelte og gør at man også tager ejerskab for det område man bebor gennem livet.

Den grønne dagsorden

Begrønning og biodiversitet fylder bl.a. størstedelen af alle inputgivere. Både interviews og spørgeskemaet blandt de unge peger entydigt på, at der er ønsker om en grøn bydel, hvor det prioriteres, at der er en høj grad af biodiversitet. Det samme går yderligere igen blandt deltagere i arrangementer med fokus på andre tematikker.

Ofte nævnes den grønne dagsorden som værende den vigtigste for området, men sjældent med konkrete ønsker eller nedslagspunkter. Ønsker om en høj grad af biodiversitet, store parker og grønne forbindelser går igen blandt en stor del af inputgivere.

Der har været inviteret til "walk and talk" i bydelen, hvor kunster Camilla Berner og landskabsarkitekt Morten Leicht Jeppesen har vist rundt i bydelen med fokus på områdets særlige grønne karakteristika og elementer af områdets eksisterende natur og bevaringsværdige træer er bl.a. portrætteret samt formidlet i forbindelse med rundvisninger.

Kompostering

Et tiltag under denne dagsorden har også været genanvendelse og kompostering:

Et kunstprojekt omkring genanvendelse af områdets fældede grene og bioaffald blev udført over sommeren 2023 som en del af Copenhagen Architecture Festival (CAFx). Jernbanebyen dannede ramme for en del af de mange events og arrangementer blev afholdt i forbindelse med CAFx bl.a. talks omkring byens udvikling, inddragelse og bæredygtig omstilling. Og satte således herigennem fokus på udviklingen af Jernbanebyen.

Teknik og Miljø arrangerede i samarbejde med CAFx, Vesterbro Lokaludvalg og Banegaarden i månederne juni-august en kompostinstallation, som en kunstnergruppe (TUSCA7) fra det tekniske universitet i Berlin faciliterede.

Den lokale skole i området var bl.a. inddraget i arbejdet og særligt 4-5 klasserne var med til at samle og anvende komposten til et projekt omkring urban gardening. Installationen var også åben i dagtimerne for den brede offentlighed, hvor man kunne lytte til komposten via dioder og en højttaler og arbejde med at skabe sin egen kompost. Projektet mundede ikke ud konkrete anbefalinger fra de deltagende, men har skabt opmærksomhed omkring området og koblet ønsket om et konkret fokus på den grønne dagsorden til bydelen. Se bilag 5

*Til venstre:
skoleelever hjælper
til med at samle
brunt kompost i
hele bydelen
Til højre:
kompoststationen
der var åben i
månederne juni-
august
Foto: Jeppe
Kalnæs, TUSCA7*

Københavnerpicnic og åbent hus i Jernbanebyen

I forbindelse med den store Københavnerpicnic den 11. juni 2023 blev det i samarbejde med Vesterbro Lokaludvalg besluttet, at arrangere Vesterbros bydelspicnic som et åbent hus i Jernbanebyen. Kgs. Enghave og Bavnehøj Områdefornyelse blev senere en del af arrangementet.

Ud over selve picnichen, som blev afholdt med taler fra Borgmester Line Barfod, Vesterbro Lokaludvalg, samt to unge fra tidligere beskrevet ungeforløb, var der arrangeret en lang række aktiviteter på selve dagen. Ca. 400 mennesker deltog i eftermiddagens program. Følgende nedslag og billeder fra aktiviteter:

Om Jernbanebyen

Velkomst og introduktion til Jernbanebyen v. Teknik og Miljø

- Det var muligt at høre mere om de konkrete planer for bydelen

De unges bud på fremtidens Jernbaneby

- De unge havde en digital fremvisning af bydelen i Minecraft, hvor de formidlede deres bud på de vigtigste prioriteter i fremtidens Jernbaneby

Aktiviteter og arrangementer

På tur i området

Det var muligt at opleve området gennem en række rundvisninger bl.a

- Rundvisning i DSBs arbejdende værksteder*
- Private rundvisninger i værksteder blandt lejere*
- Åbent hus i VELUX-pavillioner*
- Cykling Uden Alder gav rundtur i bydelen for dårligt gående og børn*

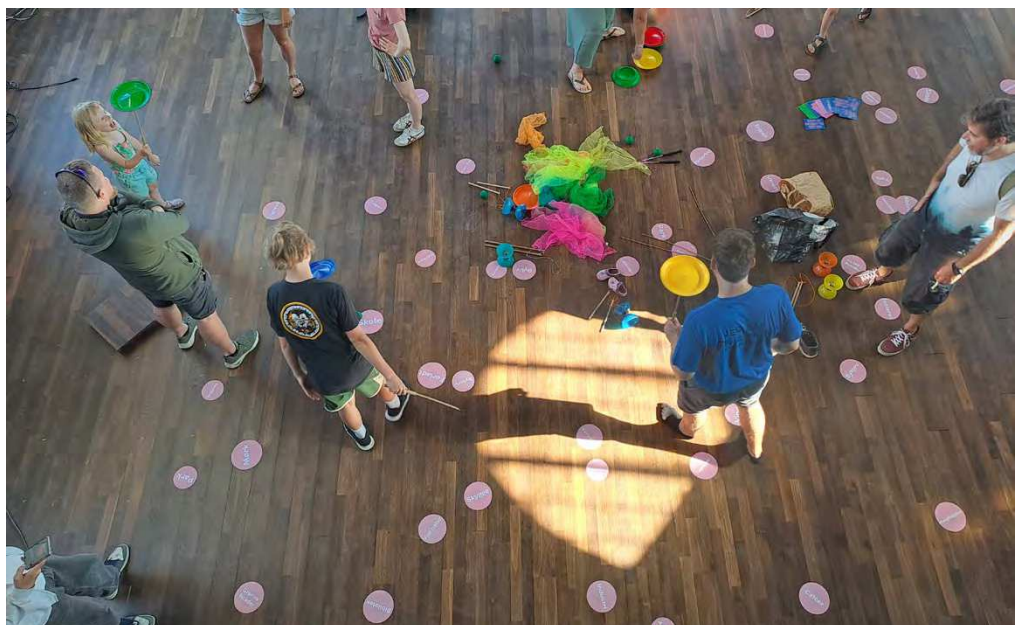

Aktiv eftermiddag

Der var også mulighed for at lære lokale aktører i området bedre at kende gennem en række aktiviteter.

- Akrobatikworkshop ved
- Cirkusperformance
- Pannabane med Boldklubben Vestia
- Skate og gymnastik i Spor10 med DGI og Mills Skateklub

Program

13.30-15.00

Læg og åbent hus i Spor10

Spor10 skal i fremtiden være et af Jernbanebyens centrale byrum og folkeligt samlingspunkt. Allerede nu sporer det med aktiviteter i huset der for ganske nyligt slog dørene op. Kom ind og oplev de smukke haller og hvis du har lyst, er du velkommen til at tage del i de mange sjove aktiviteter der bl.a. inkluderer løbehjul, leg og kreativitet.

Hvor: Spor 10 (1)

14.15

Seminar: Politisk økologi?

Deltag i en samtale mellem bl.a. tidligere overborgmester Jens Kramer Mikkelsen, direktør i NREP og grundlægger af COBE Dan Stubbekgaard, der reflekterer over de mange læringer København står på efter 40 år i rivende udvikling.

Hvor: Spor 10 (1)

14.30-17.00

Besøg DSB Værkstederne

(Rundvisning af 30 min)

DSBs vedligeholdelsesfaciliteter udflyttes over de kommende år til andre steder i landet. Værkstederne er normalt lukket for offentligheden, så det er nu du har muligheden for et kig ind i den næsten 15.000 kvm store bygning, der i fremtiden skal være en skole.

Hvor: Løbende fra kl 14.30 - det vil være muligt at skrive sig op på en liste. Turen starter ved Varmecentralen (2).

Cykeltur i området

(Rundvisning af 30 min)

Cykling uden alder fører an på en rundtur i Jernbanebyen. Kør på din egen cykel eller hop på en rickshaw-cykel med en cykelpilot, lær om Cykling uden alder og få oplevelsen af at sidde forrest i en rickshaw. Kom en tur rundt i området og se de smukke bygninger.

Hvor: Løbende fra kl 15.00 - det vil være muligt at skrive sig op på en liste. Turen starter ved Varmecentralen (2).

Åbent hus i Boligværkstedet

(Rundvisning af 30 min)

Boligværkstedet demonstrerer, hvordan man bygger boliger med et CO₂-aftryk tre gange lavere end det danske lovkraft, oplev bl.a. to færdige boliger i fuld skala.

Du kan også smage på fremtidens mad, når Rugging Denmark grillen færeskyllinger.

Hvor: Løbende fra kl 15.00 - det vil være muligt at skrive sig op på en liste. Boligværkstedet (4).

Skattejagt for hele familien

Tag med på en visuel skattejagt for barnlige sjæle. I skal på opdagelse i Jernbanebyen, når i ved hjælp af ledetråde skal finde særlige og gemte steder. Undervejs vil I møde knogede træer, 100 år gamle mursten, mærkelige hjørner og glemte fogskinner.

Hvor: Ruten går du på egen hånd og tager ca 45 minutter. Skattekort udleveres ved Varmecentralen (2).

Jernbanebyen i Minecraft

Oplev fremtidens nye bydel i virtual reality. Gå en tur med VR-briller, hvor visionen for en ny bypark skabt af 30 unge fra 5 lokale folkeskoler spiller sig ud for øjnene af dig.

Hvor: Varmecentralen (2).

Åbent hus i Værkstederne

Der blomstrer med kreative kræfter i Jernbanebyen. Besøg møbelsnedkere og designere der laver zoologiske og botaniske modeller der spænder fra en tommelfinger til størrelsen på en bus. Der er åbent hus, så tag et kig ind og mød de kreative sjæle, der hver dag skaber kunstværker og design i verdensklasse.

Hvor: Værkstederne (5).

Dit blik på fremtidens by

Mærk industrihistoriens vingesus i den smukke Varmecentral, der angik sendte strøm og producerede lys, damp og trykluft til de alle værkstederne. Vi vil se fremad og reflektere over den kulturarv vi bringer med os ind i fremtidens grønne, delvist bilfri bydel. Kom med dine inputs og engager dig i den kommende byudviklingsproces.

Hvor: Varmecentralen (2).

15.30-18.30

Velkomst og taler

Der bydes velkommen til bydelspioneren v. Borgmester Line Barfod. Jernbaneørkestret spiller og der vil være en cirkusperformance.

Hvor: Græsplænen (3).

15.50-18.30

Långbordermiddag

Du kan også møde nye bekendtskaber, når du ved långbordene nyder en 6-retters picnicur.

Hvor: Løbende udlevering af picnicurve fra 16.30-18.00 i teltet på Græsplænen (3).

16.30-18.30

Cirkus-workshop

Find din indre akrobat frem og lær nye seje cirkuskunstner når vi får besøg af de seje cirkusartister fra Ørkenfortet

Hvor: Græsplænen (3).

Find vej ved hjælp af ballonerne

← Carlsberg Station

Drejesteven

VASBYGADE

STEDER

- 1 Spor 10
Vesbygade 10
- 2 Varmecentralen
Otto Busses Vej 11
- 3 Cirkusplacsen
Otto Busses Vej 11
- 4 Boligværkstedet
Otto Busses Vej 29a
- 5 Værkstederne
Otto Busses Vej 31

Udklip af dagens program

Lancering af skattejagt

Der blev i forbindelse med bydelspicnicen udviklet en skattejagt, som har til formål at introducere Jernbanebyen til familier og barnlige sjæle gennem en visuel vandring i området, med ledetråde og små fortællinger.

Skattejagten findes i en digital version og ved større arrangementer stilles fysiske eksemplarer frem til låns.

Se bilag 6

På jagt efter de skjulte spor, der fortæller om om Jernbanebyens historie og peger frem mod den nye bydel der skal opstå.
Foto: Sandra Gonon, Københavns Kommune

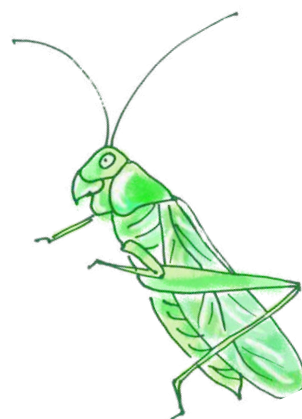
Har I fundet sporene?

Danmarks første jernbane

For over 100 år siden åbnede jernbanestrækninger på tværs af hele Danmark. Den første var mellem København og Roskilde.

Det var vigtigt fordi det både blev nemmere at besøge hinanden, men også fordi de varer vi køber i butikkerne, ofte blev fragtet med store godstog.

Herude modtog og sendte København varer fra hele verden. Det var også her man reparerede alle godstogene. Så alt I kan se omkring jer, har været en stor arbejdsplads med toge, containere, værksteder og en masse varer og mennesker.

Gå mod

Find

(Pssst... I skal ud på en lille gåtur, hold udkig efter stier ind i det grønne krat)

Illustrationer: Flora Tosti

Børnehavebesøg

De omkringliggende børnehaver har fået tilsendt skattejagten til inspiration for en dagsaktivitet og er blevet tilbudt at besøge området.

Som et forsøg, inviterede TMF og Spor10 en børnehave på besøg for at blive klogere på hvordan børnene beskrev de bedste steder at være i byen. Langt de fleste børn var fokuserede på leg og legepladser og de tegnede og beskrev, hvad de synes var aller-vigtigst for dem, på en legeplads. Gynger, vipper, rutsjebaner og plads til at lege var de vigtigste funktioner for børnene.

Børnene malede også stemningsbilleder af byen, som efterfølgende blev udstillet i Spor10.

"Jeg kan godt lide at det kilder i maven" Liam, 4,5 år

*Dene side og nederst højre:
De gode steder, hvor børnene
kan lide at være sammen med
deres familier, males med
hjemmelavet maling*

*Øverst højre: Der bliver givet
inputs til de sjoveste ting man
kan lege med på en legeplads*

*Midt Højre: Liam har tegnet en
svævebane*

Aktiviteter og arrangementer

"Jeg kan bedst lide når
jeg ikke står i kø - det
er kedeligt"
Nina, 5 år

Afsluttende bemærkninger

Næste inddragelsesfase

8

Den offentlige høringsproces og dermed anden fase af den udvidede inddragelse bliver iværksat, når forslag til lokalplanen godkendes i TMU. Denne fase har et målrettet fokus på indholdet i lokalplanen og inddragende aktiviteter herom. I den offentlige høringsperiode vil der være et særligt fokus på digital inddragelse via [København Taler](#). Få mere at vide om aktiviteter og arrangementer på København Taler, eller via Vesterbro Lokaludvalg.

Foto: Flora Tosti

"Vi håber, at vi om 10 år kan stå her igen og sige, at det her har jeg været med til at lave. At vi kan genkende de mange levende byrum, få glæde af den hyggelige stemning i lokomotivskoven og høre lydene af summende insekter på strøget ved Spor 10. Tak fordi I lytter til os. Vi er taknemmelige for at kunne fortælle jer om vores drømme for byen."

- Ungerepræsentanterne om arbejdet med anbefalinger til Jernbanebyen

Bilagsliste

- Bilag 1: Unges anbefalinger til Godsbaneterrænet
- Bilag 2: Udsnit af vox-pop interviews
- Bilag 3: Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen
- Bilag 4: Lokale stemmer og steder i Jernbanebyen
- Bilag 5: Invitationer og programmer for aktiviteter i Jernbanebyen
- Bilag 6: Skattejagt – på sporet af Jernbanebyen

For yderligere oplysninger kontakt Sandra Gonon, IZ4Q@kk.dk

UNGES ANBEFALINGER

TIL GODSBANETERRÆNET 2023

Foto: Flora Tosti

Anbefalingerne er udarbejdet af 25 unge fra 7. og 8. klasse fra Bavnehøj Skole, Vesterbro Ny Skole, Gasværksvejens Skole, Skolen på Islands Brygge og Tove Ditlevsens Skole.

I DETTE KATALOG FINDER DU...

01

s. 2

Kære politiker, vi unge har noget at sige

Præsentation af
ungerepræsentanterne
og uddrag fra de unges
tale til Bydelspicnic.

02

s. 3-6

Intro til temaer og overblik over anbefalinger

Ungerepræsentanternes
anbefalinger til: Aktivitet &
Ophold, Tryghed samt
Bynatur & Biodiversitet.

03

s. 7-12

Bynatur & Biodiversitet

Ungerepræsentanternes
uddybende anbefalinger
til temaet med
argumentationer samt
eksempler på
designforslag i Minecraft.

04

s. 13-17

Tryghed

Ungerepræsentanternes
uddybende anbefalinger
til temaet med
argumentationer samt
eksempler på
designforslag i Minecraft.

05

s. 18-25

Aktivitet & Ophold

Ungerepræsentanternes
uddybende anbefalinger
til temaet med
argumentationer samt
eksempler på
designforslag i Minecraft.

06

s. 26-30

Baggrund og inddragelsesproces

Præsentation af
baggrunden for
inddragelsen samt
fremgangsmetoden.

KÆRE POLITIKER, VI UNGE HAR NOGET AT SIGE

Uddrag fra ungerepræsentanternes tale

Folk siger, at fremtiden er nu. Og de tager ikke fejl. For hvis vi går nogle år tilbage, ville ingen lytte til et barns idéer til byen. Men vi har skabt et stærkt fællesskab og samfund. For nu kan børn og voksne sammen skabe den bedste fremtid og by – for os alle.

Godsbaneterrænet skal være en hel særlig bydel. At komme her om 10 år skal give dig en følelse af frihed og muligheder, et sted hvor man føler sig som del af et community. Her, midt i København, får man en pause fra al larmen, og kommer til et område hvor man føler sig tryk, har lyst til at være og så giver den nye bydel dig en følelse af, at her er KBH en ægte klimavenlig by – her genoplives naturen, så insekter, plantearter og dyreliv trives midt i byen. Derfor anbefaler vi bl.a. at når fremtidens by skal planlægges, skal der prioriteres plads til biodiversitet og bynatur, tryghed og sociale aktiviteter.

Det her område vil fra nu af, altid være noget særligt for os. Vi vil følge med i byggeriet de næste år med en følelse af, at vores input, drømme og idéer er blevet taget seriøst. At vi er blevet lyttet til. Vi håber, at vi om 10 år kan stå her igen og sige, at det her har jeg været med til at lave. At vi kan genkende de mange levende byrum, få glæde af den hyggelige stemning i lokomotivskoven og høre lydene af summende insekter på strøget ved Spor 10. Tak fordi I lytter til os. Vi er taknemmelige for at kunne fortælle jer om vores drømme for byen.

Kærlig hilsen

Karla, Naja, Selma, Mohamed, Jóhanna,
Max, Liva, Oskar, Karla, Vidar, Naja
Vega, Pixie, Bertram, Aske, Freja,
Valter, Vera, Søren, Chillie, Luna, Annika,
Liv, Anna og Marie

VORES ANBEFALINGER TIL BYNATUR & BIODIVERSITET

Vi anbefaler, at når fremtidens by skal planlægges, skal plads til biodiversitet og bynatur prioriteres højt.

Bevar de store og forskellige træer, der styrker fugle- og dyrelivet. Og genbrug materialerne fra de træer, der skal fældes eller lad dem blive i området, så det liv der eksisterer stadig har en plads.

Der skal være grønne facader og tage, så bynatur og biodiversitet indtænkes alle steder. Og det skal ikke bare være efeu – det skal være hjemmehørende arter, som allerede er en del af den bynatur vi finder herude.

For 150 år siden var Godsbaneterrænet en del af havet. Og vi mener, at der i fremtiden igen skal prioriteres plads til vand- og vådområder, så haletudsen kan trives og et varieret dyre- og planteliv styrkes.

Når I byplanlægger anbefalinger vi derfor, at I prioriterer:

- Vand og vådområder
- Bepantede tage og facader
- "Vild med vilje" natur med høj variation af
- plantearter
- Plads til økosystemer, der tilbyder
- mulighed for at plukke urter, bær,
- frugter og nødder
- Natur til alle sanser
- Mange og store træer

Læs mere om hvordan og hvorfor på side 7-12.

Foto: Flora Tosti

VORES ANBEFALINGER TIL TRYGHED

Vi er optagede af, at man skal føle sig tryk i byen og vi synes det er vigtigt, at der helt konkret skal være et større fokus på belysning. Det behøver ikke være lygtepæle på rad og række – belysning kan være så meget mere end det – det skal være hyggeligt, behageligt for øjet og det skal hjælpe os på vej.

Vi føler os trykke når der er mennesker omkring os. Derfor anbefaler vi, at man i byudvikling skaber levende byrum, hvor der altid er mennesker. Fx ved caféer og butikker i gadeplan eller byrum, hvor mange mennesker har lyst til at opholde sig, så man aldrig er alene.

Når i byplanlægger anbefalinger vi derfor, at der prioriteres:

- Meget belysning, så det ikke bliver mørkt
- Byrum, hvor der er mennesker det meste af døgnet
- Åbne arealer, hvor man kan se langt
- Rolige omgivelser
- Steder, hvor man må larme
- Overvågning eller opsyn

Læs mere om hvordan og hvorfor på side 13-17.

VORES ANBEFALINGER TIL AKTIVITET & OPHOLD

Godsbaneterrænet skal være et sted hvor man har lyst til at være en del af det offentlige rum. Derfor anbefaler vi:

At der sikres god plads til at mødes i store forsamlinger, både omkring aktiviteter og leg, men også til roligt samvær og hygge. Gerne de to poler side om side.

Vi er vilde med at være mange mennesker sammen, men vi synes også det er vigtigt, at vi prioriterer plads til små hemmelige spots og hyggeknoge.

Vi vil både det store og multifunktionelle, men også den lille skala. For vi har jo alle forskellige behov - nogle dage er man mere udadvendt og andre dage har man brug for at færdes i det små.

Når i byplanlægger anbefalinger vi derfor, at der prioriteres:

- Plads til idrætsaktiviteter
- Mulighed for leg
- Plads til ro og fordybelse
- Siddesteder ved siden af aktiviteter
- Mange steder at sidde og hænge ud
- Plads til større fællesskaber og forsamlinger
- Mulighed for gode gåture
- Små hemmelige spots

Læs mere om hvordan og hvorfor på side 18-25.

Foto: Flora Toft

UDDYBNING AF VORES ANBEFALINGER TIL TEMAERNE

Vi som ungerepræsentanter har arbejdet med tre temaer og kommet med idéer til, hvordan vi bedst kan indfri målene om en grøn, tryk og social bydel.

Udvælgelsen af de tre temaer (Bynatur & Biodiversitet, Tryk og Aktivitet & Ophold) er bl.a. baseret på resultaterne fra en omfattende ungeinddragelse i forbindelse med kommuneplanstrategien 2023/24.

Foto: Flora Tosti

DESIGNS I MINECRAFT

Under hvert tema har vi udvalgt de anbefalinger vi synes er vigtigst og disse vil blive udfoldet nu. Vi vil undervejs komme med argumenter for vores anbefalinger og så vil vi præsentere vores bud på hvordan fremtidens Spor 10 og bypark vil se ud gennem vores design i Minecraft.

SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE

Forud for inddragelsen af de 25 ungerepræsentanter foretog Københavns Kommune en bredere spørgeskemaundersøgelse blandt 7. og 8. klasser i København. Her fik vi besvarelser fra 239 unge, som har svaret på spørgsmål om, hvad de foretrækker af aktivitetsmuligheder og natur i byens parker. Besvarelserne har ungerepræsentanterne forholdt sig til løbende i inddragelsesforløbet for at sikre en endnu bredere repræsentation i de endelige anbefalinger. Undervejs i kataloget har vi tilføjet relevante uddrag af spørgeskemaresultaterne for at vise sammenhængene. Enkelte steder er der ikke direkte sammenhæng mellem de adspurgte unges besvarelser og ungerepræsentanternes anbefalinger - det skyldes, at ungerepræsentanterne har haft mandat til at trumfe besvarelserne, da de i dette forløb bliver klædt bedre på til at forholde sig til byplanlægningens dilemmaer.

VAND OG VÅDOMRÅDER

Vi peger på vand- og vådområder som en vigtig del af byen, fordi det giver plads til forskellige levende organismer og plantearter, det skaber en bedre temperatur i byen, det er praktisk hvis der kommer oversvømmelse fx efter skybrud og vi synes det giver et flot og bedre byrum.

Det er vigtigt, at der tages højde for vand og vådområder. Det styrker både variationen indenfor og mellem arter, men også mangfoldigheden af økosystemer.

Vi anbefaler at vand- og vådområdet desuden bliver et sted man kan mødes med sine venner og familie som et lille grønt åndehul midt i byen.

Vi drømmer om en by med lyde af frøer der kvækker, vand der løber og fugle, der får vandet til at plaske. Det er afslappende at være omkring lyden af vand.

Vores Minecraft-eksempler på, hvordan det kan se ud, når man prioriterer vand og vådområder i byparken. Det kan fx være langs en sti, hvor man kan gå en tur og dermed nyde vandet, dets lyde og de dyr som bor der.

41% af de 239 adspurgte
unge vil gerne have vand- og
vådområder

BEPLANTEDE FACADER OG TAGE

Vi anbefaler beplantede facader og tage, fordi det er en smart måde at udnytte den begrænsede plads til naturen i en by som København. Det vil også få bygningerne til at mere spændende ud og give et mere personligt udtryk.

Beplantede facader og tage tiltrækker desuden insekter og fugle. Vi anbefaler at man skaber en stor variation af planterne på facader og tage, så det giver forskellige fugle og insekter gode levebetingelser.

Vi synes det er vigtigt at udnytte vores tage både som et sted at gro vildt, men også et sted at dyrke grøntsager. Vi mener, at det at dyrke grøntsager med andre kan være med til at skabe nye fællesskaber. Vi synes også at det er pænt og hyggeligt.

Vores eksempel fra Minecraft på, hvordan det kan se ud, når facader er dækket af vandreplanter og tagene er fuldt beplantet. Billedet i bunden viser et drivhus på taget af en bygning, hvor klasser kan komme og lære om at dyrke spiselige planter

18% af de 239 adspurgte
unge vil gerne have
beplantede facader og tage

TEMA 1: BYNATUR & BIODIVERSITET

"VILD MED VILJE" NATUR MED HØJ VARIATION AF PLANTEARTER

Vi anbefaler natur med høj variation af plantearter, fordi det er med til at tiltrække og skabe gode levevilkår for forskellige dyrearter.

På billederne ses to forskellige bud på, hvordan man kan give plads til "vildt med vilje" - på billedet til højre er det et område i byparken. Og på billedet til højre har vi valgt at lade naturen gro vildt på byens tage.

Vi foreslår, at skabe "vild med vilje" natur i forbindelse med aktiviteter, hvor store og små kan være med. For eksempel blomsterrute, sommerfugleruter eller andre stier, hvor man kan opleve forskellige plante- og insektarter alt efter hvilken sti du tager. Vi mener, at det er med til at skabe karakter til området og en særlig signatur.

9% af de 239 adspurgte
unge vil gerne have "vild
med vilje"

TEMA 1: BYNATUR & BIODIVERSITET

PLADS TIL ØKOSYSTEMER, DER TILBYDER MULIGHED FOR AT PLUKKE URTER, BÆR, FRUGTER OG NØDDER

Vi anbefaler at skabe plads til økosystemer, hvor det er muligt at plukke forskellige urter, bær, frugter og nødder. Vi foreslår hjemmehørende som fx hasselnødder, solbær eller mirabelle. Det er vigtigt, at både mennesker og dyr kan nyde godt af det. Det skaber interaktion med naturen og mulighed for at lære af naturen.

"Det er med til at skabe minder, når man er ude at plukke og spise fra naturen"

På billedet ses indgangen til en gårute i byparken, hvor vi har plantet en masse spiselige planter. Vi har kaldt ruten for "frugt og bær ruten".

61% af de 239 adspurgte unge vil gerne have blomster og planter

NATUR TIL ALLE SANSER

Vi peger på, at naturen kan være med til at sætte andre sanser i spil end synssansen. Fx Blomster der dufter, noget der kan spises, lyde der er rare at være i; fx blade der risler i vinden eller fuglekvidrer. Det kan også være ved at anrette forskelligt underlag, noget der føles koldt og noget der føles varmt.

Vi anbefaler, at der laves højde for at sanserne kan aktiveres hele året rundt. Fx gode levebetingelser for fugle og insekter i byen, svampe som kan plukkes om efteråret eller blomster og tidsler som også står flot om vinteren.

Øverste billede viser et grønt tag med gode forhold for insekter og bistader (de gule kasser). Til venstre vises et eksempel på, hvordan man kan opholde sig i et hav af duft fra blomsterne omkring sig.

"Jeg vil gerne bo i en by,
hvor man kan høre
fugle"

TEMA 1: BYNATUR & BIODIVERSITET

60% af de 239 adspurgte unge vil gerne have mange træer i byens parker

MANGE OG STORE TRÆER

Vi foreslår mange og store træer, fordi det er godt for atmosfæren og fordi der kan bo mange dyrearter i træer. Dog er det vigtigt med en variation af træer - både i størrelse og arter, så flest mulige dyrearter får glæde af dem.

Lad træer der kan blive, blive. Og materialerne fra de træer, der skal fældes, skal blive i området, så det liv der eksisterer stadig har en plads.

Vi vil gerne så nye træer nu, så vores tipoldebørn også har store træer omkring sig, når de er unge. Når det kommer til store træer som en del af byen er det vigtigt at tænke langsigtet.

Store træer inviterer til forskellige sociale aktiviteter, såsom at klatre i dem eller ligge i en hængekøje op, der hænger op ad to træer.

Til venstre ses eksempler på store træer på strøget foran spor 10. Til højre ses eksempel på bevaring af eventuelt fældede træer - nu som bænke i byparken til glæde for både mennesker og insekter.

MEGET BELYSNING, SÅ DET IKKE BLIVER MØRKT

Vi peger på, at meget belysning kan være med til, at byen føles mere livlig og at det er med til at skabe tryghed når man som ung færdes ude i mørket. Det føles mere trygt, fordi man kan se folk omkring en.

Byens belysning må gerne være varieret og være med til at skabe en stemning af hygge, så det ikke kun er en funktion. Hvis det føles hyggeligt, føles det også trygt.

Belysningen kan både komme fra gadebelysning, inde fra facadernes butiksvinduer, nede fra fortovet, med solcelle-lyskæder i træerne og andre kreative løsninger.

Vi mener også, at der vil ske færre trafikuheld, hvis der er ordentlig belysning.

Vi synes det er vigtigt at belysningen passer til det område det står i og at lygtepælene er forskellige og anderledes designs, så det bliver spændende at kigge på.

Som billederne fra Minecraft viser har vi arbejdet med hvordan en anderledes gadelampe kunne se ud. Vi har derfor arbejdet med nye former, fordi vi mener, at en gadelampe gerne må have samme effekt som kunst i byrummet.

BYRUM MED MANGE MENNESKER

Vi anbefaler, at de fleste byrum skal tænkes levende og med mennesker det meste af døgnet. Vi føler os mest trygge, når der er mennesker omkring os.

Mange caféer og butikker i gadeplan kan være en løsning. Man føler sig tryk hvis der altid er et sted der er åben, hvor man kan gå ind og få hjælp. Alternativt skal byrum indrettes så mennesker har lyst til at være der, så man aldrig er alene. Man kan skabe byrum hvor man føler sig velkommen ved fx at have flotte, gamle men velholdte facader - gerne grønne facader og så er det vigtigt med vinduer, man kan se liv bag når det er mørkt.

Vi mener, at det er vigtigt at prioritere, at der også er et byliv om natten, så man kan føle sig tryk hele døgnet rundt, fordi der altid er nogle at spørge om hjælp.

Det skaber desuden nye fællesskaber eller relationer, fordi man kan komme til at snakke med nogle man ikke kendte i forvejen.

På øverste billedet ses et gammelt lokomotiv, som er lavet om til opholdssted med spisepladser. På nederste billede ses vores bud på et hyggeligt strøg med en masse grønt samt bænke, som giver en lyst til at slå sig ned og hygge sig.

TEMA 2: TRYGHED

ÅBNE AREALER, HVOR MAN KAN SE LANGT

Vi anbefaler, at der prioriteres arealer, hvor man kan se langt. Det er med til at skabe tryghed, fordi man kan se hvad der sker omkring en. Det giver samtidig plads til mange forskellige aktiviteter, hvor dem der bruger stedet selv kan være med til at bestemme hvad der skal laves på den pågældende dag.

Vi peger på, at der i Byparken kunne være et stort og åbent areal, hvor der er plads til yoga, fodbold og picnic. Det kan være et område, hvor gæsterne selv kan være med til at indtage rummet, som de har mest lyst til netop den dag.

På billedet ses en stor græsplæne i byparken, hvor vi har gjort plads til fx yoga, picnic eller fodbold.

OVERVÅGNING ELLER OPSYN

Set i lyset af nogle aktuelle sager, mener vi, at det skal være let at få fat på hjælp hvis man får brug for det, og at man kan se hvad der er sket, hvis der skulle ske os noget. Det har en forebyggende effekt, fordi vi ellers kan gå og være bange for at der sker os noget.

"Jeg føler mig tryk når der er overvågning, men ikke når der er for meget."

Vi peger på, at grønne byrum giver rolige byrum, derfor har vi bl.a. designet dette grønne drivhus på taget af en bygning ved spor 10 (se billede nedenfor). Derudover synes vi også, at kunst i byrummet kan være med til at skabe refleksion og eftertænksomhed. Derfor forstår vi, at man fx kan putte kunst på siden af cykelbroen i byparken (billede til højre)...

ROLIGE OMGIVELSER

Vi peger på, at det er mindre stressende at være i omgivelser der er rolige og hvor man trygt kan være med sig selv. Det skal være behageligt at være der og ligge op til, at her skal du ikke skynde dig. Det kan være med til at fjerne de bekymringer, man kan opleve i hverdagen. Rolige omgivelser kan bestå af naturrige omgivelser, væk fra byens larm hvor der kan høres fuglekvidder, hyggekrege hvor man kan hænge ud og små hemmelige spots.

STEDER, HVOR MAN MÅ LARME

Vi mener, at det er vigtigt at prioritere områder, hvor man må larme og hvor vi unge kan være helt os selv. Der skal være steder, hvor man gerne må grine og fjolle uden at blive bedt om, at tie stille. I de områder skal man kunne høre musik og have det sjovt. Det kan være med til at skabe tryghed, fordi man føler sig mere fri, fordi der ikke er så mange regler.

"Jeg kan godt lide at spille bold og høre musik og have det sjovt med mine venner"

I spor 10 har vi blandt andet designet bordtennisborde for at skabe øget aktivitet og plads til leg. Vi foreslår, at man kan låne eller leje bold og bold.

Vi har designet en multibane med en tribune i Spor 10, så den både kan bruges til forskellige sportsgrene, men også til koncerter, loppemarkeder eller til andre store arrangementer.

PLADS TIL IDRÆTSAKTIVITETER

61% af de 239 unge
ville gerne have
boldbaner

Et eksempel på byrum med mulighed for idrætsaktivitet er dette udendørs træningsområde som vi har designet i spor 10 (lige ved siden af multibanen). Her kan man både lave pull-ups og dips og andet calisthenics.

I byparken har vi lavet et område med beton elementer som man kan lave parkour på. Det er et andet eksempel på, hvordan vi mener, at man kan lave byrum med plads til idrætsaktivitet.

53% af de 239 unge
ville gerne plads til sport,
leg og træningsstativer i
parker

SIDDESTEDER VED SIDEN AF AKTIVITETER

Vi anbefaler, at der er siddesteder ved siden af aktiviteter. På den måde kan man følge med i hvad der sker samtidig med, at man kan fordybe sig i sit eget fx læse en bog eller sidde og snakke med sine venner eller familie.

På den måde kan forældre se deres børn spille fodbold eller andet og der er en god blanding mellem ro og larm. Det er rart at have et sted at sidde og spise, hygge eller lavet noget andet.

Vi har designet siddepladser ved siden af aktiviteter både i Spor 10 og i Byparken. For eksempel på legepladsen i Byparken, hvor man kan sidde og kigge på sin børn lege på toglegepladsen (billedet til højre). Eller ved multibanen, hvor man se på venner spille bold og være med, selvom man ikke selv har lyst til at spille (billedet til venstre).

39% af de 239 unge
ville gerne have siddesteder
ved siden af aktiviteter

MULIGHED FOR LEG

Vi anbefaler, at der er gode muligheder for leg. Det er godt, sundt og lærerigt både for børn og voksne. Det er fedt at have nogle mødesteder, hvor der er mulighed for mange forskellige aktiviteter, for det er med til at styrke fællesskaber.

Vi synes det er vigtigt, at mennesker uden have eller en hyggelig gård har et andet sted at tage sine børn med hen, så alle i byen har mulighed for at være en udenfor hele året rundt.

49% af de 239 unge
ville gerne have legepladser
i parker

Vi har både gjort plads til leg i Byparken og i Spor 10. Vi har blandt andet udviklet en legeplads med togtema, hvor både børn og voksne kan bruge klatrevæggen, som vi har placeret op ad toget, kravle inde i toget eller sidde omkring det og se på dem der leger. Der er også trampoliner og gynger på legepladsen.

Vi mener det er vigtigt, at bevare noget af den historie der er i området og synes derfor et togtema ville passe rigtig godt til legepladsen og området omkring.

PLADS TIL RO OG FORDYBELSE

Vi har alle forskellige behov - nogle dage er man udadvendt og social, og andre gange har man brug for ro og bare at være sig selv. Derfor skal byen også have steder, hvor man kan gå hen og bare være sig selv. Det skal være rolige omgivelser, gerne i naturen, hvor man trygt kan være alene. Der må gerne være mennesker i nærheden, men vi mener det er vigtigt, at folk kan komme ud af huset og være et sted hvor man ikke bliver forstyrret.

"Jeg elsker at have tid
for mig selv ude i byen"

Vi har sørget for at skabe små hyggelokke og stille hjørner både ved spor 10 og i byparken, sådan at der både er plads til aktivitet og ro. Men særligt i Byparken har vi skabt nogle steder, der inviterer til at læse i sin bog eller ligge på et tæppe og slappe af.

43% af de 239 unge
vil gerne have siddesteder,
hvor der er ro

MANGE STEDER AT SIDDE OG HÆNGE UD

Som ung har man stort behov for at bruge byen som mødested med vennerne og vi bruger meget af vores fritid her. Byens rum er der hvor vi kan være sammen, uden at have vores forældre lige ved siden af. Derfor er det godt med mange steder vi kan sidde og hænge ud sammen med venner.

Både ved Spor 10 og i byparken foreslår vi mange kroge, der inviterer til at sidde og hænge ud. For eksempel en bænk, hvor man kan spise en madpakke, sidde og kigge på andre aktiviteter, der foregår i området eller den natur, der omgiver siddepladsen.

PLADS TIL STØRRE FÆLLESSKABER OG FORSAMLINGER

I byen skal der også være større pladser, hvor det er muligt at mødes flere unge eller i større forsamlinger. Der skal være plads til at holde koncerter, være sammen med sine venner, mulighed for at holde loppemarkeder og alle mulige andre forskellige ting.

Vi foreslår at Spor 10 kan være et samlingspunkt, hvor der både er plads til sportsaktiviteter, streetfood, loppemarkeder og koncerter. Vi har for eksempel bygget en pølsebod inde i Spor 10. Den kan ses på billedet til venstre. I venstre hjørne er der et overblik over spor 10.

MULIGHED FOR GODE GÅTURE

I en storby som København mener vi der skal prioriteres plads til gode gåruter i naturen og plads til at få noget frisk luft. Man kan tænke i at skabe indbydende stier, hvor man føler sig velkommen. Fx med markerede indgange med planter og sten, hyggelige stier og bænke til at sidde på. Det er sundt og hyggeligt at gå tur og vi vil gerne at det er pænt og behageligt.

I Byparken har vi blandt andet designet forskellige særlige ruter til de gående. Det kan fx være en frugtrute, hvor der er skilte til hvilke bær og frugter du kan plukke på vejen. Vi foreslår herboende frugter og bær som æbler, kirsebær, ribs, brombær, hylde, blommer.

SMÅ HEMMELIGE SPOTS

Vi mener at små hemmelige oaser kan være med til at skabe tryghed. De små hemmelige spots er med til at gøre byen personlig og giver plads til at kunne være sammen i mindre fællesskaber ude i byrummet. Det kan både være små omsluttede arealer i parker, hyggelige stier, gadehjørner indrettet med hyggekroge o.l.

På det øverste billede kan man se hvordan vi har skabt en hyggekrog på strøget ved spor 10 med vand og vandkunst.

På billedet til venstre har vi designet en hyggekrog på et tag.

På det sidste billede har vi et skabt et rum i rummet ved at lave bæk og bord, der lukker sig om sig selv.

BAGGRUND OG INDDRAGELSESPROCES

I foråret 2023 bad Teknik- og Miljøborgmester, Line Barfoed, 25 motiverede unge fra området omkring Godsbaneterrænet om at komme med anbefalinger til, hvordan den kommende bydel skal se ud. De unge blev bedt om at forholde sig til tre temaer; Aktivitet & Ophold, Tryghed samt Bynatur & Biodiversitet.

Over seks workshops, faciliteret af Hørt Ungdom, har de unge arbejdet med deres anbefalinger til byplanlægningen i Godsbaneterrænet. De har undersøgt Godsbaneterrænets identitet, udforsket stedet muligheder gennem fotoøvelser og gruppeopgaver og haft masser af dialoger om hvad der er vigtigt - for børn og unge og for Københavns fremtid. Slutteligt har ungerepræsentanterne bygget deres konkrete idéer i Minecraft. Hele processen blev afsluttet til bydelspicnic d. 11.06.2023, hvor de ved tale overleverede anbefalingerne til Teknik- og Miljøborgmester, Line Barfoed, samt fremviste deres bud på fremtidens Godsbaneterræn i Minecraft.

Foto: Flora Tosti

ARBEJDSPROCESSEN

Efter opgaven blev stillet af Line Barfoed blev de unge klædt fagligt på. Vi var blandt andet på en inspirationstur til Ørestad, hvor de unge gennem forskellige aktiviteter fik faglig sparring fra en byplanlægger og to biologer.

De unge reflekterede over hvilke facader, kantzoner og materialer der var blevet brugt i området og undersøgte hvordan forskellige plantearter trives i forskellige miljøer og områder. Undervejs tog de unge billeder som blev brugt i det videre arbejde med anbefalingerne.

De unge har siden arbejdet arbejdet med deres anbefalinger gennem øvelser, ved at designe i Minecraft og i udformningen af dette katalog.

"Jeg ser byen anderledes nu. Da jeg gik gennem en park den anden dag, tænkte jeg pludselig over belysningen, om der var vand og dyr og hvem der mon har planlagt det"

"Det har været sjovt at opleve hvordan byplanlægning rent faktisk foregår"

Foto: Flora Tosti

"Vi håber, at I vil inddrage flere unge i byens udvikling, så flere end os får muligheden for at opleve at vores stemme er vigtig"

Foto: Flora Tosti

"Nye venskaber har betydet mere under inddragselsforløbet end jeg troede det ville"

Foto: Flora Tosti

Foto: Flora Tosti

Foto: Flora Tosti

Vi håber vi bliver hørt!

Bavnehøj skole

Selma
Jóhanna
Max
Liva
Oskar
Karla

Tove Ditlevsens Skole

Annika
Liv
Anna
Luna
Marie

Vesterbro Ny Skole

Vidar
Naja
Vega
Mohamed
Carl

Gasværksvejens Skole

Pixie
Bertram
Freja
Valter
Vera

Islands Brygge Skole

Søren
Chillie
Luna
Aske

Hørt Ungdom

Er en indsats under "Bæredygtig Generation", der er placeret i
Afdelingen for Bæredygtig Udvikling i Københavns Kommunes
Børne- og Ungdomsforvaltning.

For nærmere info - kontakt: BG@kk.dk eller ring på 30912998

"Jeg håber, at jeg om ti år
kan gå en tur i Godsbaneområdet,
mens jeg fortæller en veninde, at
det her har jeg været med til at
skabe"

Point of view - hvor er du i byudviklingen

Navn og alder

Linnea, 29

Hvis du skulle pege på et sted i København hvor du holder meget af at være, hvor skulle det så være?

Sorte Diamant

(udpeges på kort)

Hvad gør det her sted helt særligt?

Turisme, storby, læsesal,

bib, slægtsarkiv, mange ting

Er der byrum som du ikke føler er rare at være i?

støget, starten, identitetsløst
forbrug, navnet?
betydningstøst

Om Jernbanebyen

Jernbanebyen skal udvikles til en bydel i fremtiden med 8000 beboere, arbejdspladser, institutioner, parker, boldbaner, osv.

Hvad synes du er vigtigt at fokusere på når man bygger en ny bydel?

Fokus på kultur biograf

Bilfri, institutioner, affaldsortering
lært byggeri, udvidelse af
bibliotek, kulturhus, tilbyde
mere, ungdomsgård - udvidet til denne

Hvilke aktiviteter skulle være til stede i det offentlige rum for at du havde lyst til at bruge det? - både aktivt og som et sted hvor du kunne slappe af? ^{bydel}

Grøn oase i relation til børnelegeplads

↳ alle aldre

Grønt x vand

Hvad gør at du ikke deltager i f.eks. borgermøder eller

Evt. billede

Hvad skal interviewet bruges til

Point of view - hvor er du i byudviklingen

Navn og alder

Pauline, 25

Lydoptaget for
citater

Hvis du skulle pege på et sted i København hvor du holder meget af at være, hvor skulle det så være?

(udpeges på kort)

Refshaleen, La Banchine /

Lille

Hvad gør det her sted helt særligt?

mere
rumshale

Auten high

en

del af

det

eksistence

miljøer,

grønt, natur, shala

Er der byrum som du ikke føler er rare at være i?

Øre staden, Nordhavn

Om Jernbanebyen

Jernbanebyen skal udvikles til en bydel i fremtiden med 8000 beboere, arbejdspladser, institutioner, parker, boldbaner, osv.

Hvad synes du er vigtigt at fokusere på når man bygger en ny bydel?

plads til forskellige mennesker
typer, mangfoldighed,

udbud til alle bo, mad,
butikker

Hvilke aktiviteter skulle være til stede i det offentlige rum for at du havde lyst til at bruge det? - både aktivt og som et sted hvor du kunne slappe af?

parker, alle kan være med

uden nødvendigvis forbruge

Hvad gør at du ikke deltager i f.eks. borgermøder eller

Evt. billede

Hvad skal interviewet bruges til

Hvad synes du er vigtigt at fokusere på når man bygger en ny bydel?

fokus på kultur biograf

Bilfri, institutioner, affaldsortering
lært byggeri, udvidelse af
bibliotek, kulturhus, tilbyde
mere, ungdomsgård - udvidet til denne

Hvilke aktiviteter skulle være til stede i det offentlige rum for at du havde lyst til at bruge det? - både aktivt og som et sted hvor du kunne slappe af? ^{bydel}

Grøn oase i relation til børnelegeplads

↳ alle aldre

Grønt x vand

Hvad gør at du ikke deltager i f.eks. borgermøder eller

Evt. billede

Hvad skal interviewet bruges til

Point of view - unge kvinder i byudviklingen

Navn og alder

Ea, 42

Præsentation af Mathilde

Hvor er unge kvinder i København

Hvis du skulle pege på et sted i København hvor du holder meget af at være, hvor skulle det så være?

Kastellet, Carlsberg byen

(udpeges på kort)

Hvad gør det her sted helt særligt?

Grønt, vand, luft, ny og gammel
arkitektur

Er der byrum som du ikke føler er rare at være i?

Krestad, ÷ sjæl, liv

Om Jernbanebyen

Jernbanebyen skal udvikles til en bydel i fremtiden med 8000 beboere, arbejdspladser, institutioner, parker, boldbaner, osv.

elementer af kultur

Hvad synes du er vigtigt at fokusere på når man bygger en ny bydel?

Blandet by, funktioner, bolig, erhverv
grønt, demografisk mangfoldigt

Hvilke aktiviteter skulle være til stede i det offentlige rum for at du havde lyst til at bruge det? - både aktivt og som et sted hvor du kunne slappe af?

afgrænset, ÷ vej, kaffe, ugeplads,
inderdørs område for børn, overdækkede,
gratis, grønt område

Om unge kvinders deltagelse i byudviklingsprocesser

Hvad gør at du ikke deltager i f.eks. borgermøder eller

tid !

Online spørge skemaer

Evt. billede

Hvad skal interviewet bruges til

Point of view - hvor er du i byudviklingen

Navn og alder

Sara, 28

— lydoptaget for
citater

Hvis du skulle pege på et sted i København hvor du holder meget af at være, hvor skulle det så være?

Hans Tarsens Park

(udpeges på kort)

Hvad gør det her sted helt særligt?

Grønt, luft, plads til
alle, børn, unge
hunde, mm.

Er der byrum som du ikke føler er rare at være i?

Streget, de første 100 meter
— grimt, dårlig trafikregulering
utrygt om natten

Om Jernbanebyen

Jernbanebyen skal udvikles til en bydel i fremtiden med 8000 beboere, arbejdspladser, institutioner, parker, boldbaner, osv.

Hvad synes du er vigtigt at fokusere på når man bygger en ny bydel?

At man har råd til at bo der.

Hvilke aktiviteter skulle være til stede i det offentlige rum for at du havde lyst til at bruge det? - både aktivt og som et sted hvor du kunne slappe af?

Grønt, træer, græs, skygge,
ro,

Hvad gør at du ikke deltager i f.eks. borgermøder eller

- tvivl om hvor information skal findes

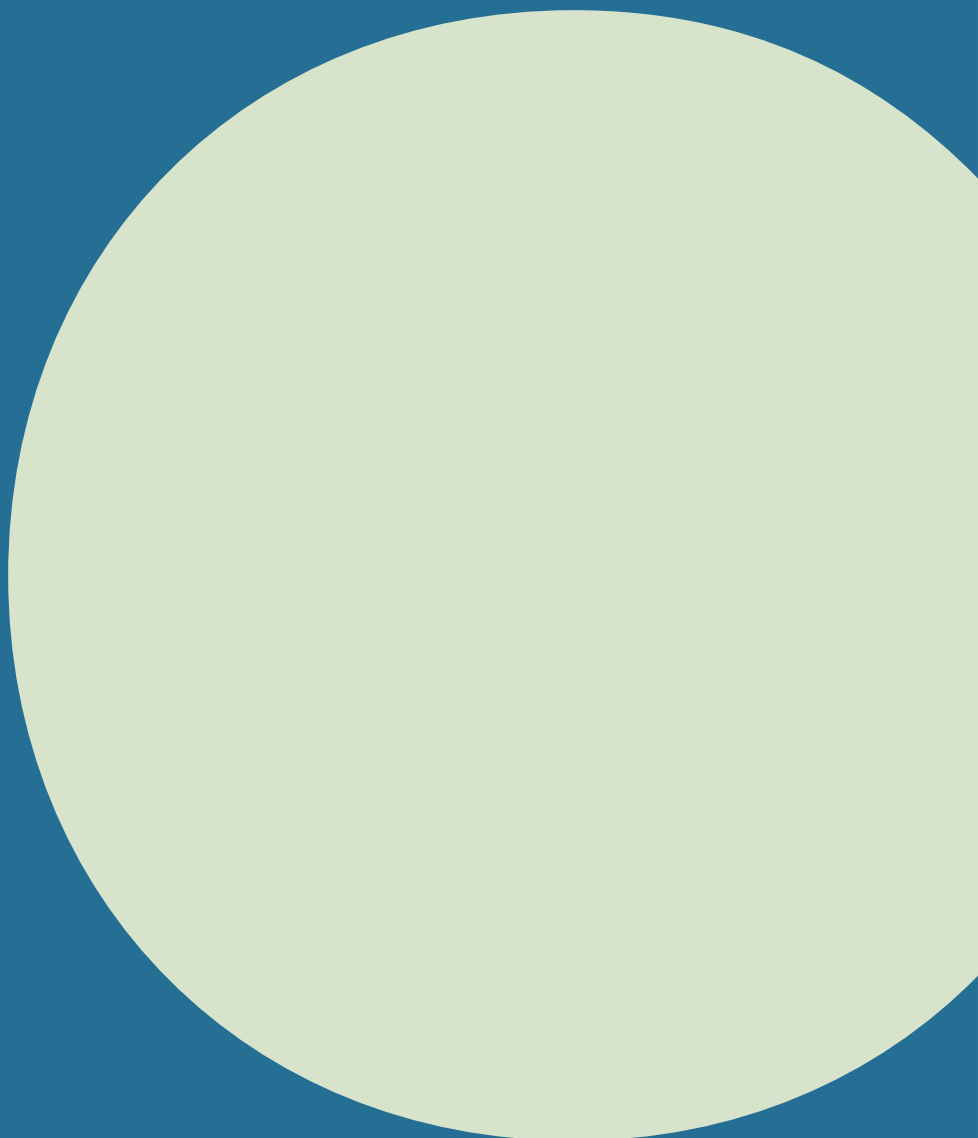
Evt. billede

Hvad skal interviewet bruges til

Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen

November 2023

Introduktion

Beboerne i skæve boliger er visiteret hertil, fordi deres livsstil og adfærd gør det svært for dem at bo i et konventionelt boligområde. Størstedelen udfordres af at have andre mennesker for tæt på, at være særligt sensorisk sensitive overfor eks. nabostøj, og at leve på andre tidspunkter af døgnet end deres naboer som følge af fysisk og/eller psykisk sygdom og misbrugsproblematikker. Dette fordrer en særlig opmærksomhed, når der skal udvikles nye skæve boliger i Jernbanebyen.

Dette dokument præsenterer 10 principper til udvikling af skæve boliger. Principperne er udviklet på baggrund af en række samtaler med beboere og sociale viceværter i tre forskellige boligområder med skæve boliger i København og samler op på de erfaringer og behov, som beboere og fagpersonale har.

Perspektiver på skæve boliger i Jernbanebyen

Udarbejdet af Carlberg Aps for Københavns Kommune,
Teknik- og Miljøforvaltningen, Klima og Byudvikling.

November 2023

Foto: Carlberg APS. Billeder fra Toften er taget af de
lokale sociale viceværter.

10 principper for udviklingen af skæve boliger:

1. **Byg individuelle og fritlæggende boliger** for at opnå flest forebyggende effekter.
2. **Vær skarp på visiteringen** - jo tættere beboerne bor, des vigtigere bliver den rette visitering af beboere.
3. **Etabler tydelige grænser mellem private- og fællesarealer** og mellem boligerne for at øge trygheden og minimere konfliktpotentialer.
4. **Skab grønne omgivelser** for at fremme beboernes mentale velvære og ro.
5. **Tilbyd fællesarealer, hvor man kan mødes over noget** for at fremme beboernes sociale relationer og fællesskab.
6. **Tilbyd alternative ankomstveje** for at understøtte beboernes oplevede tryghed.
7. **Skærm boligerne**, men undgå at boligområdet bliver helt afskåret fra den omkringliggende by.
8. **Placer fælleshuset centralt og som det første, man møder**, så det bliver et samlingspunkt og giver medarbejderne et godt overblik.
9. **Minimer risikoen for ubudne gæster** for at sikre, at boligområdet er et helle for beboerne.
10. **Arbejd med boligområdets æstetiske udtryk og identitet**, så det signalerer værdighed og minimerer stigma.

1. Byg individuelle og fritlæggende boliger for at opnå flest forebyggende effekter

"Jeg følger mig hjemme her, fordi jeg bare kan være mig selv. Jeg har kroniske smerter, PTSD og alt muligt andet, og hvis det var rækkehuse, hvor man kunne høre andre, så var jeg rykket på gaden igen" (Beboer)

"Mange af os lever på forskellige tidspunkter af døgnet. Og vi kan godt lide at høre lidt musik, og nogle gange tænker man sgu ikke over, hvad klokken er, hvis man har en lille skid på eller er lidt for skæv eller whatever. Og så er det altså rigtig godt, at vi har vores eget, og at der er luft mellem. Det er noget rigtig lort, hvis der er to naboer, der er blevet trætte af hinanden" (Beboer)

Samtlige beboere og sociale viceværter udtrykker et stærkt ønske om, at skæve boliger bygges som separate enheder fremfor som række- eller etagehuse og henviser til de positive sociale, terapeutiske og forebyggende egenskaber, det har for den enkelte beboer.

Både beboere og sociale viceværter vurderer, at separate boliger er med til at minimere beboernes risiko for at blive hjemløse igen, deres brug af psykiatri- og sundhedstilbud, at det minimerer antallet af konflikter og frustrationer mellem beboerne og behovet for at tilkalde politi ved konflikter, samt at det har en positiv afsmittende effekt på drift og vedligehold af boligerne, fordi flere af beboernes behov imødekommes, når de ikke bor dør om dør med andre.

Beboerne fortæller, hvordan de har en større ro og følelsen af at kunne "ånde", når de ikke bor klos op ad andre. Dels fordi separate enheder betyder, at beboerne ikke i samme omfang skal forholde sig til andre, når de er i deres bolig eller går ud af boligen. Og dels fordi separate boliger minimerer nabostøjsgener. Mange af beboerne er særligt sensorisk sensitive over for bl.a. støj, som følge af psykiske og psykiatriske problemstillinger, og bliver 'trigget' af ukontrollerbar lyd som nabostøj, eller kan opleve søvnbesvær og et forhøjet stressniveau som følge af udefrakommende støjgener fra eks. naboer. I denne kontekst kan det at separere boligerne ses som et designgreb med 'terapeutiske' eller 'helende' egenskaber, fordi arkitekturen er med til at reducere beboernes daglige stressbelastning, optimere deres velvære og give dem en større oplevelse af kontrol over det miljø, de befinder sig i.

2. Vær skarp på visiteringen - jo tættere beboerne bor, desto vigtigere bliver den rette visitering af beboere

"Med vores baggrund er det ikke altid, at man kan enes" (Beboer)

"Vi har alle sammen forskellige issues. Og når vi er så mange forskellige mennesker med forskellige baggrunde, der vi skal leve sammen, så skal der også være plads til, at man kan trække vejret. For ellers får du jo bare nye problemer." (Beboer)

De fleste frustrationer og konflikter i områder med skæve boliger opstår som følge af, at beboerne bor tæt og tæt på personer, hvis adfærd er støjende, kan virke utryg eller er grænseoverskridende. Dette har en række negative følgevirkninger på beboernes generelle sundhed og trivsel. Skæve boliger bygget som etage- eller rækkehuse kræver derfor en særlig opmærksomhed på, hvem der visiteres til boligerne, og hvordan beboergruppen sammensættes. Vælger man at bygge etage-

eller rækkehuse i Jernbanebyen, skal det overvejes, om den nuværende målgruppe til skæve boliger er den rigtige.

Ved skæve boliger bygget som rækkehuse skal der arbejdes på at sikre en ekstraordinært god lydisolering mellem boligerne og på at bygge boligerne på en måde, så den enkelte bolig skærmes så meget som muligt, og at der etableres maksimal afstand mellem naboernes døre.

3. Etabler tydelige grænser mellem private- og fællesarealer og mellem boligerne for at øge trygheden og minimerer konfliktpotentialer

"Forhaven er en bufferzone, hvor man kan sidde, og så kan folk stadigvæk komme ind og snakke til en. Men når jeg sidder omme bag mit hvide stakit, ikke, så kan jeg også sige: "back off"" (Beboer)

Beboere i skæve boliger oplever, at det kan være svært at sætte grænser overfor andre og passe på sig selv. En tydelig fysisk markering i form af en hæk eller et hegn omkring boligen og mellem fælles- og private områder hjælper beboerne med at sætte grænser overfor andre beboere og gæster, og gør det lettere for beboerne at trække sig fra det sociale liv og vise, at de ønsker at være alene.

Afskærmning i form af hegn eller en hæk er desuden med til at skærme boligen visuelt mod uønskede indkig og gøre det sværere for uvedkommende at gå meget tæt på boligen, hvilket er en udfordring i nogle af boligområderne og noget, mange oplever som meget utrygt.

Endelig er en tydelig afgrænsning af boligens udearealer med til at begrænse, hvor stort et areal beboere med 'klunsertendenser' kan fylde og undgå at genstande flyder ind på naboens område.

Billede 1: Hegn eller buske mellem boligerne gør det nemmere for beboerne at sætte grænser og trække sig tilbage.

4. Skab grønne omgivelser for at fremme beboernes mentale velvære og ro

"Det, at det er så grønt, betyder rigtig meget for, at her er rart at være" (Beboer)

"For mig er det et paradis, det her. Krattet, man kan gemme sig i." (Beboer)

At bo i grønne omgivelser giver ro og en pause fra byens og gadens hårde miljø og fremhæves af alle beboerne som en vigtig kvalitet i boligområdets udformning. At komme ud i grønne omgivelser kan virke afvæbnende, hvis man har en dårlig dag, hvor man er i højt alarmberedskab og har det svært.

Ved boligområder, hvor nabobyggeriet er i flere etager og højere end de skæve boliger, er det vigtigt at skærme boligerne for indkig, så oplevelsen af at føle sig overvåget minimeres, idet beboere i skæve boliger kan opleve dette som særligt grænseoverskridende som følge af udfordringer med paranoide tanker og social angst. Her kan begrønning med træer og buske, som ved Krattet, være med til at skabe en naturlig afskærmning. Ved boligområder, hvor boligerne ligger ud til en stor vej eller jernbaneskiner kan begrønning og en støjmur, som ved Hulgårdsvej, hjælpe mod støjgener.

Billede 2 og 3: Det er ikke ligegyldigt, hvilken type begrønning, der er i området. Høje træer og buske, blomster og vajende græsser kan have 'helende' og 'terapeutiske' egenskaber og give beboerne noget at kigge på. Krattet (til højre) beskrives af beboerne som "en oase" og "et paradis". Her er boligerne omkranset af forskellige træer og buske. På Hulgårdsvej (til venstre) består fællesarealerne primært af en græsplæne, der i sit monotone udtryk ikke har samme terapeutiske egenskaber, som de mange træer og buske ved Krattet. Men blomster plantet af den sociale vicevært langs en af husmurene bidrager med daglig glæde til beboerne.

Billede 4: Ved Hulgårdsvej skærmer en grøn støjmur boligområdet auditivt og visuelt fra en stor vej.

5. Tilbyd fællesarealer, hvor man kan mødes over noget for at fremme beboernes sociale relationer og fællesskab

"Det er vigtigt, at det er nemt for beboerne at være fælles. De behøver ikke at være en del af det, hvis de ikke har lyst. Men det skal være nemt, når de har lyst" (Social vicevært)

Der er i boligområderne gode erfaringer med at indrette fællesarealer, så de understøtter fællesskabet og giver beboerne mulighed for at mødes og noget at mødes over. Der eks. gode erfaringer med at have fælles højbede m.m., som beboerne kan engagere sig i og være med til at passe sammen med viceværterne. Beboerne efterspørger et fælles udendørs opholdsområde, hvor man eks. kan grille, gerne med et halvtag eller overdække, så man kan sidde sammen selv i dårligt vejr, mulighed for at have et fælles værksted, hvis man skal have reparere cykler m.m..

Det er vigtigt, at fællesfaciliteter og aktivitetsmuligheder gør det nemt for beboerne at deltage spontant og uden, at man skal planlægge og forberede noget først. Det er desuden vigtigt, at det sociale fællesskab med opholds- og aktivitetsmuligheder er placeret i forlængelse af de sociale viceværter kontor, så man så vidt muligt undgår, at ubudne gæster tager ophold.

Grundelementerne i fællesarealerne, som eks. terrasse/opholdsområde og højbede kan med fordel etableres fra start. Men det er samtidig vigtigt, at fællesarealer ikke er for programmerede og færdigt indrettede fra start, så beboerne kan være med til at præge og udvikle området, når de flytter ind.

Billede 5 og 6: På Oliefabriksvej er der etableret et udendørs opholdsområde i forlængelse af fælleshuset og viceværternes kontor. Sammen med de sociale viceværter har beboerne lavet højbede i gamle bildæk.

6. Tilbyd alternative ankomstveje for at understøtte beboernes oplevede tryghed

"Der er mange forskellige stier i området, så man ikke skal gå forbi alle husene. Det gør, at man kan gemme sig lidt, hvis man ikke gider andre mennesker en dag" (Beboer)

Det anbefales, at boligområdet indrettes med flere ruter og stisystemer, så beboerne så vidt muligt kan forlade eller ankomme til boligområdet uden at passere andre beboeres huse. Dette tilbyder både beboerne en valgfrihed i forhold til, om de ønsker at interagere med andre beboere på dage, hvor de har begrænset overskud, og mulighed for at undgå naboer, hvis der er nogen, der ikke

kommer overens med hinanden. Samtidig anbefales det, at de sociale viceværter har et godt udsyn til stier fra deres kontor, så de har et overblik over, hvem der ankommer til matriklen.

Når der anlægges stier, er det et ønske fra beboerne, at disse er belagt med fliser eller asfalt fremfor grus, da de oplever at grus sviner i deres huse og medfører skader på gulve.

7. Skærm boligerne, men undgå at boligområdet bliver helt afskåret fra den omkringliggende by

Boligområdet må ikke være helt afskåret og afsidesliggende fra den omkringliggende by. Det giver tryghed at have hilst på naboer og kende dem lidt - både i forhold til at minimere de fordomme, der kan opstå om skæve boliger og de mennesker, der bor her, og i forhold til at vide, at man kan få hjælp tæt på, hvis der er brug for det. Derfor kan det være en fordel at dele en sti eller vej, med naboer.

Samtidig må området heller ikke være for åbent, og det skal undgås, at stier inviterer udefrakommende til at gå gennem området, fordi beboerne her kan føle sig udstillet og blive generet af, at fremmede folk bruger deres udearealer som en offentlig park. Det skal desuden undgås, at boligerne bygges for tæt på nabohuse, så naboer skærms for eventuelle støjgener, og beboerne skærms for indkig.

Eftersom mange beboere transporterer sig til fods eller på cykel, er det vigtigt, at de skæve boliger ligger relativt tæt på indkøbs- og transportmulighederne, gerne maksimalt 10 til 15 minutter væk.

Billede 7: På Hulgårdsvej løber der langs to af matriklens sider en offentlig sti, der leder over til Idrætscenteret Grøndalscenteret.

Idet der ikke er buske eller hegn mellem boligerne og den offentlige sti, er de store vinduer i boligerne meget eksponeret for indkig, ligesom udefrakommende tager ophold på og går igennem områdets fællesarealer "som om det var en park."

Billede 8: På Oliefabriksvej løber en vej langs boligerne og fælleshuset, som naboerne i de omkringliggende kolonihaver benytter. Vejen understøtter et uformelt naboskab mellem de skæve boliger og kolonihaverne, så beboerne kan hilse på hinanden, samtidig med at dens udformning og placering skaber et skæl mellem de to områder.

Billede 9: Boligerne i boligområdet Toften grænser tæt op til nabohusene, hvilket skaber udfordringer i forbindelse med støjgener forårsaget af beboerne i de skæve boliger, og gør det svært at skærme både beboere og naboer.

8. Placer fælleshuset centralt og som det første, man møder, så det bliver et samlingspunkt og giver medarbejderne et godt overblik

"En af de vigtigste ting er nok, at kontoret ligger samme sted som fælleslokalet. Her kan man altid se, om der er nogen, ikke?" (Social vicevært)

Fælleshuset skal være centralt placeret på matriklen og som noget af det første, man møder, når man ankommer. Dels for at gøre det nemt for beboerne at se, om de sociale viceværter er til stede. Dels for at give de sociale viceværter et godt overblik over matriklen og dem, der ankommer. Og dels for at gøre det lettere for naboer og gæster at finde et sted at henvende sig til, hvis de har spørgsmål.

Der er desuden gode erfaringer med at placere de sociale viceværters kontor i samme hus som fællesrum og med beboerfunktioner som vaskerum i nærheden af viceværternes kontor. Fælleshusene benyttes mere, når de er placeret i sammenhæng med de sociale viceværters kontor, og når viceværterne er til stede. Det gør det ligeledes nemmere for beboerne at komme i kontakt med de sociale viceværter, og at de sociale viceværter naturligt møder alle beboerne og ikke kun de mest sociale. Endelig skal fælleshuset være kontrolleret af personalet og aflåst, når personale ikke er til stede.

9. Minimer risikoen for ubudne gæster for at sikre, at boligområdet er et helle for beboerne

Jo mere centralt i byen et boligområde med skæve boliger er, des vigtigere er det, at overveje besøg fra gæster, når området planlægges. Gæster dækker både dem, beboerne selv inviterer, dem, der kommer uanmeldt, og dem, der er ubudne. De skæve boliger i det kommende boligområde i Jernbanebyen kommer til at være et af de mest centralt beliggende i København og i tæt nærhed til Vesterbro og med Kødbyen, Halmtorvet og Istedgade, og derved tæt på stoffer, gæld, m.m., hvorfor der er stor risiko for, at området vil opleve et stort antal af besøg fra personer, beboerne ikke ønsker besøg fra.

Det er derfor vigtigt at overveje, hvordan udearealer og udendørs opholdsmuligheder indrettes, så de mindst muligt inviterer til, at udefrakommende og ubudne gæster går gennem boligområdet eller tager ophold – eks. ved kun at placere opholdsmuligheder tæt på fælleshuset og de sociale viceværters kontor, og at disse er oplyst.

Ved placering af boliger tæt på eks. herberger og lignende hjemløseindsatser, er erfaringerne fra Krattet, der har et herberg som nabo, at det er vigtigt at sikre en fysisk og visuel afgrænsning. En tydelig fysisk barriere i form af et hegn eller en hæk minimerer, at beboerne fra herberget går gennem boligområdet og tager ophold på udearealerne. En fysisk afgrænsning er ligeledes vigtig for at understøtte beboernes mulighed for at sætte grænser overfor personer, de måske kender på herberget, der ønsker at opholde sig hos dem i deres boliger.

10. Arbejd med boligområdets æstetiske udtryk og identitet, så det signalerer værdighed og minimerer stigma

"Kald det noget andet end 'skæve boliger'. For det er ligesom at sætte os i bås. Folk de glør på os, som om vi er dyr i zoologisk have, når de kommer" (Beboer)

Det har en stor betydning for beboerne, at de skæve boliger i udseende og materialevalg ligner helt almindelige boliger, og det er positivt, hvis de i stil passer ind i det omkringliggende kvarter. Generelt skal der arbejdes på at minimere oplevelsen af kommunal indsats ift. både de enkelte boliger og fællesarealer gennem bl.a. valg af materialer – både udendørs og inde i boligerne. Endelig fremhæver beboerne, at det er positivt, at der er gjort noget ud af udearealerne med beplantning, så området fremstår pænt og indbydende udadtil.

Flere beboere problematiserer, at der i skiltningen ved boligområderne står 'skæve boliger', da terminologien skæv bolig har en negativ klang, der medfører, at nogle skammer sig over at fortælle venner, bekendte eller en date, hvor de bor. Når det er sagt, så italesætter flere samtidig, at det kan være rart, at forbipasserende kan se, at det er et boligområde for personer med særlige behov.

Billede 9 (øverst til venstre): Beboerne udtrykker et ønske om, at der ikke skiltes med, at boligerne er "skæve huse", da de oplever det som stigmatiserende.

Billede 10 (øverst til højre): Boligerne ved Krattet ligner i udtryk kolonihaver, hvilket bidrager med værdighed og virker afvæbnende i forhold til udefrakommende stigma.

Billede 11: På Ellehjørnet er en række malerier installeret, der giver området en kreativ stemning og identitet.

Metode

Principperne bygger på samtaler med beboere og sociale viceværter i tre eksisterende boligområder med skæve boliger i København. De tre caseområder er boligerne på Oliefabriksvej på Amager, Hulgårdsvej i Nordvest og Krattet i Valby.

Områderne er udvalgt, fordi de i omfang er sammenlignelige med antallet af boliger, der skal bygges i Jernbanebyen, og fordi de hver især besidder forskellige karakteristika og egenskaber. Nogle er bygget som rækkehuse, andre som separate boliger. Alle områderne har fællesarealer, som beboerne deler med hinanden, men udformningen af disse og placeringen af boligerne i forhold til fællesarealer er forskellige, ligesom boligerne ligger i forskellige typer af lokalområder og har forskellige grader af åbenhed og forbindelse til disse områder.

Samtalerne med beboere og sociale viceværter tog udgangspunkt i en fælles interviewguide, men er samtidig tilpasset den lokale kontekst og samtalsituation. Nogle samtaler er afholdt som gruppesamtaler, hvor beboerne blev inviteret til morgenmad, andre som individuelle samtaler afhængigt af beboernes behov og i samråd med de sociale viceværter.

For at sikre, at de udarbejdede principper i indhold og sprog stemmer overens med beboernes og de sociale viceværter input, blev der afholdt et valideringsmøde i et af de tre caseområder, hvor beboere og sociale viceværter fik præsenteret principperne og havde mulighed for at kommentere på indholdet.

Vi har i alt talt med 9 sociale viceværter og 11 beboere.

Om skæve boliger

I 2009, efter en tiårs forsøgsordning, blev muligheden for at etablere såkaldte 'skæve boliger' skrevet ind i almenboligloven¹. Bevæggrunden for at støtte etableringen af skæve boliger var at give hjemløse og særligt udsatte grupper, der har svært ved at passe ind eller ikke kan overskue at bo i traditionelt udlejningsbyggeri, mulighed for at bo i en fast bolig i omgivelser, der imødekommer beboernes behov, og hvor rammerne er mere frie end i andre almene boligområder. Initiativet udspringer af tilgangen Housing First, hvor borgere i hjemløshed, tilbydes en selvstændig bolig med en permanent og tidsbegrænset lejekontrakt sammen med social støtte.

Konkret er boligerne små et- eller to-rums boliger på omkring 40 m² brutto bygget som enten individuelle huse eller rækkehuse. Der er i dag 77 skæve boliger i København fordelt på syv boligområder med mellem 8 og 15 boliger pr. boligområde. Alle beboerne i et område med skæve boliger er visiteret hertil gennem kommunen.

---

¹ Rambøll (2017), 'Evaluerings af skæve boliger og deres anvendelse', Trafik-, Bygge-, og Boligstyrelsen

stemmer & steder

Jernbanebyen, Vesterbro

Foto og tekst: Flora Tosti

Projektet er udarbejdet for
Københavns Kommune, i samarbejde
med Vesterbro Lokaludvalg. Det er en del
af omverdensinddragelsen, der udføres
sideløbende med lokalplansprocessen
for Jernbanebyen.

Foto og tekst:
Flora Tosti © 2023

Redigering:
Mathilde Ankerstjerne, Flora Tosti

September 2023

stemmer & steder

Portrætserie: Lokale stemmer og særlige steder fra Jernbanebyen, Vesterbro

Ida-Marie Væksthusene	s. 4
Tunnellen	s. 10
Rasmus Snedkerværkstedet	s. 14
Egen	s. 20
Thomas Bydelsværkstedet	s. 22
Vandtårnet	s. 28
Alex, Josefine og Arthur Den Gule By	s. 32
Baneterrænnnet	s. 38
Thomas Musikcontainerene	s. 42
Bierne	s. 48
Asbjørn Klatretræerne	s. 52
Vasbygade	s. 58
Bonny Spor10	s. 60
Mellemrum	s. 66

Jernbanebyen på Vesterbro er et industriområde i forandring. I de kommende år vil bydelen vokse markant, når der skal være plads til nye beboere, arbejdspladser, en skole, parker, byliv og fællesskaber.

Området der afgrænses af Vasbygade i syd og af baneterræn mod Enghavevej og Ingerslevgade, har i mange år primært huset DSB, med centralværkstedet fra 1901 som midtpunkt, men vil i fremtiden

tilføre et nyt bykvarter til Vesterbro og København.

Denne portrætserie stiller skarpt på nogle af de steder, der gør området helt særligt og sætter ansigt på dem, der bor, arbejder og har deres hverdag i Jernbanebyen.

For hvad er egentlig områdets karakter, hvad er det vigtigste i den igangværende byudvikling og hvad drømmer man om i fremtidens Jernbaneby?

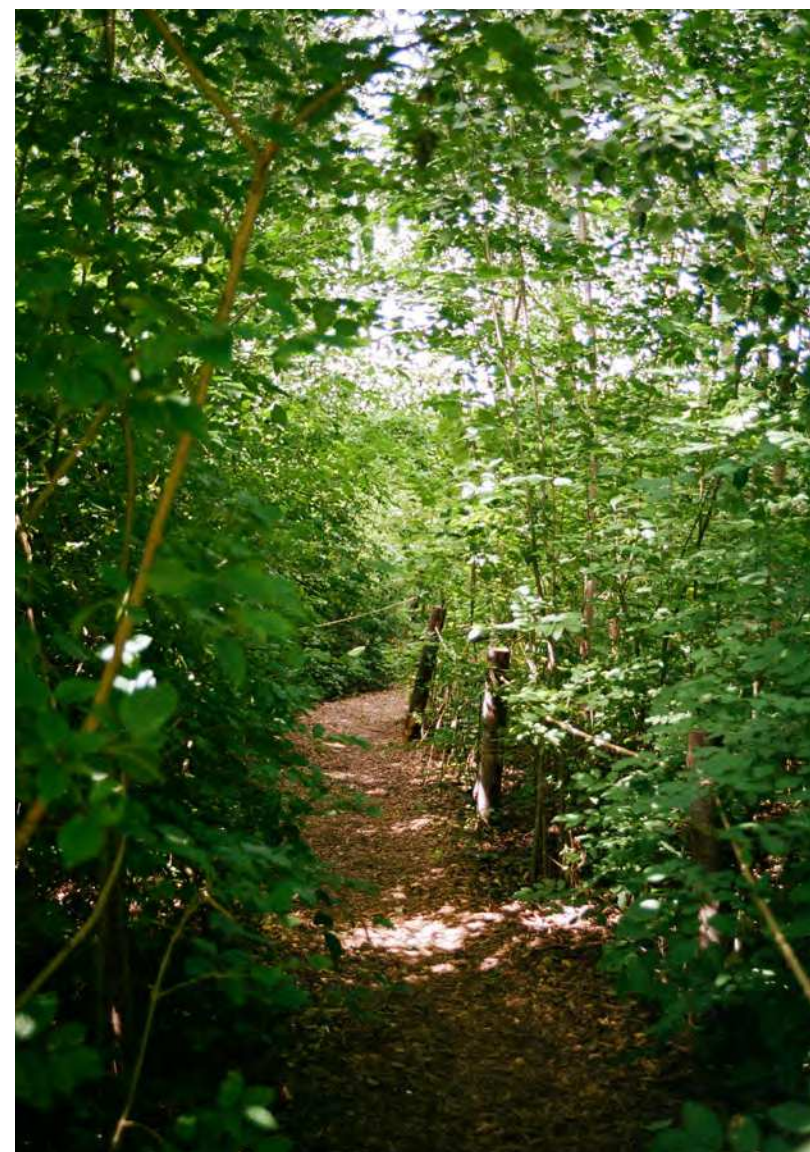

Ida Marie Væksthusene

Partner og CCO på Banegaarden

“Når man sidder her under trækroneerne og man ikke kan se en bygning, kunne man ligeså godt sidde i en skov i Sønderjylland. Det synes jeg er særligt ved væksthusene.”

Hvordan vil du beskrive Jernbanebyen til nogen der aldrig har været her?

Jeg tror at jeg ville bruge ordet uopdaget, det dækker ret godt. Både positivt og som en udfordring for stedet.

Folk føler at de er de første, der opdager Banegaarden. Det er lidt et eventyr og en udforsket lille oase. Og samtidig skal vi gøre en hel del for at gøre opmærksom på at stedet findes.

Det kan have sin charme at man kan sidde alene i et hjørne og nyde stilheden, men samtidig skal vi have skabt en bæredygtig forretning for Banegaarden som sted.

Der er mange, der ikke kender Jernbanebyen endnu. Vi håber at flere kommer til.

Hvad er det særlige ved Væksthusene?

Stedet har en sjæl. Det er væksthuse fra Botanisk Have, der er meget, meget gamle.

En af stifterne, Søren Ejlersen, kom tilfældigt forbi og fik dem overtalt til, at de ikke skulle rives ned. Søren fik hyret en kran og de blev fragtet gennem byen på lastbiler og placeret her midt i en af vildhaverne. Der har de stået i flere år indtil for et halvt år siden, hvor vi gik i gang med at restaurere dem.

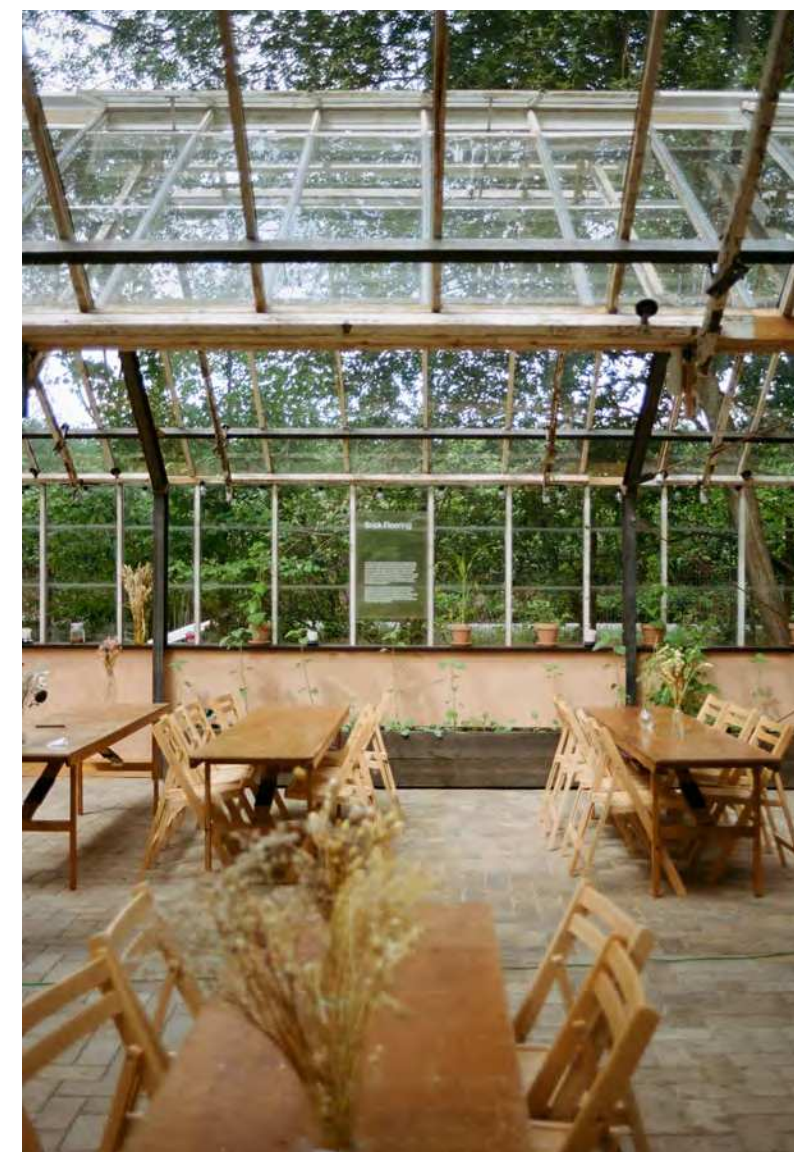
Det er meget repræsentativt for Banegaarden-projektet i det hele taget, i stedet for at rive de fine gamle lader ned, selvom de var fuldstændigt faldefærdige da vi kom, så prøver vi så vidt muligt at

bevare det originale udtryk og bringe liv til laderne igen.

Det fortjener de, dels fordi det giver sjæl, historie og kulturarv og dels fordi det er en byggepraksis som vi tror på, og lever og arbejder efter. Vi gør så meget vi kan for at bevare, i stedet for at bygge nyt. Det er væksthusene et meget fint eksempel på.

Når man sidder her under trækroneerne og man ikke kan se en bygning, kunne man ligeså godt sidde i en skov i Sønderjylland. Det synes jeg er særligt ved væksthusene.

“Stedet har en sjæl.”

“At skabe en bydel hvor man har lyst til at leve, og ikke kun gå på arbejde, gå i seng og vågne op igen.

Der er så stort potentiale her i Jernbanebyen med den natur, bygningsarv og kulturarv, der allerede er her.”

Hvad er det vigtigste fokus når Jernbanebyen udvikles i de kommende år?

At skabe en bydel hvor man har lyst til at leve og ikke kun gå på arbejde, gå i seng og vågne op igen. Det skal være et sted hvor man har lyst til at være og ikke flygter til alle mulige andre bydele. Der er så stort potentiale her i Jernbanebyen med den natur, bygningsarv og kulturarv, der allerede er her.

Vi håber at det kan tiltrække en masse forskellige mennesker, at Jernbanebyen kan være et trækplaster og et eksempel på fremtidens byudvikling.

Vi gør os umage for at gå i den retning, og måske også vise den retning, i al ydmyghed, ved at være et sted, hvor man vil komme og bruge sin fritid.

Hvis du drømmer dig 5 år frem i tiden, hvordan ser her ud?

Så er Jernbanebyen Københavns, og måske også Danmarks, grønne bydel, hvor der på den ene side er en hel masse aktiviteter og liv og på den anden side er åndehuller og en oasestemning, ligesom der er her på Banegaarden. Og så er det et sted, hvor der er stor variation af mennesker.

Det er den dynamik vi prøver at skabe her i Banegaarden. Vi har både skoleforløb med tredje klasse fra Tove Ditlevens Skole på Vesterbro og vi har store internationale virksomheder, der kommer til konferencedage og 100 års jubilæer. Det er den særlige og måske også lidt skøre blanding, der er herude, jeg godt kan

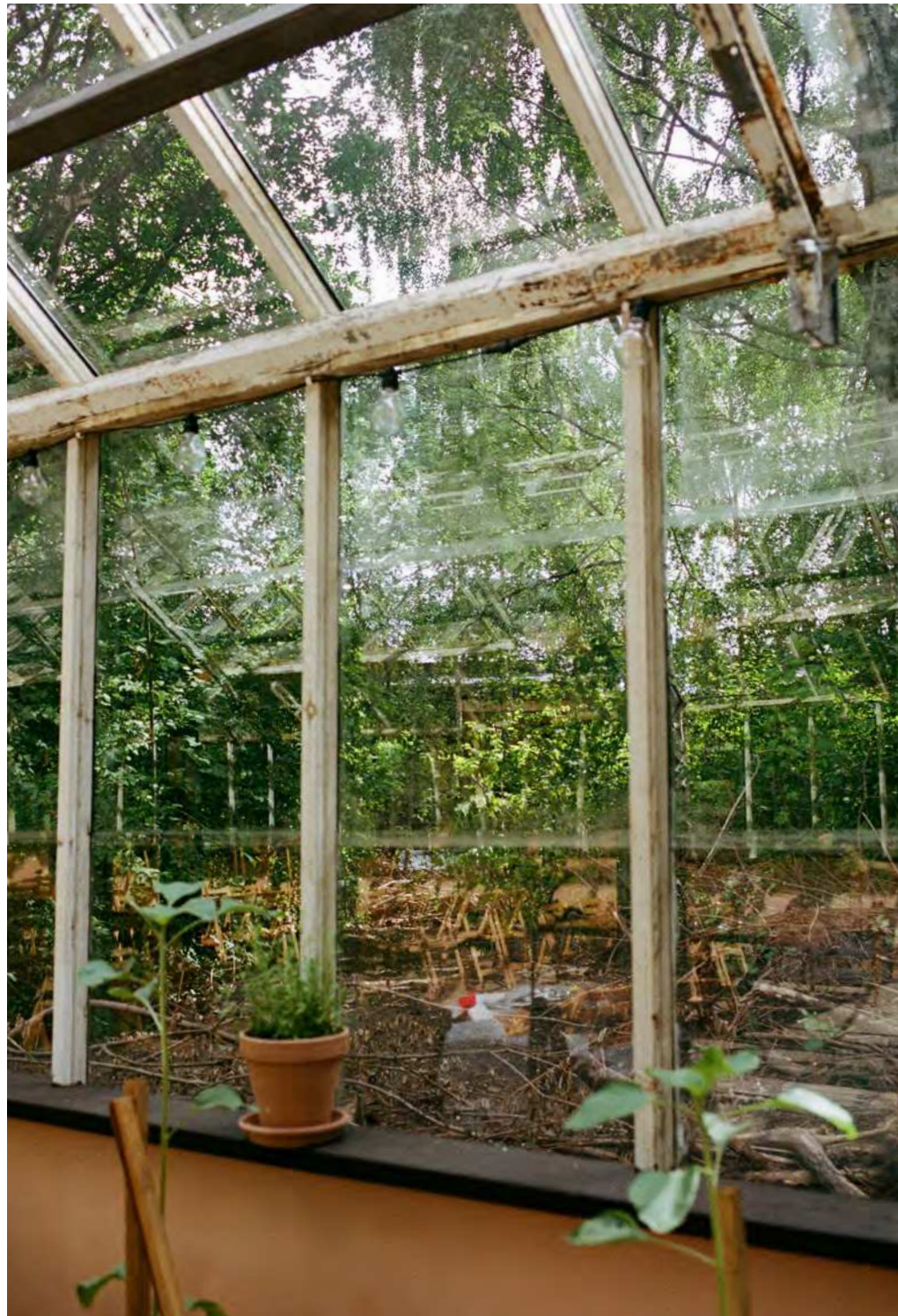
lide og som jeg tror giver noget helt særligt.

Jeg har læst på CBS, der får man at vide at man skal vælge én målgruppe og gå benhårdt efter den, men vores strategi har være det absolut modsatte, altså at åbne døren for alle og få det bedste ud af det. Det giver en helt særlig dynamik og det tror jeg kunne være fedt for Jernbanebyen •

Om 5 år.
“På den ene side er her en hel masse liv og på den anden side er der åndehuller og en oasestemning. Og så er det et sted, hvor der er stor variation af mennesker”.

“Vi gør så meget vi kan
for at bevare, i stedet
for at bygge nyt. Det er
væksthusene et meget
fint eksempel på.”

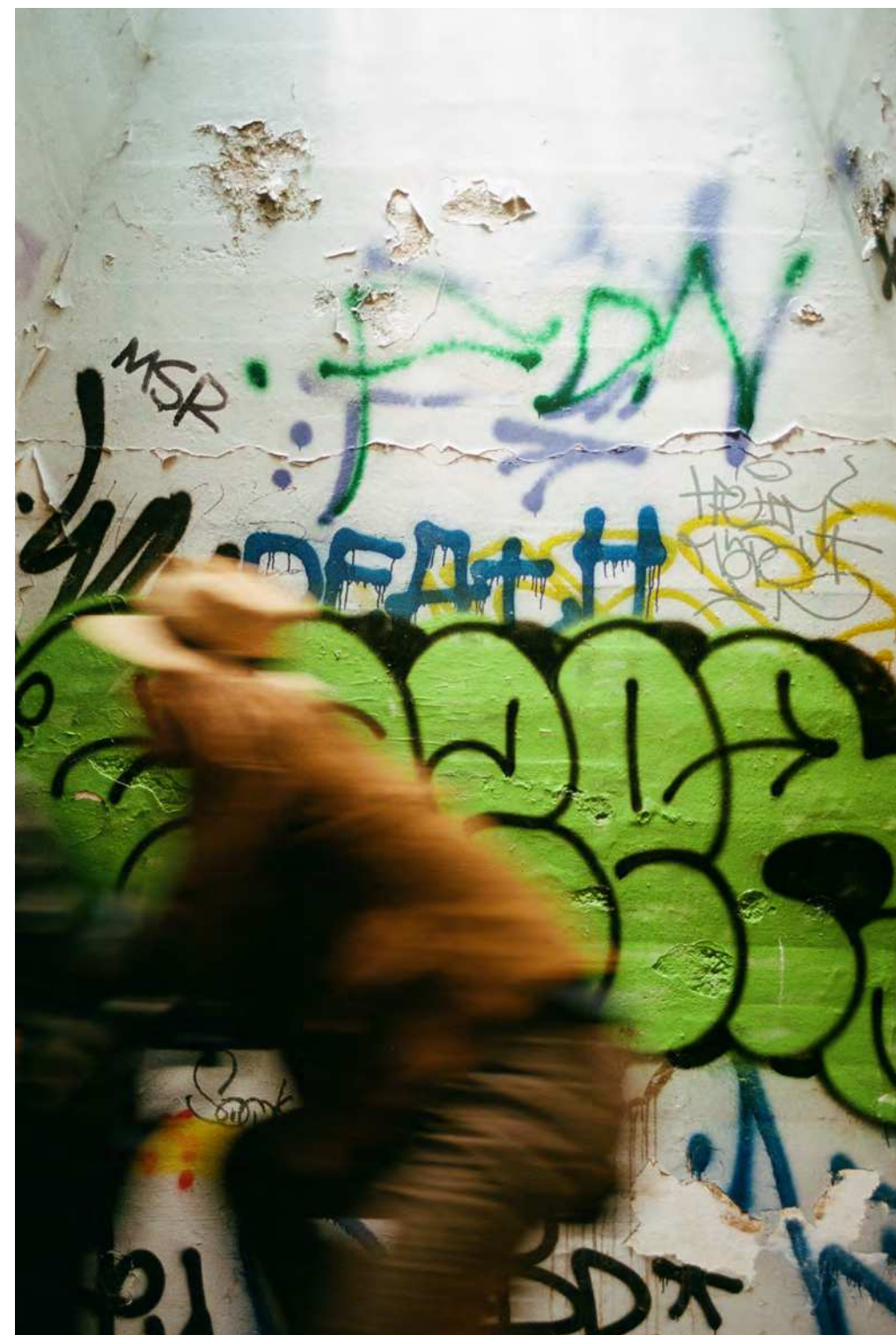

Tunnellen

Tunnellen er den særlige indgang, et mærkværdigt mødested, en portal til noget ukendt, en smal passage, en mørk gåtur, et uhyggeligt knudepunkt, et navigationskaos, en rytmisk bevægelse og en nødvendig forbindelse.

Rasmus Snedkerværkstedet

Møbelsnedker

“Det, der er mest enslydende og tydeligt, er at Jernbanebyen skal være et sted, der viser hvordan man skal lave byer i fremtiden.”

Hvordan vil du beskrive Jernbanebyen til nogen der aldrig har været her?

Jeg vil nok sige at Jernbanebyen er mere en idé eller en vision, som mange forskellige aktører og interessenter har forskellige syn på hvad egentligt indeholder.

Det der er mest enslydende og tydeligt, er at Jernbanebyen skal være et sted, der viser hvordan man skal lave byer i fremtiden, hvordan en god bydel er.

Det er et meget kulturelt ladet område, hvor der i gamle dage har arbejdet 3000 mennesker på at reparere toge. Der er en stor kulturånd omkring de danske statsbaner og den faglige stolthed, der var omkring at lave togdrift og forhåbentlig stadig er.

Det er meget fredeligt og roligt i forhold til mange andre steder i København. Og så fornemmer man at det er en bydel, der har været lukket af i mange år.

Ligenu er det et sted, hvor man kan komme ind og opleve historien. Pludselig er der nogle store vognhjul, der står et nyt sted eller man kan se, at der foregår noget med nyt med togene i de store bygninger. Ved indgangen står der stadig en karussel med store lokomotiver, der bliver repareret, nu er det bare ellokomotiver.

Hvad er det særlige ved Snedkerværkstedet?

Det jeg er helt vild med er, at få mulighed for at rykke ind steder, hvor der altid har været

lavet noget.

Det her har været det gamle akkumulatorværksted. Det at være i bygninger, der er bygget til at der skulle laves ting, det er en meget stor fordel for det jeg går og laver, fordi der er en god loftshøjde, godt lysindfald og nogle store døre hvor man kan få materialer ud og ind. Og det er der meget lidt tilbage af i København.

Jeg kan godt lide ånden her. Det er blevet til et miljø. Der er både smedeværksted, nogle der laver modeller, kunstnere og snedkerværksted.

Der kommer enormt meget synergieffekt af at være flere.

Og så kommer der det helt specielle liv i dagtimerne, hvor det summer.

“Der kommer enormt meget synergieffekt af at være flere. Og så kommer der det helt specielle liv i dagtimerne, hvor det summer.”

Hvad er det vigtigste fokus når Jernbanebyen udvikles i de kommende år?

Jeg har bare et håb om, at der er fokus på at lave nogle områder, der ikke er 100% kommercielle. Men at man også laver noget, ikke for at få den højeste profit ud af det, men hvor man har tænkt i at skabe miljøer for nogle der ellers ikke er plads til.

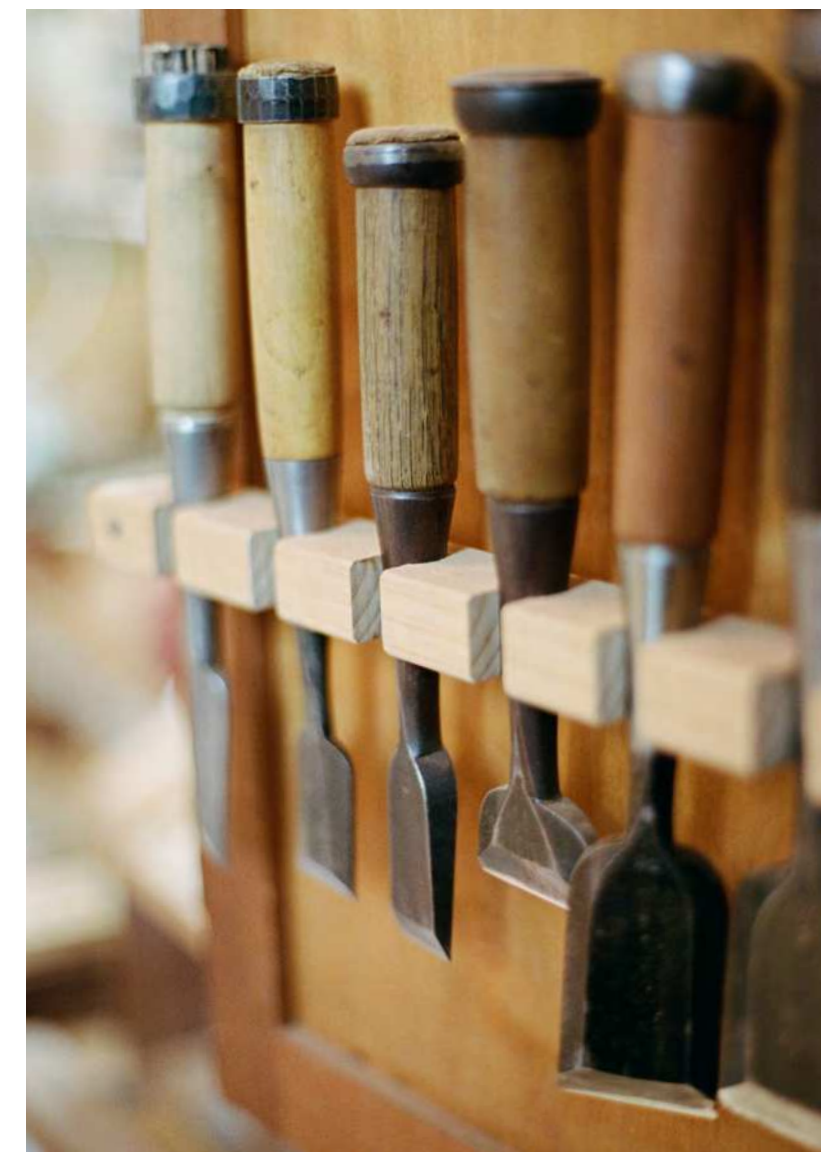
Det vil give meget afsmittning på resten af bydelen og faktisk gøre den mere attraktiv. At der er noget diversitet.

Jeg kan se en udvikling i de senere år, hvor man også andre steder tænker, at hvis man laver et kulturmiljø, så skal der også være et værkstedsmiljø. Fordi det faktisk hænger ret godt sammen, at der er liv i

dagtimerne i værkstedsmiljøet og liv i aftentimerne i kulturmiljøet. Der er også en masse synergieffekt i det. Og så har man lidt behov for de samme

“Der er masser af identitet nu, så man kan håbe, at bare noget af det bliver bevaret.”

typer af faciliteter. Det kunne jeg håbe at bliver tænkt ind. Det er ikke noget der er skabt særlig meget af i København. Der er meget få steder, hvor det er lykkedes. Derfor er det også svært at tro på, at de lykkes her. På den anden side er det måske netop her, man skulle udvikle på det og eksperimentere.

Så det er mit håb at det bliver en bydel med meget bredde.

Hvis du drømmer dig 5 år frem i tiden, hvordan ser her ud?

Ja, det er svært at sige. Det kan jeg næsten ikke forestille mig. Der kommer en lang midlertidighedsperiode med kraner over det hele. Men det

trives værksteder som mit og mine naboers jo sådan set meget godt i, det behøver ikke at være poleret det hele og færdigt.

Hvis man forestiller sig at bydelen er bygget færdigt, så håber jeg, at der er et værksteds-/kulturmiljø, som ligger som en identitet for området. Så det både har en identitet omkring idræt og bevægelse og en identitet omkring håndværk og erhverv. Det håber jeg meget bliver en grundsten i bydelen, der kan bruges til at få et tilhørsforhold når man flytter ind.

Der er masser af identitet nu, så man kan håbe at bare noget af det bliver bevaret •

“At man også laver noget, ikke for at få den højeste profit ud af det, men hvor man har tænkt i at skabe miljøer for nogle der ellers ikke er plads til. Det vil give meget afsmittning på resten af bydelen, og faktisk gøre den mere attraktiv.”

"Jeg kan godt lide
ånden her. Det er blevet
til et miljø. Der er både
smedeværksted, nogle der
laver modeller, kunstnere
og snedkerværksted."

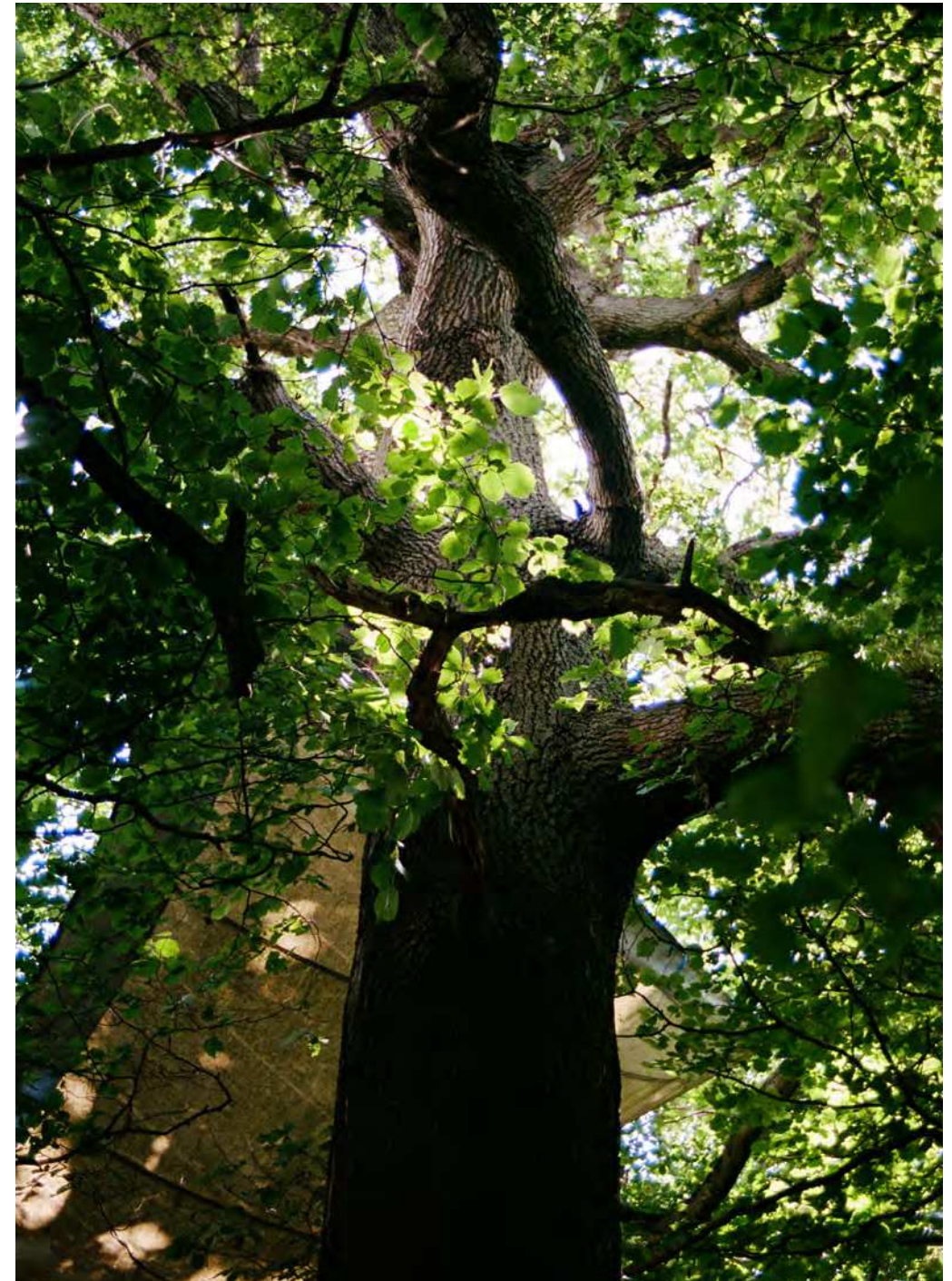

Egen

En særlig art har vokset sig stor til rytmen af godsvogne. Den er formet af vinde og vejr og kunne den kommunikere med ord, kunne den berette om industrieventyr, om håbefulde rejsende og om mystiske forsendelser. Tænk hvis den står her endnu om 100 år og kan fortælle alverdens eventyr om fremtidens by.

Thomas

Bydelsværkstedet

Teamkoordinator

“Når du møder om morgenen så ser du både fasaner og ræve og du ser alle former for dyr.”

Hvordan vil du beskrive Jernbanebyen til nogen der aldrig har været her?

Så vil jeg faktisk sige, at det er en lille oase. Når du møder om morgenen, så ser du både fasaner, ræve og alle former for dyr. Og det er faktisk lidt lækkert, når du kører på trucken om morgenen.

At man stadig kan se det i København, det giver lidt ekstra - lige at se en ræv og en fasan, og ænder for dens sags skyld, komme vadende ude på vejen.

Hvad er det særlige ved Bydelsværkstedet?

De her gamle bygninger, har noget nostalgi. Man har hørt om at der har været tømrere, der har været snedkere, der har været mange forskellige mennesker herinde i de her bygninger.

Det er bygget op med mursten, stille og roligt, det har taget tid. Det er ikke bare en betonklods, der kommer og bliver sat ned. Der er noget sjæl i det.

Men det er også nogle gamle bygninger, så det er også svært at tænke ud af boksen, med hvordan man godt kunne tænke sig at tingene skulle være. Så det er også derfor at vi rykker til Næstved i 2026, hvor der bliver lager og værksted under samme tag.

“Det er bygget op med mursten, stille og roligt, det har taget tid. Det er ikke bare en betonklods, der kommer og bliver sat ned. Der er noget sjæl i det.”

Hvad er det vigtigste fokus at have i den kommende byudvikling?

Det er lidt svært. Som DSB-ansat, er det at vi kommer godt herfra og får bygget det nye op som vi gerne vil.

Og de planer for Bydelsværkstedet jeg har set, dem kan jeg kun sige, hold da kæft, jeg glæder mig til at komme ind at se det, når det hele er lavet om, jeg tror ikke at jeg kan kende det igen.

Men det bliver også lidt vemodigt, fordi alle bygninger faktisk har noget sjæl og liv i sig.

Hvis du drømmer dig 5 år frem i tiden, hvordan ser her ud?

Ja det er det. Nu bor jeg heldigvis ikke så langt væk, okay det bliver bilfrit område, så må jeg jo stille bilen og så gå ned og se hvad det er for noget og sige: “Hernede var der engang... og nu er det sådan noget streetfood”.

Jeg har undret mig meget over hvordan de skal få det til at blive til en skole. Men ligesåvel som du ser herude, hvor vi har stillet masser af pallereoler op, det var et stort bart gulv, hvor man tænker hold da op fik vi lavet det her?

Jeg håber der er liv. Jeg kan ikke sige det mere præcist. Liv og glæde. Og udnyttelse af gamle bygninger. Det er noget af det jeg vægter rigtig højt •

“Jeg håber der er liv. Jeg kan ikke sige det mere præcist. Liv og glæde. Og udnyttelse af gamle bygninger. Det er noget af det jeg vægter rigtig højt.”

Vandtårnet

Københavns Godsbanevandtårn. Et varetegn. Hvor mange liter vand mon er løbet igennem rørene derinde? Tårnet er en tidslomme, hvor spor af manuelt arbejde, gammelt værktøj og julepynt, vidner om at her har været en helt særlig kultur og identitet. Bygningen bevares, historier vil blive glemt og nye vil flytte ind.

Josefine, Alex & Arthur Den Gule By

Beboere

“Ude fra Enghavevej kommer man ind til en lille landsby, og den stemning kunne jeg godt tænke mig, at man holder ved når der også kommer større tilflytning.”

Hvordan vil I beskrive Jernbanebyen til nogen der aldrig har været her?

A: Det er jo en lille landsby, en landsbyenklave. Jeg bruger ofte den der Alice i Eventyrland reference, når man kommer igennem The Rabbit Hole. Ude fra Enghavevej kommer man ind til en lille landsby og den stemning kunne jeg godt tænke mig, at man holder ved når der også kommer større tilflytning.

J: Der er meget stille og roligt herinde i forhold til rundt om. Selvom man kan høre togene er her meget stille i forhold til, hvad vi er vant til.

J: Og så er det primært industri, hvor der ikke er sket så meget. Der er selvfølgelig ungdomsboligerne, hvor der er lidt mere energi. Men så er

der Banegården, som virkelig trækker det op. Der er kommet virkelig meget liv i forhold til da vi flyttede ind. Det er jo blevet sådan et område, hvor man går ture. Også fordi der er noget natur og nogle virkelig flotte bygninger. Så der er masser at kigge på. Men stille og roligt, indtil videre i hvertfald.

Hvad er det særlige ved Den Gule By?

A: Det der med at føle, at man er langt fra storbyen. Det er bare nede i et andet tempo. Jeg har set fugle her, jeg ikke har set før. Altså vi har skovskader, det plejer man ikke at se i København. Og en masse forskellige sommerfugle, naturen er noget helt andet her.

J: Og så alligevel er man tæt nok på byen. Vi vil helst ikke ikke væk fra byen og er samtidig meget glade for at kunne have en have.

A: Det er ret fedt at man kender en masse der bor herude og man kommer tættere på hinanden. Vi har fælles grill hver onsdag. Og hvis man skriver inde i gruppen, at man mangler værktøj eller noget, så er der altid nogen, der er hurtig til at svare. Jeg er oprindeligt fra en landsby i Roskilde og det er meget det samme, så det føles hjemligt.

Det var ikke sådan da vi boede inde i byen og boede i lejlighed. Man talte med naboer nogle gange og hilste på dem i opgangen, men altså, her bager vi kage til hinanden.

“Det virker nogle gange lidt fjollet at det er lige på den anden side, men man skal hele vejen rundt om. Vi bor langt væk. Både på den gode måde og på den dårlige måde.”

“Det var ikke sådan da jeg boede inde i byen og boede i lejlighed. Man talte med naboerne nogle gange og hilste på dem i opgangen, men altså, her bager vi kage til hinanden”.

Hvad er det vigtigste fokus at have i den kommende byudvikling?

A: Fællesskab. At man går lidt mere back to basics.

J: Og nogle grønne områder.

A: Ja, det kunne samles i en park. Det er vigtigt at have de her områder vi kan være fælles om. Måske også engagere hinanden i.

Det er fedt ovre ved Banegaarden, der er også et frivilligkorps, der passer planterne. Jeg tror det vigtigt at få opbygget et godt foreningsliv herude.

J: I dag skal man hele tiden væk herfra for at få fat på noget, bl.a. handlemuligheder.

Det virker nogle gange lidt fjollet, at det er lige på den anden side, men man skal hele vejen rundt om.

Vi bor langt væk. Både på den gode måde og på den dårlige måde.

A: Der mangler virkelig at blive bygget bro.

J: Har de ikke snakket om at der skulle bygges en bro? En bro ville i hvert fald være federe end tunnellen, den kan godt være lidt uhyggelig om aftenen. Også den anden vej (Otto Busses Vej), der er en lille smule mørkt, hvis man cykler hjem om aftenen eller om natten.

A: Det ville give lidt shortcuts.

J: Ja, men også tryghed. Der er jo bare helt dødt om aftenen.

Hvis I drømmer jer 5 år ud i fremtiden, hvordan ser her ud?

J: Der er et supermarked, en skole...

Er det drømmescenariet?

A: Måske er den første ekstra landsby poppet op og man er begyndt at plante noget mere grønt, selvom det måske er naivt.

J: En legeplads, vores er lidt trist her i byen.

A: En legeplads, ja, for dølen da. Jamen, der må gerne komme flere herud.

J: Selvom vi godt kan lide at der er stille og roligt, så er det også fedt at være omkring mennesker •

Om 5 år
“Der er et supermarked, en skole... Er det drømmescenariet? Måske er den første ekstra landsby poppet op og man er begyndt at plante noget mere grønt.”

"Jeg har set fugle her, jeg ikke har set før. Altså vi har skovskader, det plejer man ikke at se i København. Og en masse forskellige sommerfugle, naturen er noget helt andet her."

Baneterrænet

Metal og træ, skinner og sveller gentages i en uendelighed. Rytmiske spor og linjer i landskabet, forbinder beboerne i et lille land med hinanden og med verden udenfor.

Thomas Musikcontainerne

Musiker

“For mig er det et naturområde midt på Vesterbro. En fuldstændig, var det jo, hemmelig oase, en tidslomme. Med nattergal og ræve og fasaner og rovfugle.”

Hvordan vil du beskrive Jernbanebyen til nogen der aldrig har været her?

Jernbanebyen siger mig jo ikke noget. Remiseparken var navnet i mange år, det kunne jeg godt foreholde mig til, at det var en park.

For mig er det et naturområde midt på Vesterbro. En fuldstændig, var det jo, hemmelige oase, en tidslomme. Med nattergal og ræve og fasaner og rovfugle. Og så gik man bare sammen med de der DSB folk, det var jo ligesom os der var hernede. Det var jo ikke byen. Man var bare en del af DSB. Nu begynder det at åbne op, nu bliver det en del af byen.

Det sådan lidt et klondyke, en blandet landhandel. Men egentlig har jeg ikke rigtig no-

get forhold til at det bliver en by.

Jeg kan identificere mig med at det er et råt område, og jeg elsker den der gamle industrihistorie, jeg elsker de folk, der har gået hernede, og at få et indblik i, hvad de har gået med. Så kommer der lige en fra Den Gule By over og drikker en kop kaffe og snakker - han har købt et hus på Lolland, fordi han ikke kan se sig selv i det længere.

Hvad er det særlige ved Musikcontainerne?

Det er skønt at se, hvordan det alligevel er blevet vildt, det her var jo bare en græsplæne med en masse gammelt haveaffald.

Der var bare åbent, og så var der en stor bunke græs og dét der hegn. Og så tænkte jeg hvis jeg nu lægger containerne rundt, så bliver det jo sådan en lille lukket oase. Så var det bare det. Det er noget med at se mulighederne i det, der er.

Containerne kommer fra Prags Boulevard (tidligere værkstedsfællesskab), den sidste ligger ude i Nordhavn. Det er musikcontainere, som bevæger sig rundt i byen, til de lommer, der nu en gang er. I stedet for at man er afhængig af bygninger. Jeg kan jo pakke det hele i løbet af en dag.

“Jeg kan huske i starten, pludselig sad der en derhenne, Kurt, og han var sådan: ‘Hvad fanden laver I her! Jeg har siddet her i 30 år og jeg kender alle de fugle der er hernede. Og jeg tæller dem!’ Det var jo larm, bare det at der var tre containere”.

Jeg kan huske i starten, pludselig sad der en derhenne, Kurt, og han var sådan, ‘Hvad fanden laver I her?! Jeg har siddet her i 30 år og jeg kender alle de fugle der er hernede. Og jeg tæller dem’. Der sad sådan nogle kasser til rovfugle og han holdt øje og talte. Så det var jo larm, bare det at der var tre containere. Og det synes jeg var fascinerende - at man kunne dumpe ned i sådan en arbejderkultur, hvor nogle har være her i 30 år og holdt øje. For dem var det jo nogle vilde åndehuller.

Min kæreste arbejder ovre på Steiner, så børnene kommer også herind nogle gange og så sidder de og tegner. Det er jo bare skønt at se det sådan folde sig ud og at der er plads.

Hvad er det vigtigste fokus i den kommende byudvikling?

Det vigtigste fokus... at gøre det til et udfoldende område for Vesterbro og så grønt som muligt. Og plads til at man kan lave alt muligt forskelligt, ikke bare dyre ejerboliger.

Jeg tror både det er vigtig at holde fast i den gamle DSB-ånd, der er jo masser af bygninger, der stadig skal være der. Men den der blanding af at lade det vilde og det grønne komme igennem sammen med DSB's.

Jeg drømmer jo om en park, hvor alle mulige erhverv kunne være. Det er ikke fordi jeg har noget imod boldbaner, men de fylder bare meget og kan kun bruges til én ting, det er sådan lidt mærkeligt, ikke? Den der multifunktionalitet kunne

“Det kunne godt være et mål i sig selv, at der er noget der skal have lov at skyde op på stedets egen præmis.”

man godt tænke mere over.

Hvis jeg skal gå ind på byens præmis, så håber jeg, at det bliver blandet, at den kultur, den energi og de værdier, der er hernede får lov at folde sig ud og blive en del af den by.

Og at man kan give plads til at der kan være noget der opstår.

Man snakker om strategisk midlertidighed, men faktisk er der nogle kræfter i midlertidigheden, der giver byerne noget sund og vedvarende energi. I stedet for at det er arkitekter, der sidder og foreskriver sig noget, så er det dem der har interessen og kan se noget, der bliver energien. Så bliver det en blanding af initiativer og af dem der skubber på.

Hvis du drømmer dig 5 år ud i tiden, hvordan ser her ud?

Så har alle træerne og meget af det der er kommet op, fået lov at bestå. Også husene og historierne. Det er det der bestemmer.

Nu har jeg godt nok givet græsset den årlige slåning, men det kommer igen. Der er så meget der er skudt op hernede. Det kunne godt være et mål i sig selv, at der er noget, der skal have lov at skyde op, på stedets egen præmis.

Hvis der står et flot træ, så får det lov at fylde. Jeg elsker de der huse, hvor man bygger rundt om træet. Det var der først. Det er utrolig smukt og symbolsk og det repræsenterer respekt for hvor man er og at der skal være plads til både natur og mennesker •

“Hvis jeg skal gå ind på byens præmis, så håber jeg at det bliver blandet, at den kultur, den energi og de værdier, der er hernede får lov at folde sig ud og blive en del af den by.”

“Man snakker om strategisk midlertidighed, men faktisk er der nogle kræfter i midlertidigheden, der giver byerne noget sund og vedvarende energi.”

Bierne

Lodne striber på vinger.
En truet art. Tænk at leve af
nektar og blomsterstøv, der er
en form for poesi over det.

Blomsterne og bierne.
Engang en akavet samtale,
påtvunget af forældrene.
Nu er det børnene der
kræver samtalen. Og de
råder det, fordi de ved, at
der er noget på spil:

Blomsterne!
Bierne!

Asbjørn Krattet

Elev på Steinerskolen

"Man kan gå længere og længere den vej, hvis man har lyst og udforske det hele, fordi det hele er sådan... det er som om det er meget langt væk fra byen, det her sted."

Hvordan vil du beskrive Jernbanebyen til nogen der aldrig har været her?

Man kan i hvertfald lege meget gemmeleg, fordi der er mange træer og sådan noget.

Der er meget mere natur og der er heller ikke så mange steder, hvor folk bor og gader hvor der kører mange biler. Jeg kan ret godt lide det.

Hvad er det særlige ved Krattet?

Der er mange steder man kan gå hen. Man kan gå længere og længere den vej, hvis man har lyst og udforske det hele, fordi det hele er sådan... det er som om det er meget langt væk fra byen, det her sted.

Det er også rigtig sjovt bare at lege derinde. På et tidspunkt legede vi skovstrategi, hvor man var to hold og gik rundt og så skulle man have et højere dyr end det andet hold.

Ja, jeg kan faktisk rigtig godt lide det her sted.

Der er heller ikke så mange mennesker.

Er der et sted du særligt godt kan lide?

Der er faktisk to rigtig gode klatretræer. Der er også en kæmpe brombærbusk derhenne.

(Asbjørn viser hvor de gode klatretræer er).

Jeg kan bare rigtig godt lide at klatre i træer, fordi jeg synes det er sjovt. Især når det gynger, eller det er ikke altid så sjovt. Nogle gange når man kommer op i de der grene og det blæser rigtig meget, så klamrer man sig bare fast.

“At de ikke skal fuldkommen ødelægge det her i hvertfald, ikke sådan helt.”

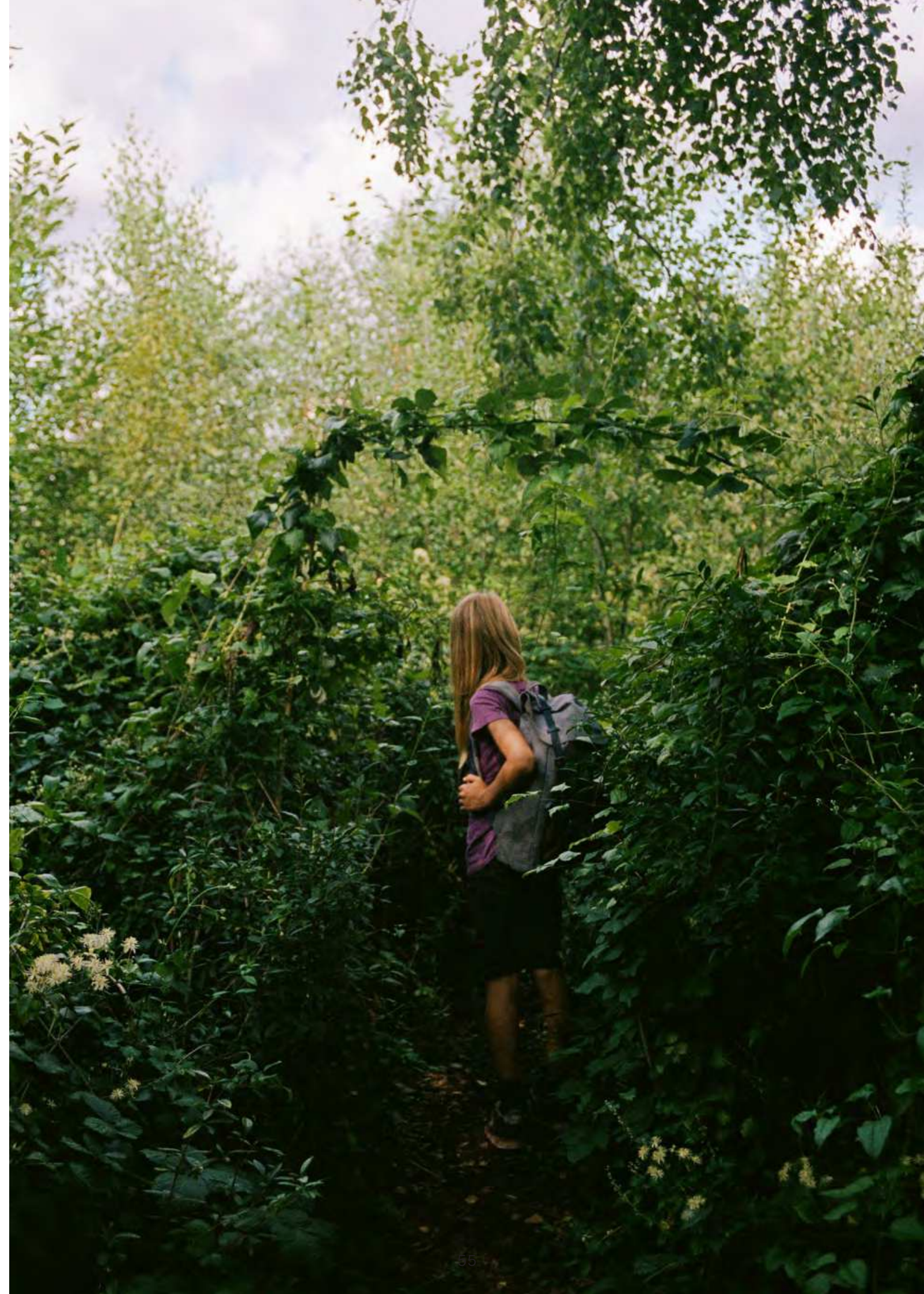

Hvad er det vigtigste fokus at have i den kommende byudvikling?

At de ikke skal fuldkommen ødelægge det her i hvertfald, ikke sådan helt. Jeg tænker noget at det der (peger på det grønne buskads og træerne), fordi så kommer det til at se sådan helt... Ja, jeg kan bare ret godt lide det her sted.

Hvis du drømmer dig 5 år frem i tiden, hvordan ser her ud?

Der vil nok være en masse bygninger her rundt omkring tror jeg (kigger rundt og peger). Om 5 år... der ved jeg ikke helt om der stadig er arbejdspladser her. Det er lidt svært at vide •

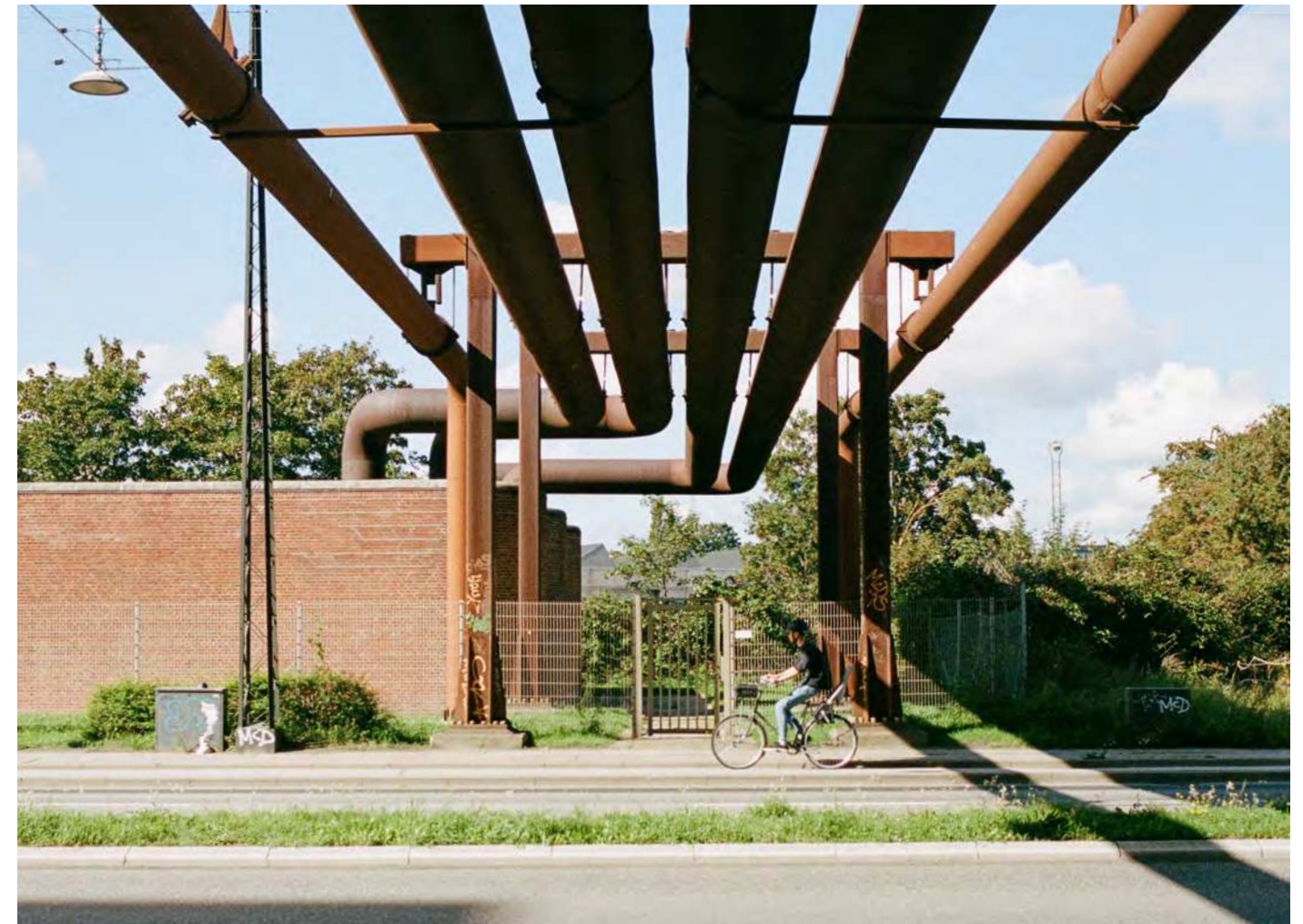
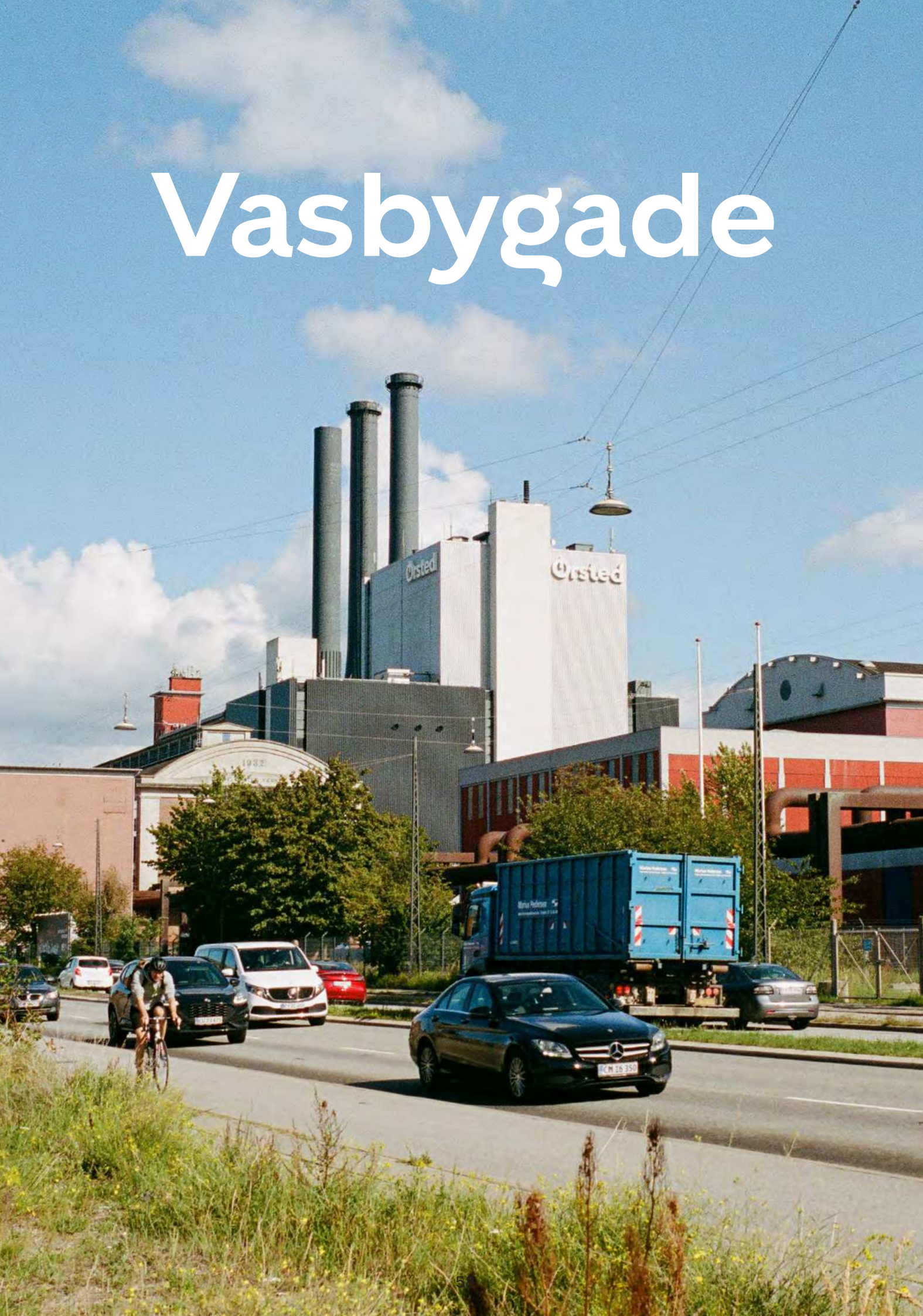

Vasbygade

Trafikken spiller op mod solen, den blå himmel og kraftvarmeværket. Lyden, farten, skalaen. Skorstene, Christianiacykler, kabeltromler, biler, varevogne, lastbiler og et par enkelte fodgængere, bliver alle en del af collagen.

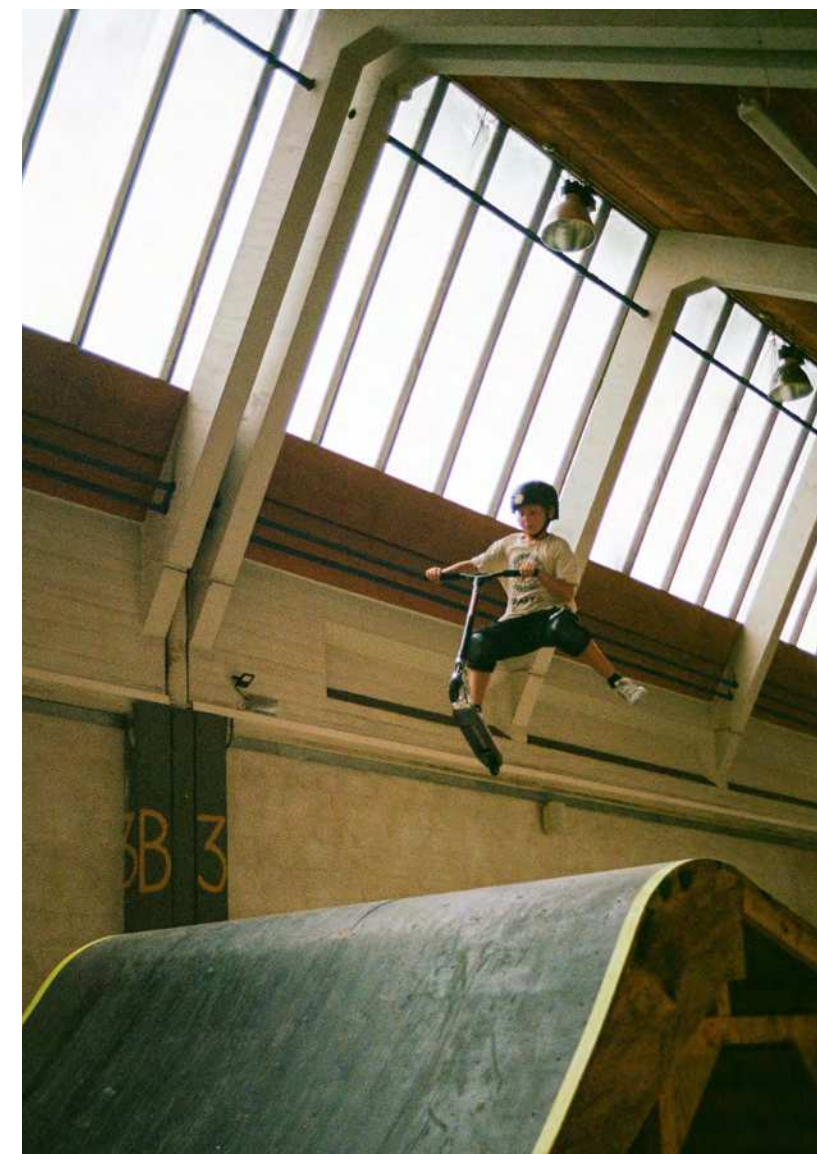

Bonny Spor10

Ildsjæl og kvinden bag Mills Club

"Det er ligesom om, når du kommer herover, så er man bare her. Jeg kan godt se at der er travlt på cykelstien, men man mærker det ikke rigtigt, man punkterer helt."

Hvordan vil du beskrive Jernbanebyen, til nogen der aldrig har været her?

Jeg vil sige at det er det vildeste pusterum man kan komme til. Man skal bare over på den anden side af gaden, så kører der et hamsterhjul. Man kan se at alle har travlt og man kan ikke parkere nogen steder og folk er lidt stressede over at de skal ind i Irmaen eller Nettoen.

Når du kommer herover, så er man bare her. Jeg kan godt se at der er travlt på cykelstien, men man mærker det ikke rigtigt, man punkterer helt. Og hvis man så går endnu længere ind i området, hvor der er grønt, så kommer man ned til de der ungdomsboliger og caféer og restauranter. Det område kunne ligeså godt

være et andet land man trådte ind i. Når vi er ude at rejse søger vi altid efter sådan nogle steder, der er lidt alternative. Det er mega fedt, folk taler alle mulige sprog dernede.

På denne her side side af hegnet så punkterer du og tiden trækker ligesom ud. Også når man går og arbejder hernede, selvom der er dårligt akustik, så er det bare shit man, er der gået fire timer?

Her i Spor10 kommer der til at være masser af sportsgrene der popper op, stille og roligt. Jeg kan godt mærke at huset stadig er tomt. Men jeg tænker, at når alt det her bliver fyldt op, så bliver det et mega fedt sted!

Hvad er det særlige ved Skatehallen i Spor10?

Det særlige er at det faktisk er de unge, der har taget ejerskab. Vi lavede en brainstorm, hvor vi sagde "hvad kunne i godt tænke jer?". De pegede mod USA, med alle de der ramper de har og vi sagde fint, det har vi noteret. Nogle af de store skrev bare, vi vil have det, og det og det og vi sagde: Nej, vi begynder ikke at bygge det før I kommer - I er nødt til at komme ned og bygge det I gerne vil have. Det er noget med at trække de frivillige og medlemmerne ned og være med til at skabe det de gerne vil have i hallen.

Det er særligt at vi har brugt virkelig få håndværkertimer og de håndværkere vi har, er typisk fædre, som er tømre eller

"Jeg tror det er rigtigt vigtigt at man kan dyrke noget, der hvor man bor, når man har lyst og når man har tid."

"Det er altid fedt når der render 35 unge rundt med skruemaskiner, nogle der kører og de har alle sammen hjelme på fordi de tester, skruer, tester skruer".

snekere eller murere. De har hjulpet de unge med at skruer korrekt eller lært dem at lægge lægter. Så kan de faktisk også selv reparere det.

Vi har en far, der er tømrer og lærer ude på NEXT, der gerne vil komme en gang om måneden og gå igennem hvad der skal repareres med de børn, der er der. Så kan de selv tage gulvbrædderne op og selv reparere en rampe.

Det er altid fedt når der render 35 unge rundt med skruemaskiner og hjelme på fordi de tester, skruer, tester, skruer.

Men det går også langsomt fordi det kun er os. De må kun være i hallen, når der er en voksen. Nogle gange har vi arbejdet 10 dage i træk og nogle gange har der været stille i 10 dage.

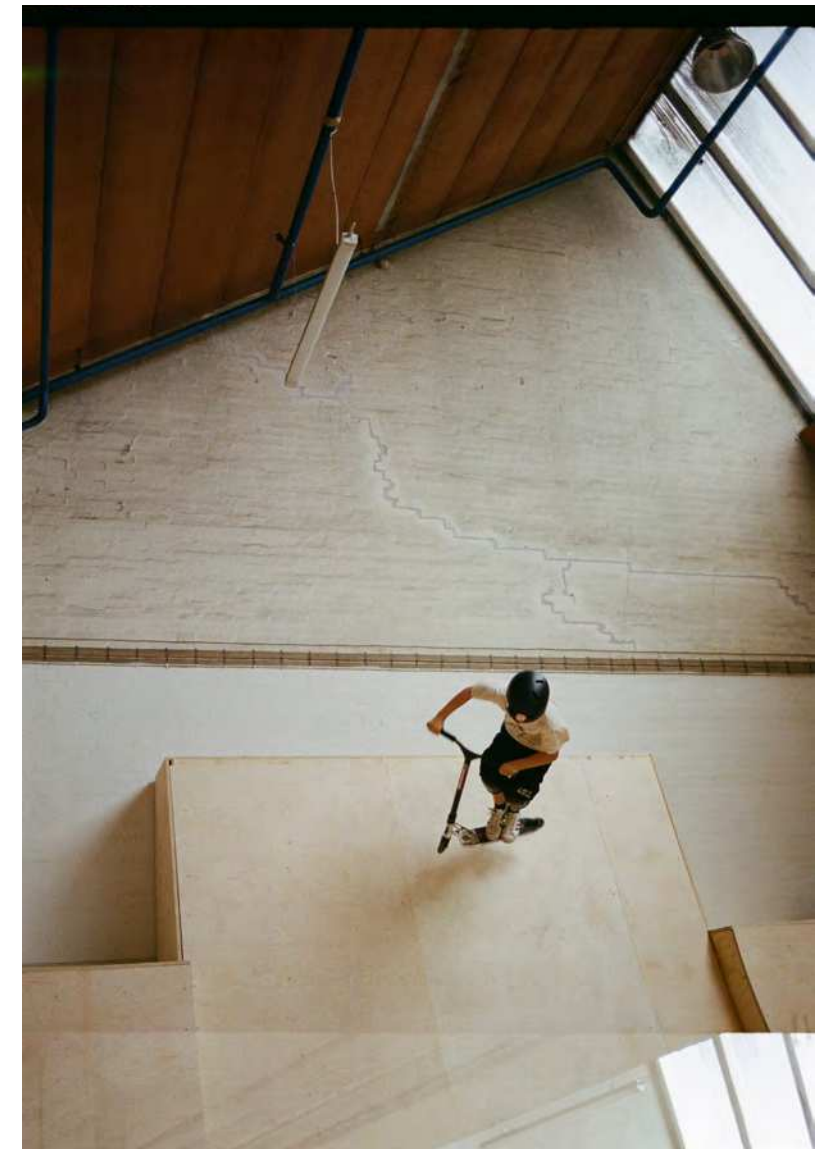
Hvad er det vigtigste fokus i den kommende byudvikling?

Det er helt klart at have nogle fritidsaktiviteter. Der er masser af nye byområder, der er skudt op forskellige steder, men der er ikke noget at lave, man har lidt glemt at man faktisk skal kunne gå til noget. Og så får man bare nogle unge mennesker, der går og laver lidt hæværk og lidt grafitti.

Jeg tror det er rigtig vigtigt at man kan dyrke noget, der hvor man bor, når man har lyst og når man har tid.

Hvis jeg spiller fodbold og gerne vil spille i FCK, så tager jeg gerne rejsen, men hvis jeg bare skal starte op, så er det fedt at man kan være, hvor man bor. Hvis man kan bevare det, samtidig med at man bygger et kæmpe byrum op,

"Nogle af de store skrev bare vi vil have det og det og det. Nej, vi begynder ikke at bygge det før I kommer, så I er nødt til at komme ned og bygge det I gerne vil have."

så tror jeg faktisk man kan få en rigtig fed bydel.

Da jeg voksede op, kunne jeg spille fodbold lige udenfor hvor jeg boede, der var en park og så kunne jeg gå 2 km til en fodboldklub, der var ikke noget der hed ventelister, man kom bare og så spillede man.

Jeg synes det er rigtig ærgerligt at man som børnefamilie, næsten skal skrive sit barn op til at dyrke sport, når det bliver født.

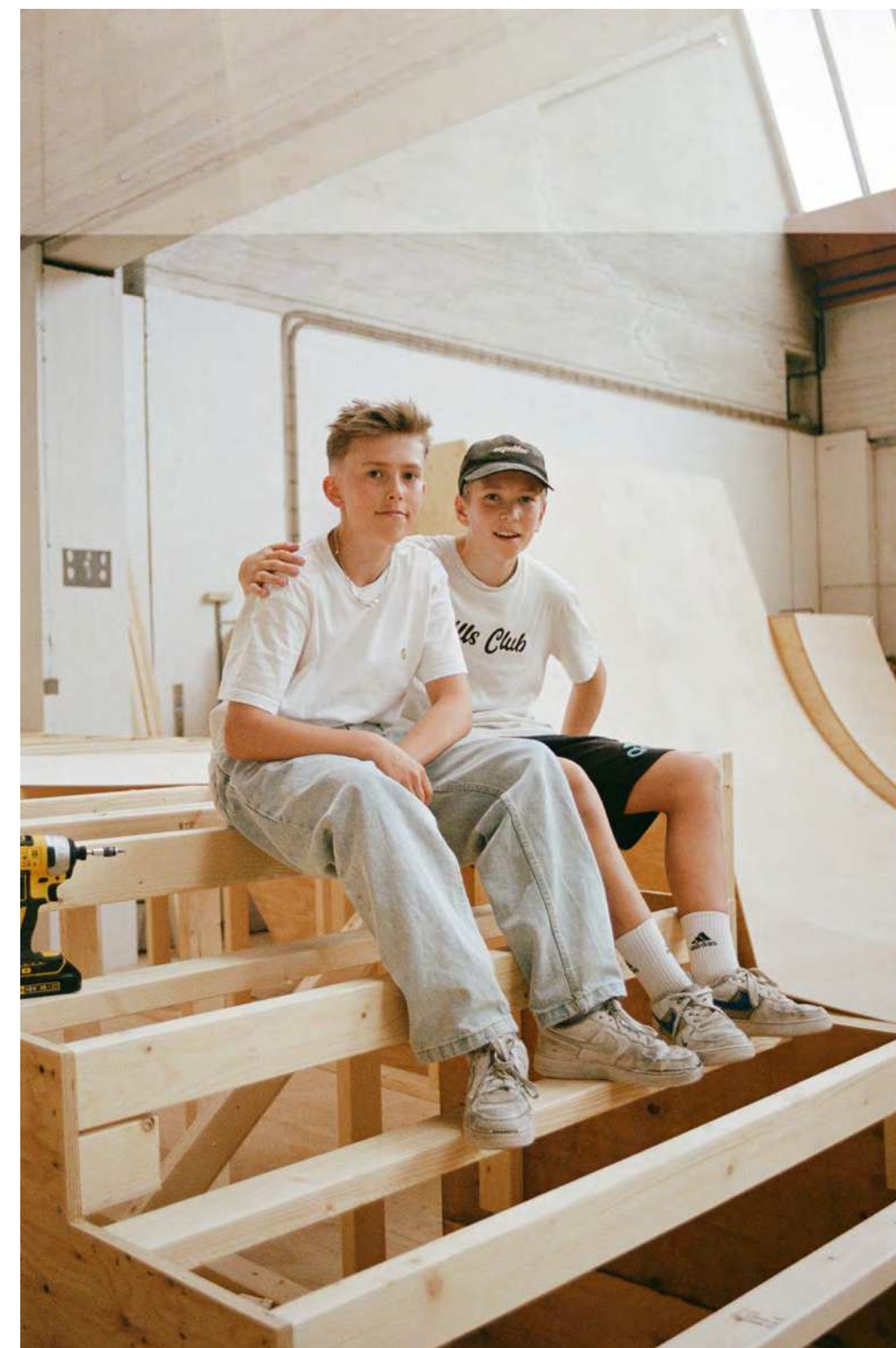
Drøm dig 5 år frem i tiden, hvordan ser her ud?

Jeg håber at man får bevaret det man tænker om det her hus, som et kæmpe energicenter, for alt hvad der hedder sport og kreativitet. Det Maker har derinde er jo sindssygt fedt, jeg behøver ikke at gå

ud og købe en skruetrækker, jeg kan bare leje mig ind og bruge den. Den der ånd hvor ikke alle behøver at have en skruetrækker, synes jeg er ret fedt. Også det der er nede i den anden ende af området, hvor der er meget grønt, man behøver ikke nødvendigvis skulle give 45,- eller 55,- for en kop kaffe, det synes jeg måske er lidt overdrevet, men at man kommer hinanden lidt mere ved, at det er lækkert, at det er lige hvor man bor, at det ikke koster så meget og man kan deltage når man har lyst. Det håber jeg man bevarer i det her område •

"Jeg håber da at man får bevaret det man tænker om det her hus, som et kæmpe energicenter, for alt hvad der hedder sport og kreativitet".

Max og Jonathan bruger flere timer i hallen hver dag og har været med til at bygge mange af ramperne.

Mellemrum

Nogle gange opstår det særlige, der hvor ingen intentionelt har gjort noget. I pauserne. Det var bare det der var tilbage. Der hvor der er plads til at det uventede dukker op.

Mellemrum kan også være limen, der binder sammen.

Hvilket fritidsliv har vi i fremtidens Jernbaneby?

INVITATION TIL WORKSHOP DEN 3. OKTOBER

Besøg Spor10 og hør mere om det spirende hus, hvor fællesskaber og samskabende aktiviteter er omdrejningspunkt.

Deltag i workshopen og hjælp os med at blive klogere på hvordan fremtidens fritidsliv bliver synligt og tilgængeligt i byen.

Forestil dig at mødes med strikkegruppen i parken hver torsdag, eller at atelieret, leret og andre redskaber ikke var opstillet på skolen uden for åbningstid, men i byens rum. Hvordan vil det se ud?

Vi kender alle til byens klassiske fritidsfunktioner, som street og boldbaner. Men fritidslivet er meget mere end idræt. Undersøgelser viser bl.a., at særligt voksne dyrker kreative aktiviteter i deres fritid. Desuden peges der på, at de mennesker der trives i mindre grad, søger andre fritidsaktiviteter end de sportslige.

Dato: den 3. oktober 2023

**Tid: 16.00-19.00
inklusive
forplejning**

Sted: Spor10

**Vasbygade 10,
2450 København**

**Tilmelding ved
Mathilde
Caspersen:
YS2J@kk.dk**

Hjælp os med at blive klogere på hvordan dine interesser kan blive synlige og tilgængelige i fremtidens Jernbaneby.

Vi holder arrangementet i Spor10, hvor I kan besøge det nye communityhub og måske blive klogere på, om I kan se jer selv i det spirende fællesskab.

Venlige hilsner fra

Spor10, Københavns Kommune og Vesterbro Lokaludvalg

Hvordan bor vi sammen i fremtiden?

I gamle dage var det langt fra ualmindeligt, at flere generationer boede under samme tag. I dag ser vi igen en tendens til at flere og flere familier, vælger at flytte sammen.

Dette kan både være af praktiske og økonomiske årsager, men generationshuse har også den helt åbenlyse fordel, at de tilbyder et socialt fællesskab, der er helt unikt.

Men hvordan ser det moderne bofællesskab ud?

Besøg Spor10 og hør mere om det spirende hus, hvor fællesskaber og samskabende aktiviteter er omdrejningspunktet for udviklingen af de gamle haller.

Lær mere om alternative boligformer og giv dine inputs til hvordan man skaber gode rammer for at bo sammen på tværs af alder og livssituationer?

Tid og sted: Den 9. oktober kl. 16.00-18.30. Spor10, Vasbygade 10

Der vil blive serveret gratis aftensmad.

Tilmelding pr. mail: YS2J@kkdk

Inspirationsoplæg fra Århus

Generationernes Hus i Århus er et unikt boligprojekt, hvor fællesskabet er omdrejningspunktet. Her findes mennesker i alle aldre; børn, unge, voksne og ældre lever, bor og deler hverdagen sammen i huset, som rummer børn i daginstitution og boliger til studerende, familier, mennesker med handicap samt ældre med og uden behov for pleje.

Men hvordan fungerer det i praksis af bo så mange forskellige under samme tag? Daglig leder Kristian Dall vil give en status på huset næsten 2 år efter indvielsen.

Der er gennem Unge- og Ældrerådets netværk sendt invitationer ud i håb om at vi kan have en samtale på tværs af generationer.

(english)

COMPOST CANTEEN

Our biowaste takes on a long and highly technological journey before we can suck up and burn the biogas emitted from the bubbling soup of Copenhagen. However, there is an alternative way to make use of the energy hidden within our discarded vegetable scraps; a way which is completely free from the consequences to Earth's climate that cling to the logic of fuels: Compost.

In our part of the world, we tend to view ourselves as separate from and superior to the other organisms that share our planet. Regardless of whether one considers the digestion happening in the biogas plants, in our stomachs or everywhere in nature, we depend on invisible microbes capable of converting and releasing the energy that we need to survive. It is high time we recognize these diligent little creatures and show them our gratitude.

That is why we're opening a restaurant for our microscopic co-citizens at Banegaarden in Jernbanebyen; a place where human Copenhageners already are enjoying the work of bacteria and fungi in the form of well-nourished, organic vegetables and fantastical fermented foods.

Throughout June, we will provide facilities so that visitors can participate in preparing an exquisite microbial feast from their own leftovers. The recipe and additional ingredients are supplied so come around and show your microbes that you care for them by cooking up the perfect compost.

However bustling with life a pile of compost may be, it might still appear dull and uninteresting to the modern, human eye. We want to change that! Through sound technology we amplify the voices of the microbes inside the compost canteen to make it come alive with the activities of its inhabitants, revealing the hidden world of microorganisms and their crucial role in sustaining life on Earth.

TUSCA7 is a multidisciplinary, multinational art collective with roots in Technische Universität Berlin. Through the combination of methods from architecture, natural sciences, arts and critical journalism they push towards a stronger sense of solidarity and kinship between terrestrials of all kinds. In the multisensory art and science installation *Compost Canteen* everyone is invited to come around to listen, learn and appreciate an omnipresent wonder of nature that often goes unnoticed and undervalued.

(danish)

COMPOST CANTEEN

Vores bioaffald må ud på en lang og højteknologisk rejse, før vi kan indfange og sætte ild til den biogas, der udskilles fra københavnernes boblende suppe. Imidlertid findes der en alternativ måde at udnytte den energi, der gemmer sig i vores gamle grøntsager, som ovenikøbet er helt fri for brændslernes konsekvenser for klodens klima: Kompost.

I vores del af verden betragter vi os selv som adskilt fra og hævet over planetens øvrige organismer. Uanset om man betragter den fordøjelse, der foregår i biogasanlæg, i vores maver eller overalt i naturen omkring os, så er vi afhængige af usynlige mikrober, som kan omsætte og frigøre den energi, vi har brug for for at overleve. Det er på høje tid, at vi anerkender disse flittige, små væsner og viser vores taknemmelighed.

Derfor åbner vi en restaurant for vores mikroskopiske medborgere på Banegaarden i Jernbanebyen. Det er netop et sted, hvor københavnere allerede har stor fornøjelse af bakteriernes arbejde i form af fantasifulde, fermenterede fødevarer og indtagelsen af velgødede, økologiske grøntsager.

Juni igennem stiller vi faciliteter til rådighed, så Banegaardens besøgende kan donere deres rester til mikrobernes festmåltid. Vi sørger for opskrifter og øvrige ingredienser, så alle kan tage del i tilberedningen af den perfekte kompost.

På trods af alt det liv, der gemmer sig i en kompostbunke, kan den godt fremstå livløs og uinteressant for det moderne menneske. Det vil vi lave om på! Ved lydteknologisk mellemkomst forstærker vi mikrobernes stemme og løfter sløret for deres skjulte verden og den afgørende rolle, de har i at opretholde alt liv på Jorden.

TUSCA7 er et tværfagligt, multinationalt kunstkollektiv med rødder i Technische Universität Berlin. Ved at kombinere metoder fra arkitekturen, naturvidenskaben, kunstverdenen og kritisk journalistik arbejder de for at skabe en større fornemmelse af samhørighed blandt jordboere af alle slags. I den multisensoriske kunst- og videnskabsinstallation Compost Canteen er alle inviterede til at komme forbi at lytte, lære og værdsætte et af naturens vidunderlige urprincipper, som ofte går ubemærket hen.

**tusca7
for
CAFx 2023**

Compost Cantine

**by
Jeppe
Stefan
Dali**

INTRO

Since abiogenesis, life must have started by capturing energy, finding a way to break it down, and releasing the rest. This process occurred in the anaerobic world and continues with aerobic organisms. However, there is one species that categorizes everything unfitting its understanding of the world into one bulky category - Waste.

Waste treatment illustrates inter-human and multispecies hierarchies and rights globally. Currently, for the sake of tradable energies, the properties of waste undergo massive speculation, leading to the irreversible destruction of its carbon-based matter, which is the basis for our lives. It is cynical to incinerate life-sustaining materials or to mimic the cow digestive tract in huge biofuel facilities while excusing all biological loss it causes.

Humanity still follows the natural process of composition, decomposition, and recomposition. Bacterial, fungal, plant, and animal populations assist in our lives and deaths, but it is often overlooked. Instead, we focus on loud promises, written policies, and catastrophic images.

To cultivate intimacy with natural processes, **we need to shift the aesthetic register of data-driven research and turn to art as a way to engage with life and the world.** We can use the imaginative and technical means from our transdisciplinary project, Common Waste - Common Resource*, in artistic practice. The evocation of sensibility is a matter of creating space for attentive experiencing.

DESCRIPTION

Our food waste must go on a long and high-tech journey before we can capture the biogas released from cities' bubbling soups. However, there is an alternative way to harness the energy hidden in our old vegetables, which is entirely free of the consequences of fossil fuels on the planet's climate: compost.

In our part of the world, we consider ourselves separate from and superior to the planet's other organisms. Whether one considers the digestion that takes place in biogas plants, in our stomachs, or all around us in nature, we

depend on invisible microbes that can convert and release the energy we need. It is high time we acknowledge these hardworking little creatures and show our gratitude. **Therefore, we want to open a canteen for our microscopic citizens at Banegaarden in Jernbanebyen, which is precisely a place where Copenhageners enjoy the bacteria's work in the form of imaginative, fermented foods and the consumption of well-fed, organic vegetables.**

LOCATION and PARTICIPATION

Throughout June, we will provide facilities so that Banegaarden's visitors can donate their leftovers to the microbes' feast. **We provide recipes and additives so that everyone can participate in preparing the perfect compost.** By placing special microphones in the artistic compost bin, we make the ongoing transformation palpable and understandable, and the entire installation is supported by inviting, illustrated info panels.

Compost Canteen, 2023, 45X20cm, collage, Ink on paper

PURPOSE

We are facing a massive transformation of the waste sector. At the societal level, it is solved with multiple systems and waste fractions. For the average citizen, it quickly becomes abstract and irrelevant. If we want to meet the future in the most sustainable way, it is not enough to introduce new technology. **We must understand the connections between ourselves, our consumption, our waste, and the planet from scratch. With this project, we want to start the thoughts and conversations.**

Sustainable transformation is something that concerns everyone, but many feel overwhelmed and powerless. Where do you start and how? We want to show that it can be easier than you might think and that nature, in this process, is not only frightening but can be our closest ally. In the preparation of compost, we also create a social space where citizens have the opportunity to help and interact with each other.

TARGET AUDIENCE

The microbe canteen will be open to everyone. Of course, it will be particularly visible to Banegaarden's guests, but we will also actively welcome residents of CPH Village, Byens Steinerskole, and whoever else comes and goes in Jernbanebyen. Similarly, **the resulting compost at the end of the project will be made available to all citizens who would like a portion.**

OUTCOME

A welcoming and educational activity in which neighborhood residents and visitors are involved as co-creators.

- To initiate reflections on the citizen's own position and role in the city's energy infrastructure - and in nature!
- To inspire sustainable practices at home and overseas.
- To generate good and healthy compost that can benefit many gardeners in the neighborhood, such as citizen-driven urban gardens.

We create a platform where residents and users of this new urban area will have the opportunity to meet each other at the same table and contribute to a common project.

(fragment) Sense, 2023, 28X20cm, Ink, felt pen on paper

TIMELINE

April		May				June										July			
Week 16	Week 17	Week 18	Week 19	Week 20	Week 21	Week 22	Week 23						Week 24	Week 25	Week 26	Week 27	Week 28		
			Building up compost bin	Building up compost			05. Jun	06. Jun	07. Jun	08. Jun	09. Jun	10. Jun	11. Jun					Dismantling	
							Arrival to Copenhagen	Preparing site	Building up sound	Check up		Lecture / Presentation	Departure to Berlin						
		Gathering materials and equipment						Travel preparations, evaluation	Assembling Installation		Supervision, connecting audience								
Content preparation			Content production						Vernissage	INSTALLATION						finissage			
Research Seminar - Common Waste - Common Resource																			
						CAFx													
														Roskilde Festival		OTA WORLD CONGRESSES OF ARCHITECTS			

Kunne du tænke dig at prøve kræfter med isbad, saunagus og åndedræststeknikker?

Deltag gratis på onsdag den 8. november eller onsdag den 15. november kl. 16.30 til SPOR10-onsdage. Skynd dig, der er begrænsede pladser.

Der er mange måder at mærke sig selv eller mærke efter på. At tage en pause i en travl hverdag, trække vejret ned i maven, mærke kroppen, give slip på tankerne...

Jernbanebyen har en ambition om at være en sund bydel for både krop og sind. Men hvordan kan byen være med til at skabe rammerne for sundhed? Vi har stor erfaring med at skabe byrum der inviterer til leg og bevægelse, men hvordan ser byrummene der inviterer til ro, fordybelse og pleje af sindet ud?

I SPOR10 i Jernbanebyen kan du i november måned få lov til at prøve kræfter med forskellige værktøjer, der kan være med til at understøtte pauser, give et energiboost eller hjælpe med at søge indad.

Der er fællesspisning og du vil have mulighed for at give dine inputs til, hvordan en sund bydel ser ud.

Vi ses i SPOR10, Vasbygade 10

Book din plads her: **Kalender og tilmelding**

Opret en profil, vælg "single ticket", **brug rabatkoden SPOR100**, som giver 100% rabat på købet onsdag den 8. og 15. november

Køb billet til fællesspisning: **SPOR10 fællesspisning**

:

Kom ned i tempo til japansk inspireret te- ceremoni i SPOR10

Deltag gratis

Onsdag d. 29. november kl. 16.30 – 17.45.

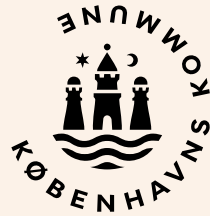
Vi ses i SPOR10, Vasbygade 10

**Book din plads ved at skrive til Christian på mail:
ax6t@kk.dk eller sms på: 20307499**

Vil du prøve kræfter med Ayurveda og sansernes indvirkning på vores sundhed

**Deltag gratis på onsdag den 22.
november kl. 16.30 til SPOR10-
onsdage. Skynd dig, der er
begrænsede pladser.**

Du vil opleve de forskellige sansers indgang til nærvær og ro, i din egen krop og dit sind, med aromaritual, åndedræt, lidt bevægelse og lydhealing. Afslutningsvis vil vi opleve et lydbad.

Jernbanebyen har en ambition om at være en sund bydel for både krop og sind. Men hvordan kan byen være med til at skabe rammerne for sundhed? Vi har stor erfaring med at skabe byrum der inviterer til leg og bevægelse, men hvordan ser byrummene der inviterer til ro, fordybelse og pleje af sindet ud?

I SPOR10 i Jernbanebyen kan du i november måned få lov til at prøve kræfter med forskellige værktøjer, der kan være med til at understøtte pauser, give et energiboost eller hjælpe med at søge indad.

Der er fællesspisning og du vil have mulighed for at give dine inputs til, hvordan en sund bydel ser ud.

Vi ses i SPOR10, Vasbygade 10

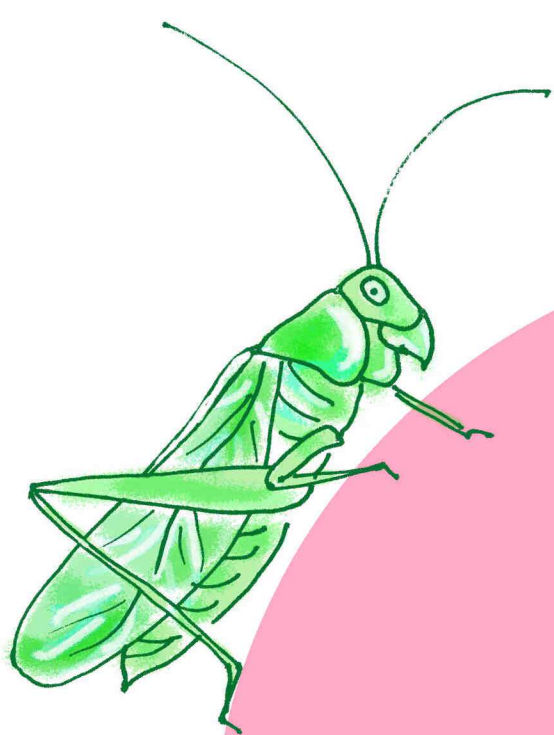
Book din plads her: [Kalender og tilmelding](#)

Køb billet til fællesspisning: [SPOR10 fællesspisning](#)

:

SKATTE JAGT

Tegning og grafik: Flora Tosti

På sporet af

JERNBANE BYEN

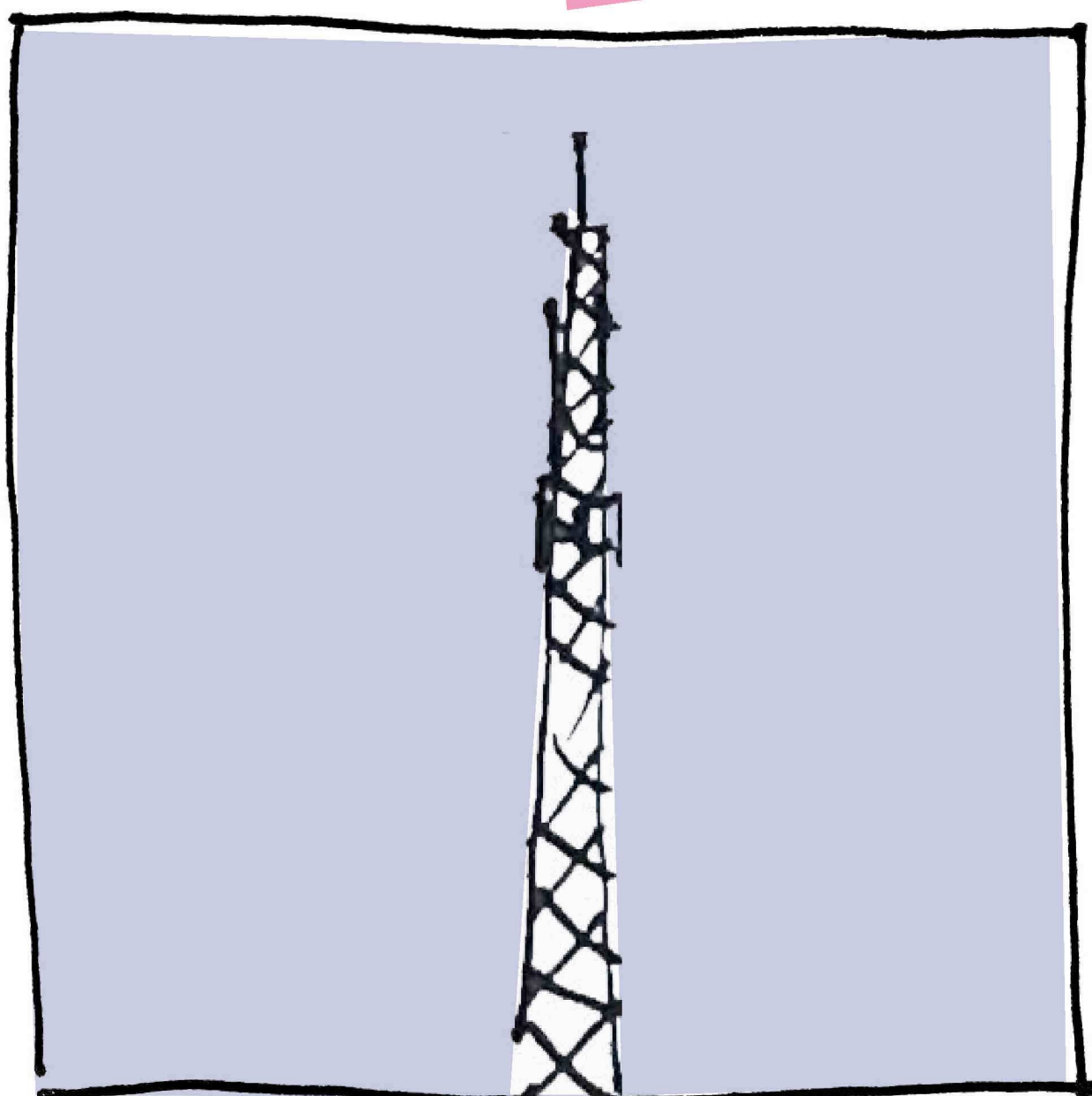
Tag med familien på skattejagt

Oplev byen på en anderledes måde, lær noget nyt om områdets historie og fremtid og opdag hemmelige kroge.

I skal bruge jeres sanser og hjælpes ad for at komme hele vejen rundt.

Ruten tager en lille time, der er ingen aldersgrænse, men egner sig bedst fra 4 år og op.

Turen starter her

(Tag til Otto Busses Vej 17, 2450 København for at finde første ledetråd. [Klik her for at se destinationen på Google Maps](#))

Har I fundet masten?

Nu er I klar til at tage på
eventyr i Jernbanebyen!

Jeg er Seglgræshoppen og jeg vil
fortælle jer historier om området
og give jer små opgaver I kan løse
sammen undervejs.

Rigtig god tur!

På sporet af Jernbanebyen

På de næster sider, får I de ledetråde, I skal kigge efter for at finde den rigtige vej.

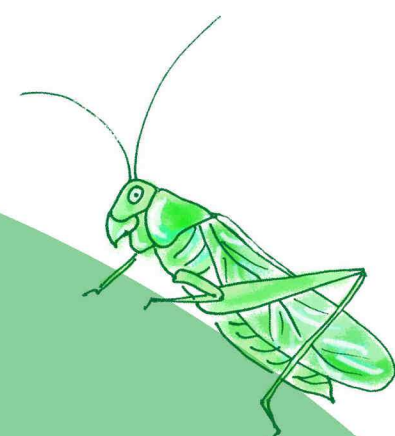
Hver ledetråd er to tegninger, én der viser hvilken retning I skal gå og én som I skal finde. Når I har fundet 'tingen', er I klar til en lille historie før I går videre til næste ledetråd.

Husk at holde udkig, der gemmer sig måske overraskelser undervejs!

Før I tager afsted skal I vælge en fortæller, der kan læse højt og vise ledetrådene en side ad gangen. Det er bedst at man kan læse.

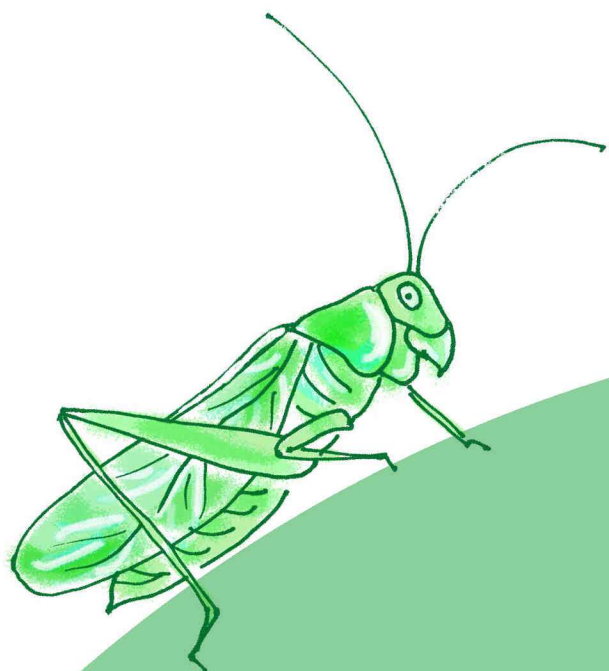
Og bare rolig, jeres andres opgave er lige så vigtig og meget sværere - I skal nemlig finde vej!

Det første kapitel af historien får I på næste side.

Bølgeskvulp og havbund

Vidste I at her for 150 år siden var sand og vand?

Lige der, hvor du står, skvulpede bølgerne ind over Kalvebod Strand.

Prøv at lukke øjnene og forestille dig det.

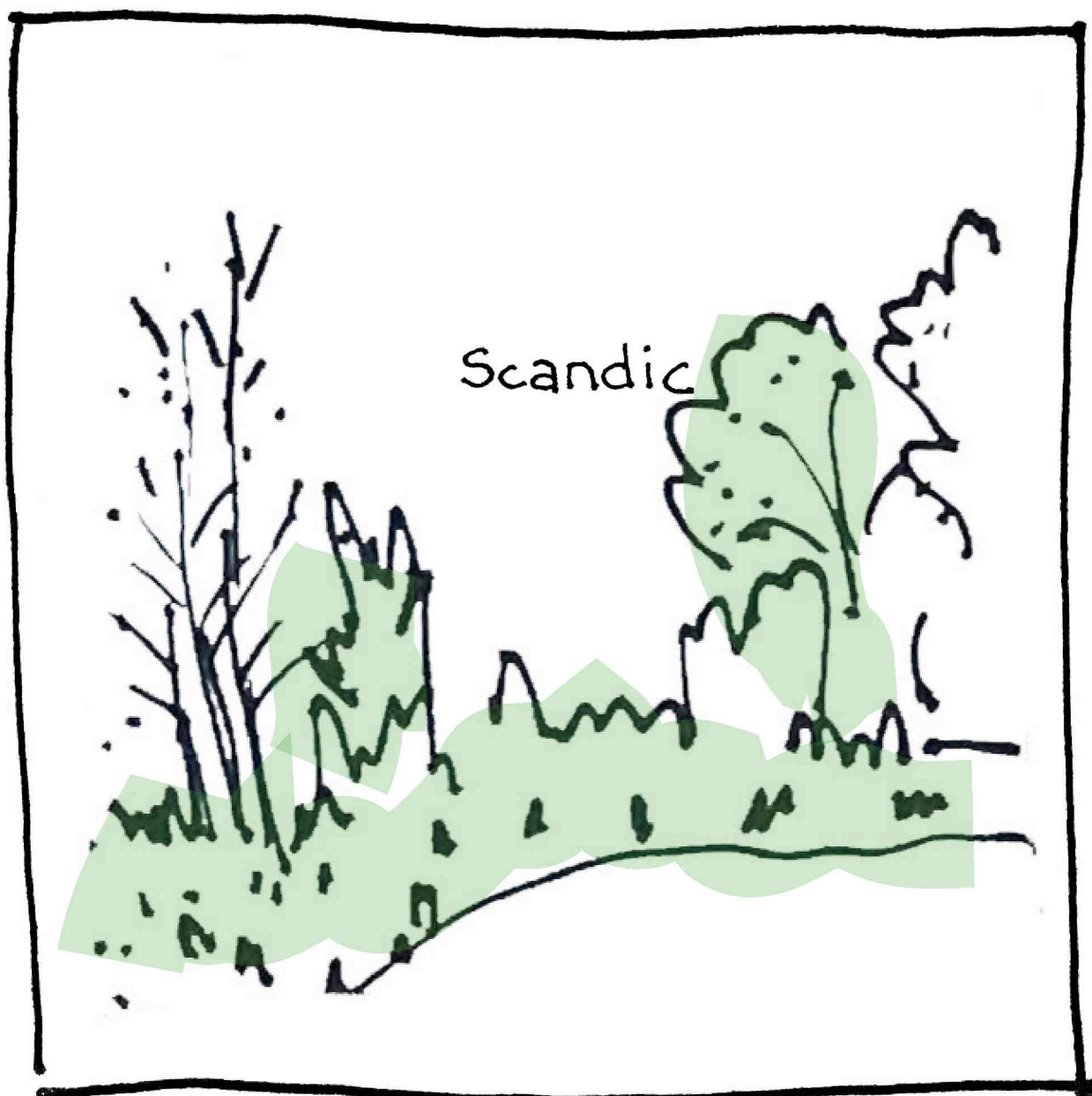
Kan du høre havmågerne?
Fornemme vinden der suser?
Måske kan du endda mærke små
bølgeskvulp om anklerne?

Der skulle 5000 arbejdere til at flytte jorden, der blev fyldt oven på den gamle havbund inden DSBs centralværksted, som I kan se bag jer, kunne bygges.

**Hvordan mon her ser ud
om 150 år?**

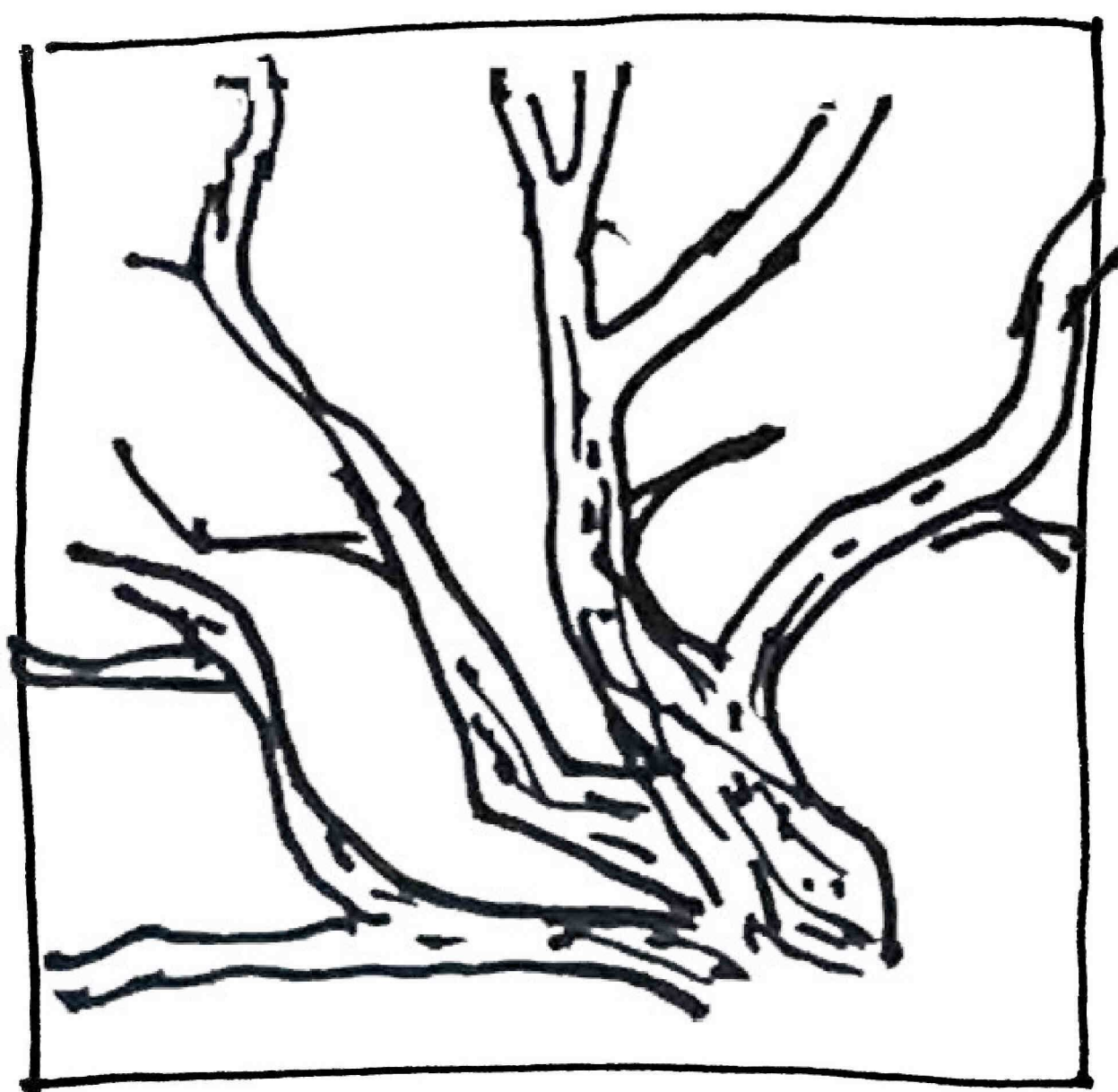

Gå mod

(Pssst... I skal ud på en lille gåtur, hold udkig efter stier ind i det grønne krat)

Find

(Pssst... det er et rigtig godt klatretræ)

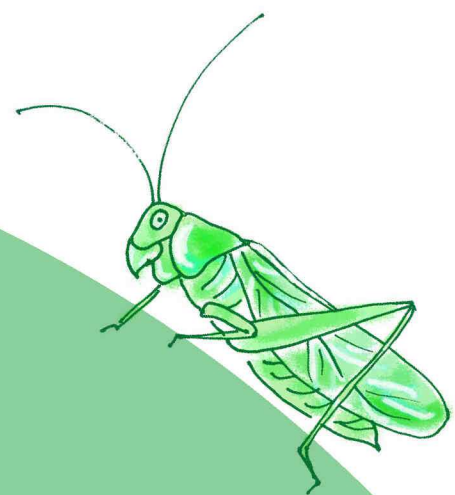
Masser af træer!

Når træer og planter får lov at vokse vildt, skaber det levesteder for dyr og insekter. Også frøene i jorden får plads til at spire. Og hvis man venter længe nok springer jorden i skov!

Kan I gætte hvor mange træer der er i Jernbanebyen?

I ved sikkert allerede at træer er meget vigtige for biodiversiteten. De optager nemlig både CO₂ fra luften, beskytter grundvandet fra nedsivning af f.eks. pesticider og så er de levested for mange forskellige arter.

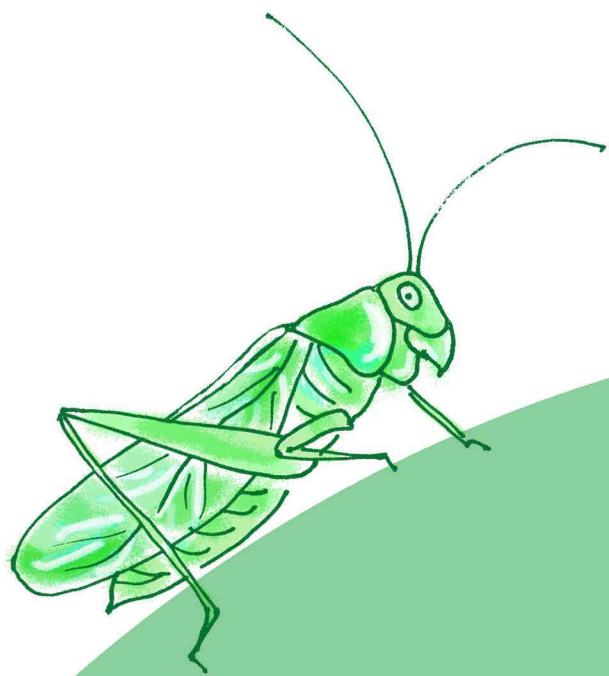
Ved I hvor mange arter en gammel eg kan indeholde?

Svar: 900 træer/1000 arter

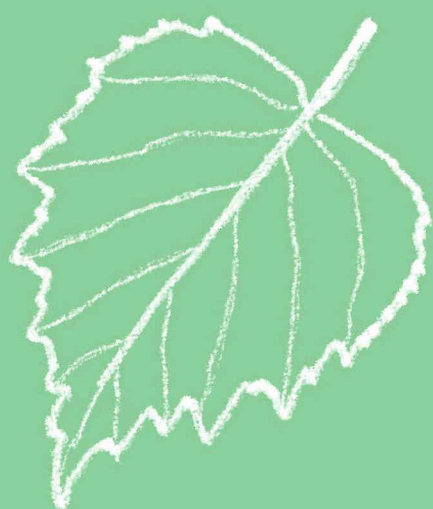
Find træerne

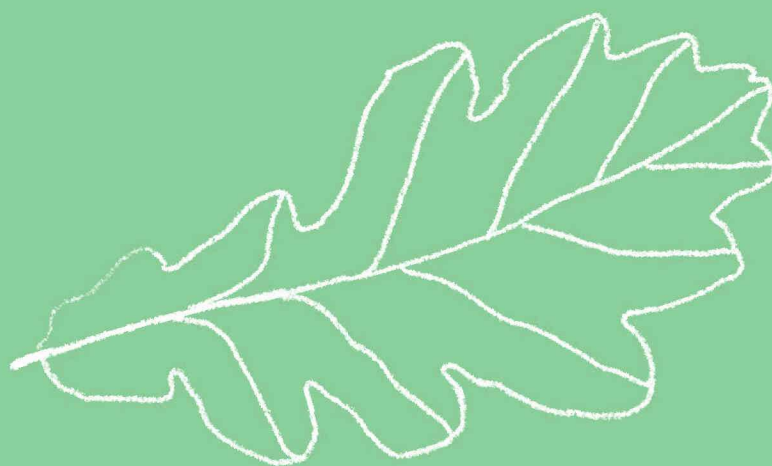
Ahorn, Vortebirk, Robinie, Bævreasp, Hestekastanje er blot fem af de over 40 arter i området.

Udover træers størrelse og struktur, kan man genkende træer på deres blade.

Kan I ved hjælp af bladene finde frem til disse to træer?

Birk

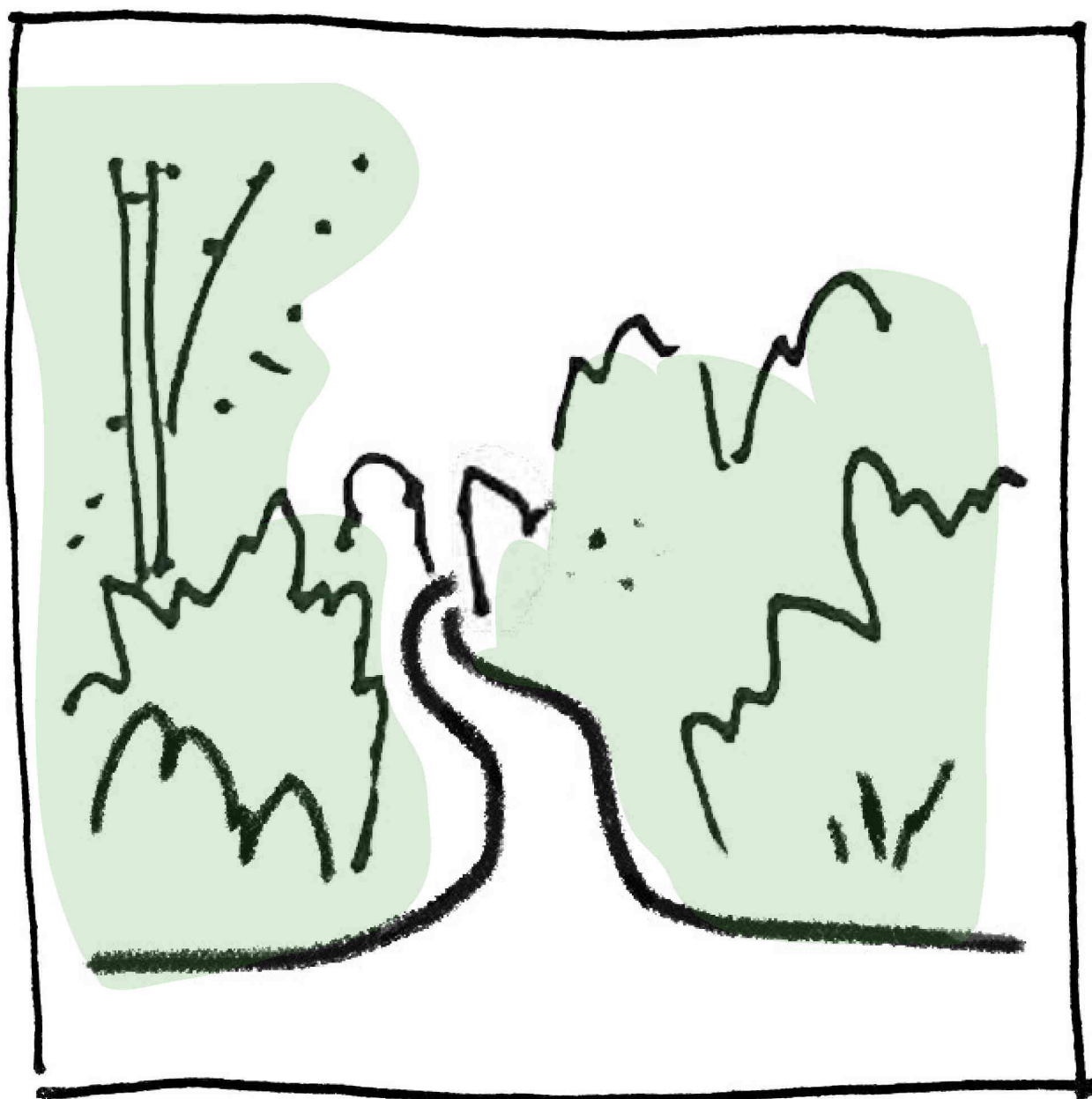

Eg

Ledetråd på næste side

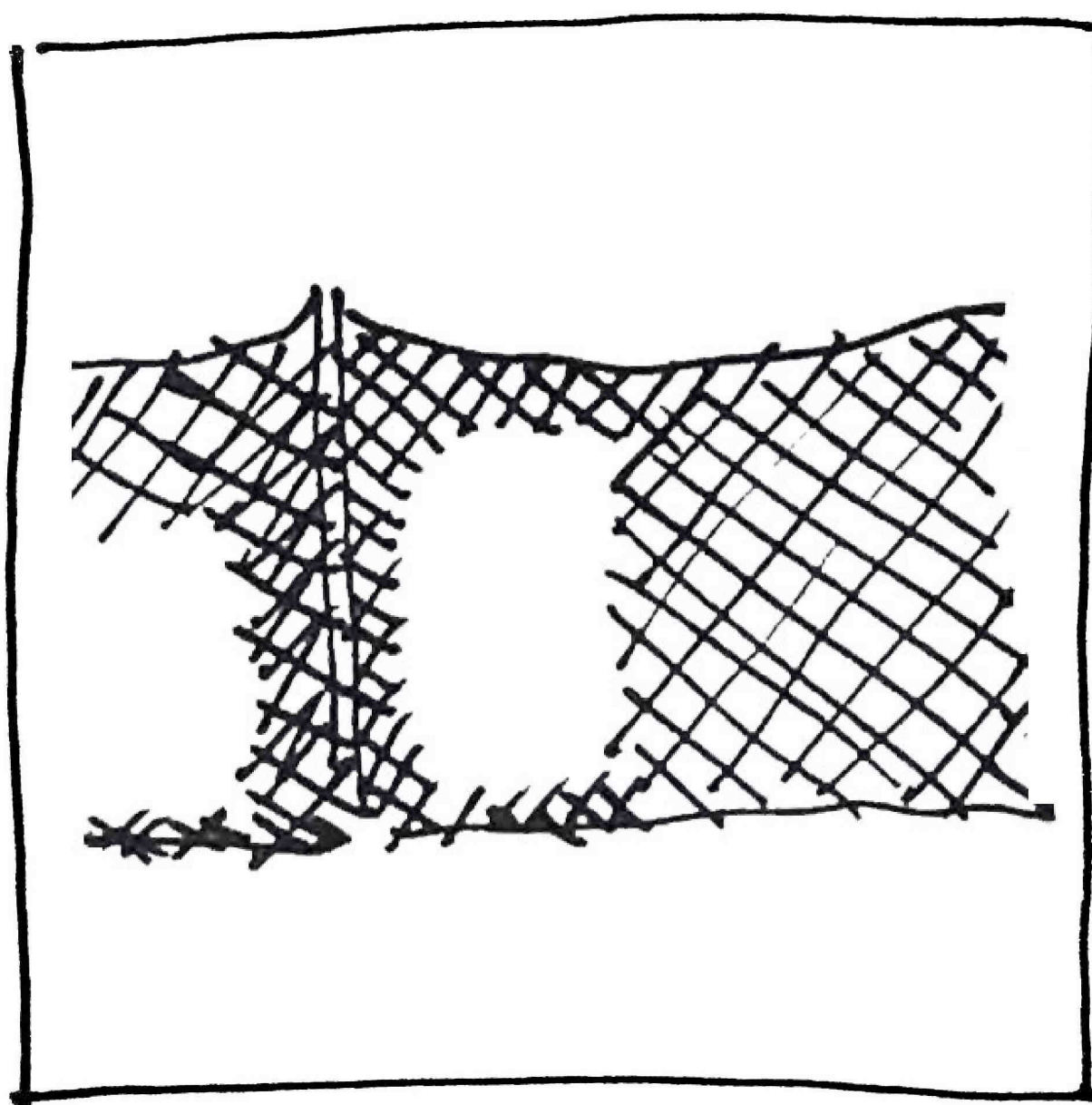

Gå mod

(Pssst... følg en sti videre i
krattet)

Find

Ledetråd på næste side

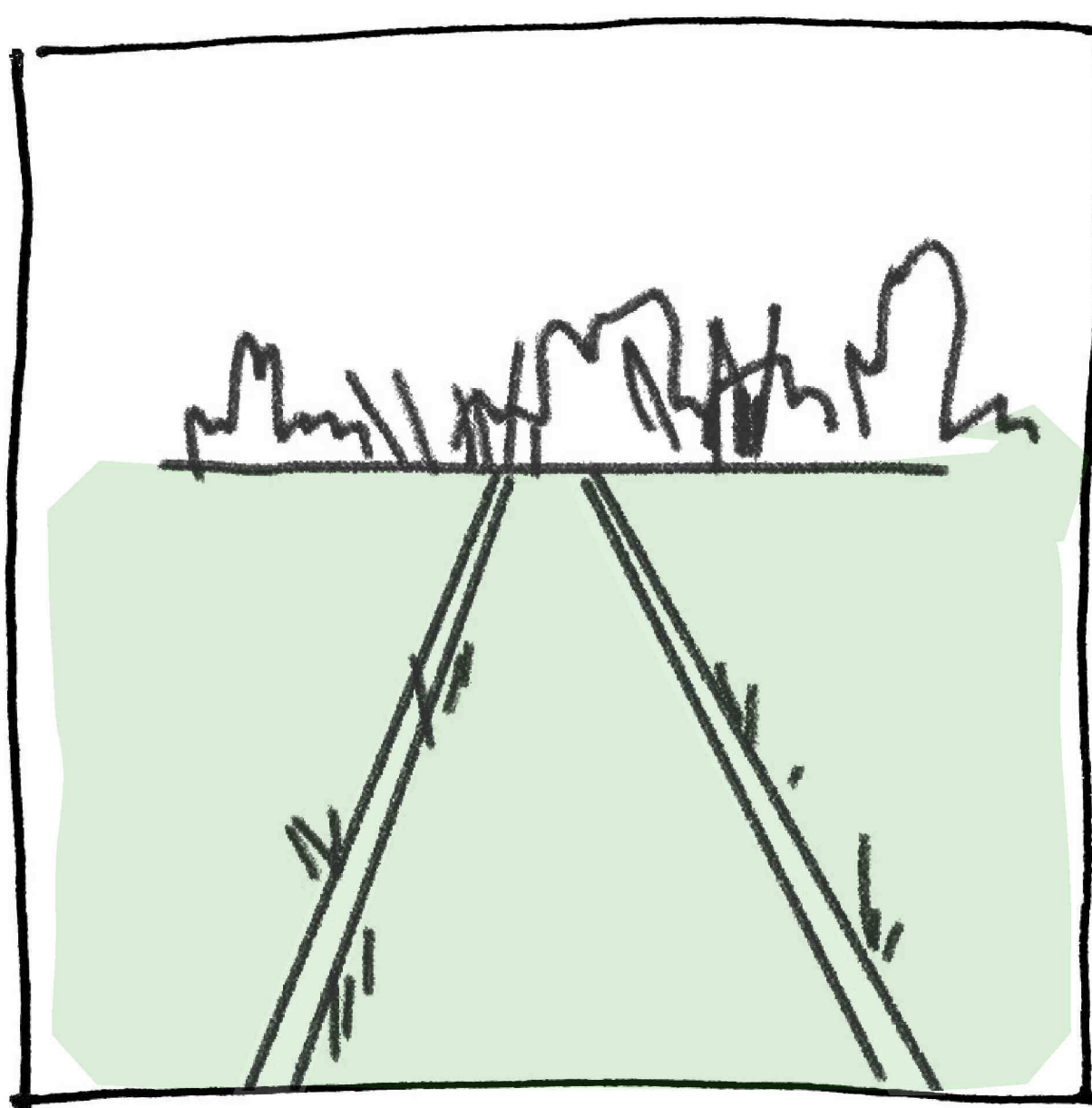

Gå mod

(Pssst... kig ned, måske i allerede på
vejen kan få øje på fortidens spor)

Find

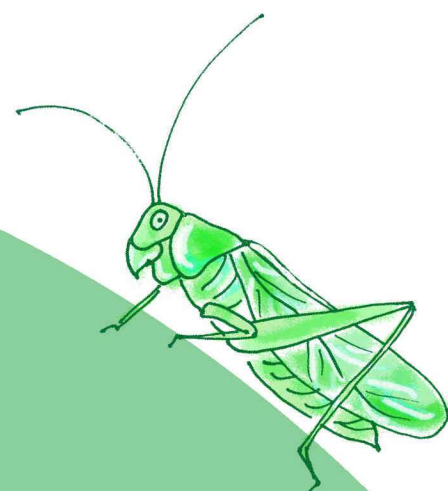
Har I fundet sporene?

Danmarks første jernbane

For over 100 år siden åbnede jernbanestrækninger på tværs af hele Danmark. Den første var mellem København og Roskilde.

Det var vigtigt fordi det både blev nemmere at besøge hinanden, men også fordi de varer vi køber i butikkerne, ofte blev fragtet med store godstog.

Herude modtog og sendte København varer fra hele verden. Det var også her man reparerede alle godstogene. Så alt I kan se omkring jer, har været en stor arbejdsplads med toge, containere, værksteder og en masse varer og mennesker.

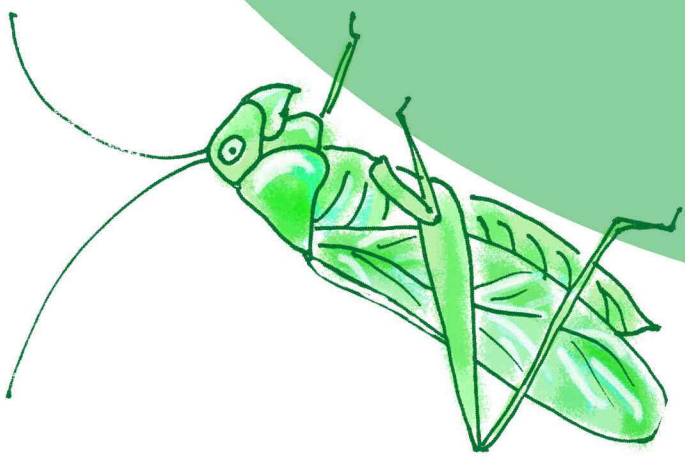

Kan I gætte det?

I dag fragter man varer med lastbiler, skibe og fly, men også stadig med godstoge.

Kan du gætte hvor mange kilometer jernbane der er i Danmark i dag?

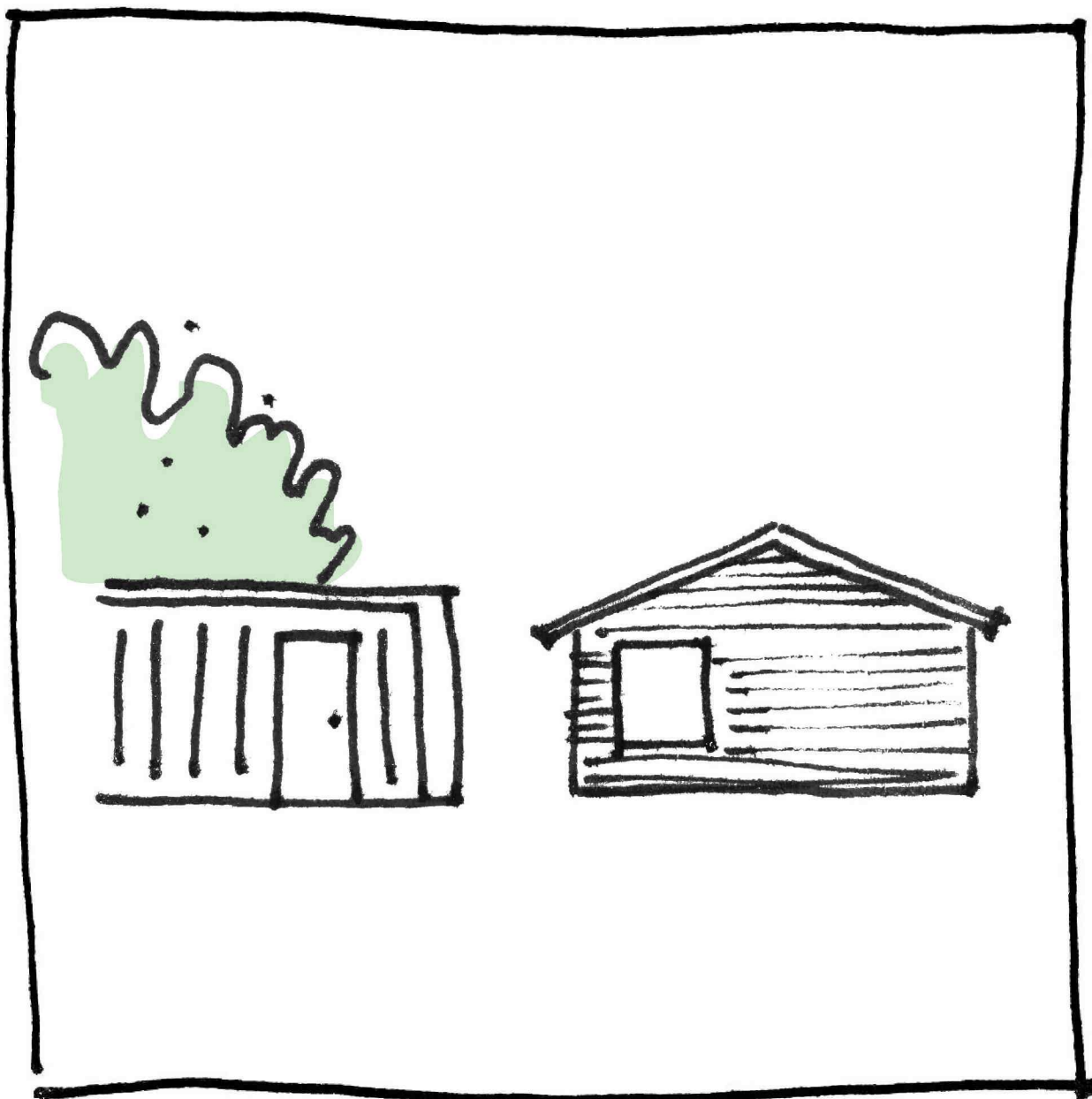

(Svar: 3.500 km - det svarer til at køre fra København til Skagen 7 gange!)

Ledetråd på næste side

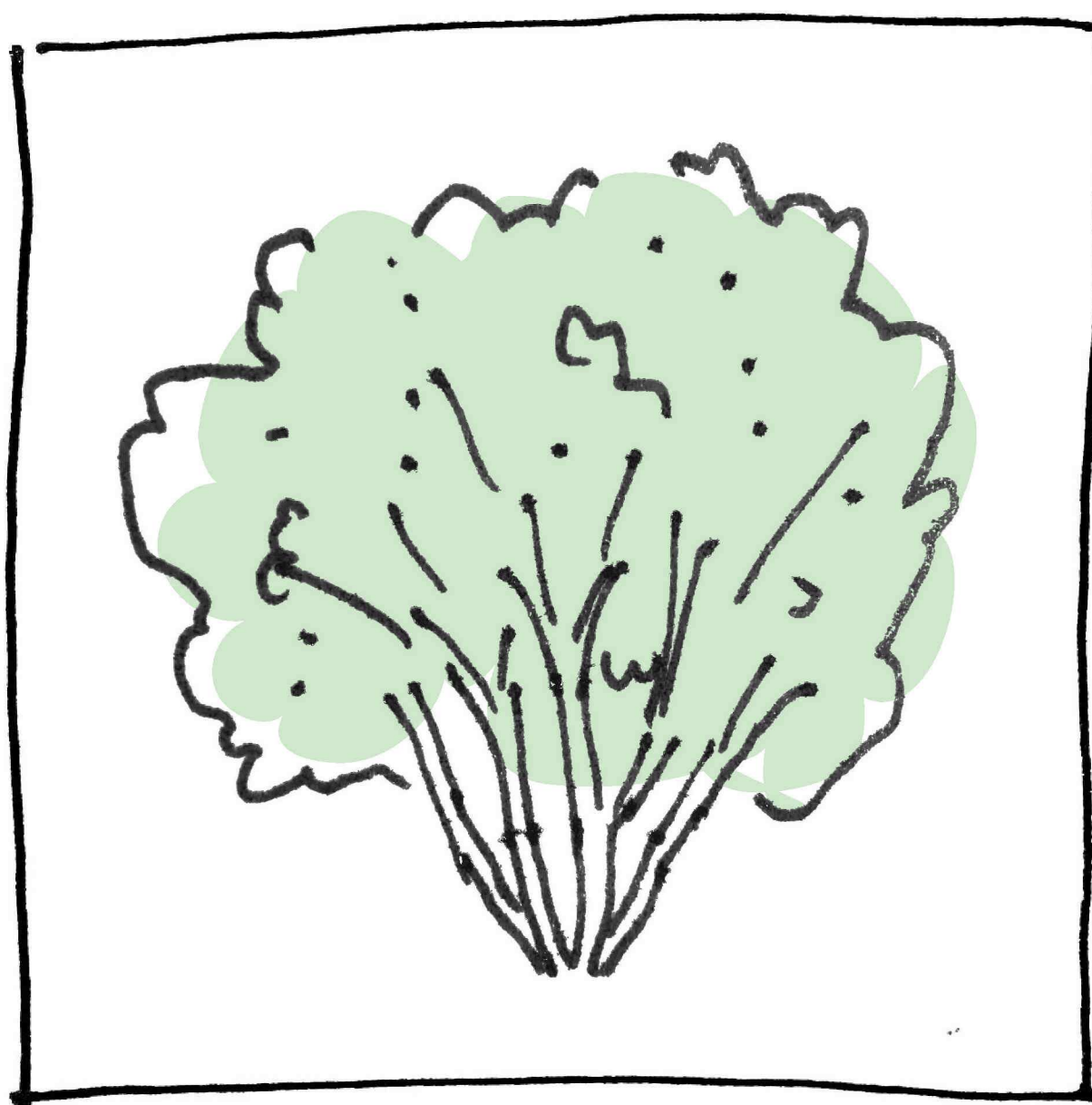

Gå mod

(Pssst... gå imellem bygninger)

Find

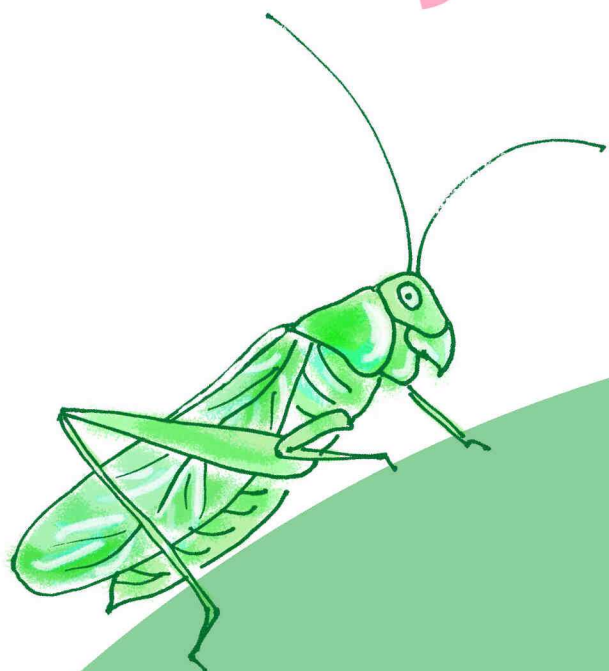

(Pssst... Det er en Seljerøn, den vokser vildt på Bornholm og kaldes derfor også Bornholmsk røn. Ved du hvilken farve bær den får?)

Svar: Røde rønnebær

Sjældne blomster

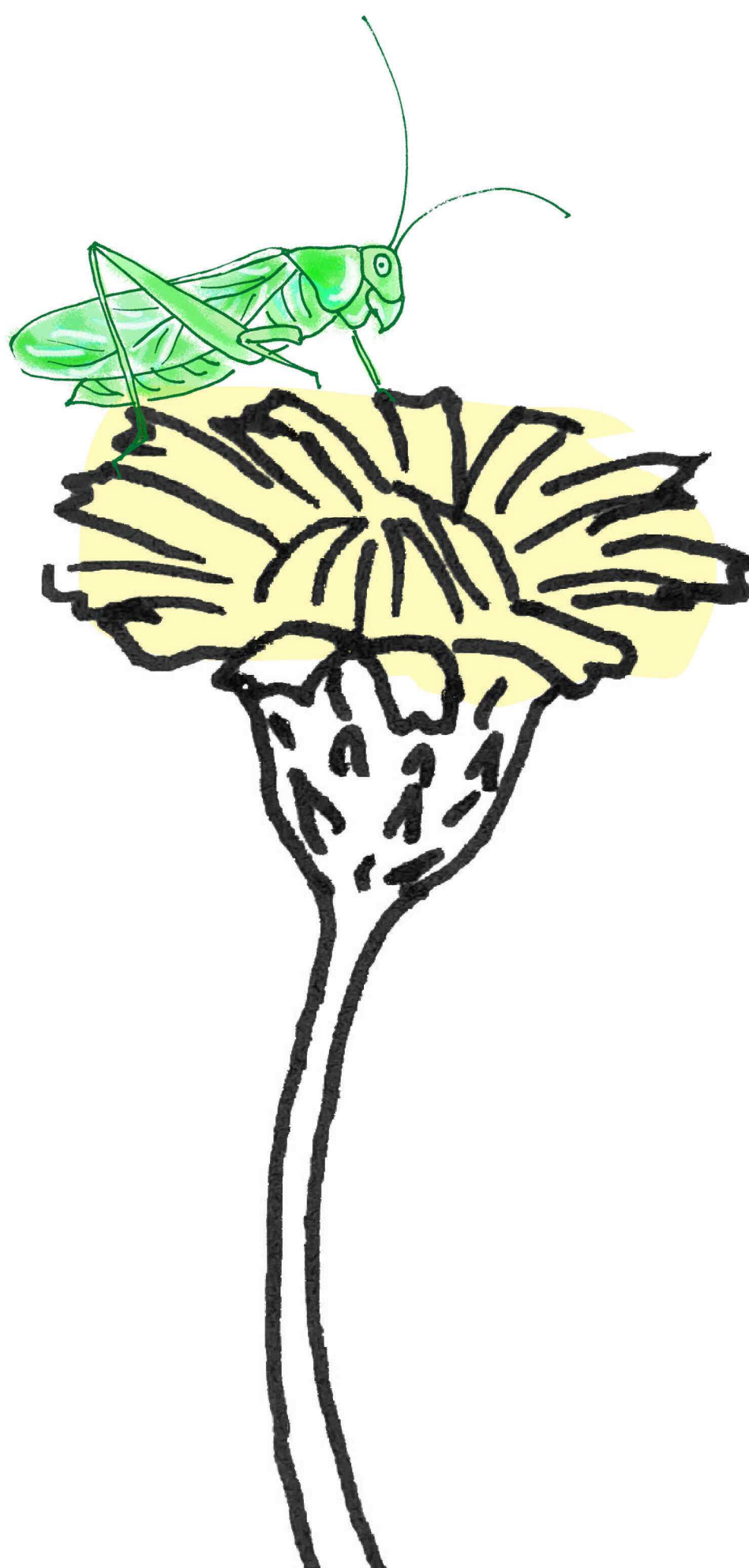

Naturen ved baneterænnen kaldes græsland og er vurderet til at have høj **naturkvalitet**. Her vokser nemlig mange særlige planter. Der er faktisk optalt 108 forskellige plantearter bare omkring sporene! Mange af dem er sjældne og helt særlige for jernbaneterrænet.

Godsvogne fra hele verden har nemlig ført blomster, frø og insekter med sig langvejs fra og spredt dem lige her hvor I står.

Kan I finde blomsten på jeres vej videre?

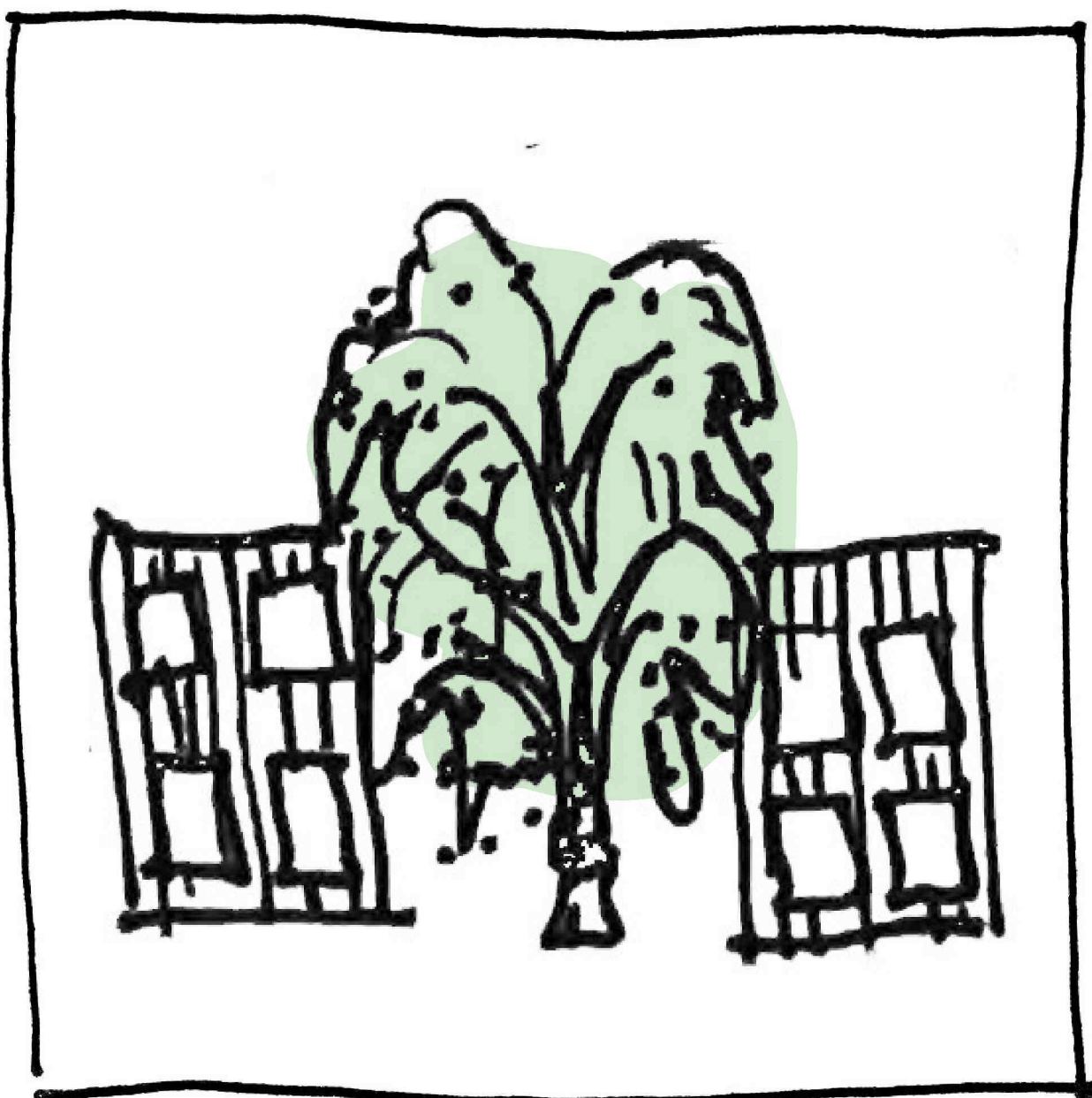
Høgeskæg

(Pssst... den ligner lidt en mælkebøtte, men blomstrer kun om sommeren, så det er okay hvis I ikke kan finde den)

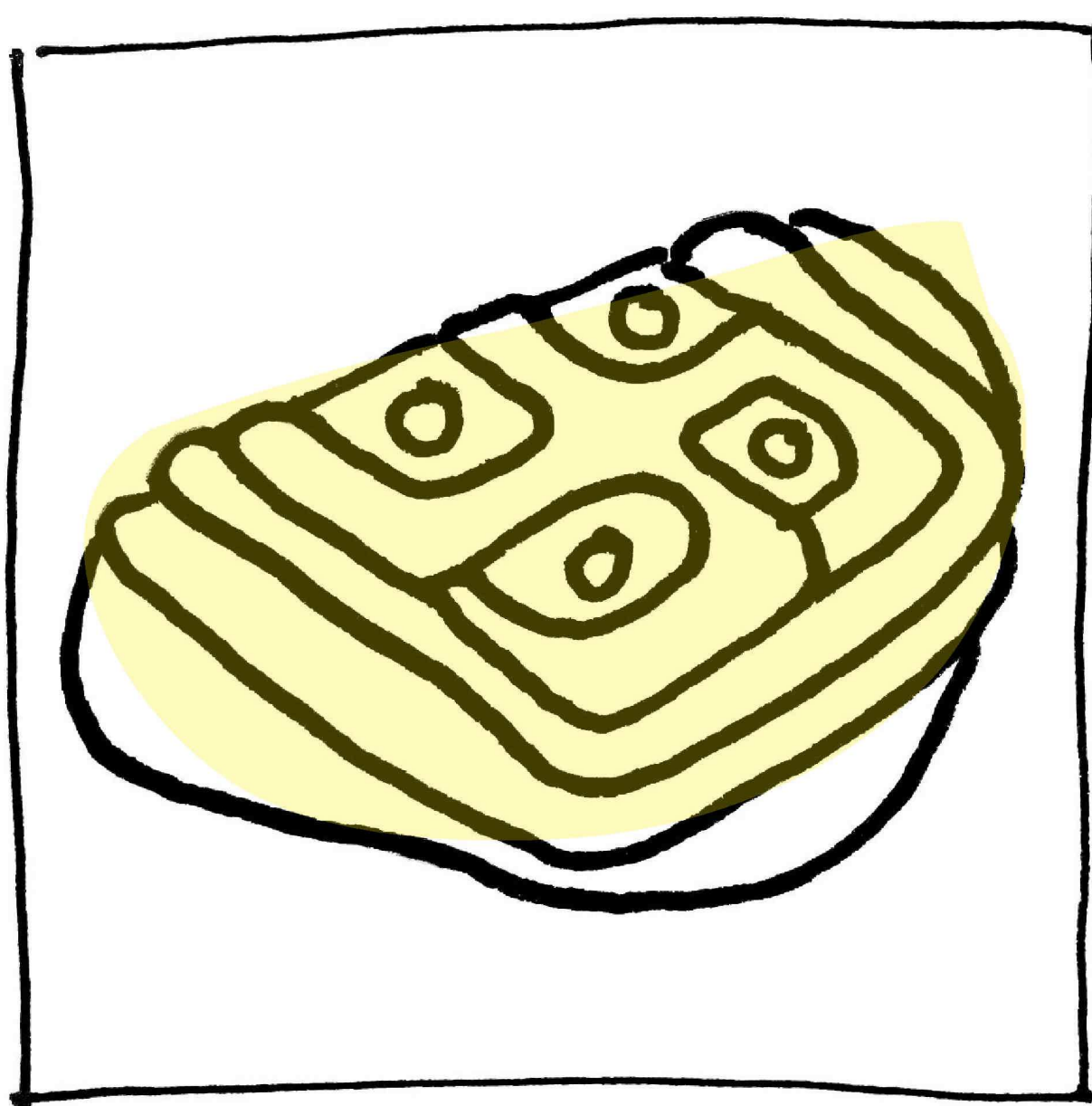
Ledetråd på næste side

Gå mod

Find

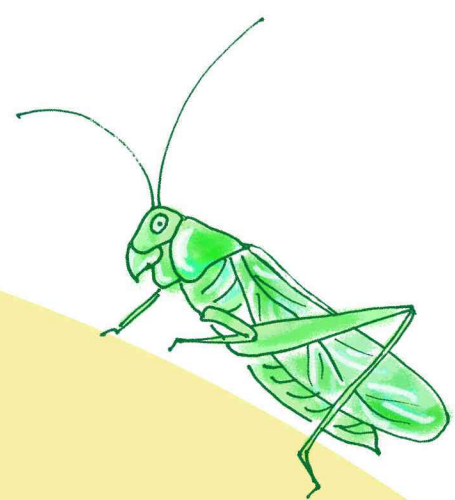

Solens tegn

Fandt I den gule sten og kan I se de mærkelige mønstre?

Det er et soltegn.

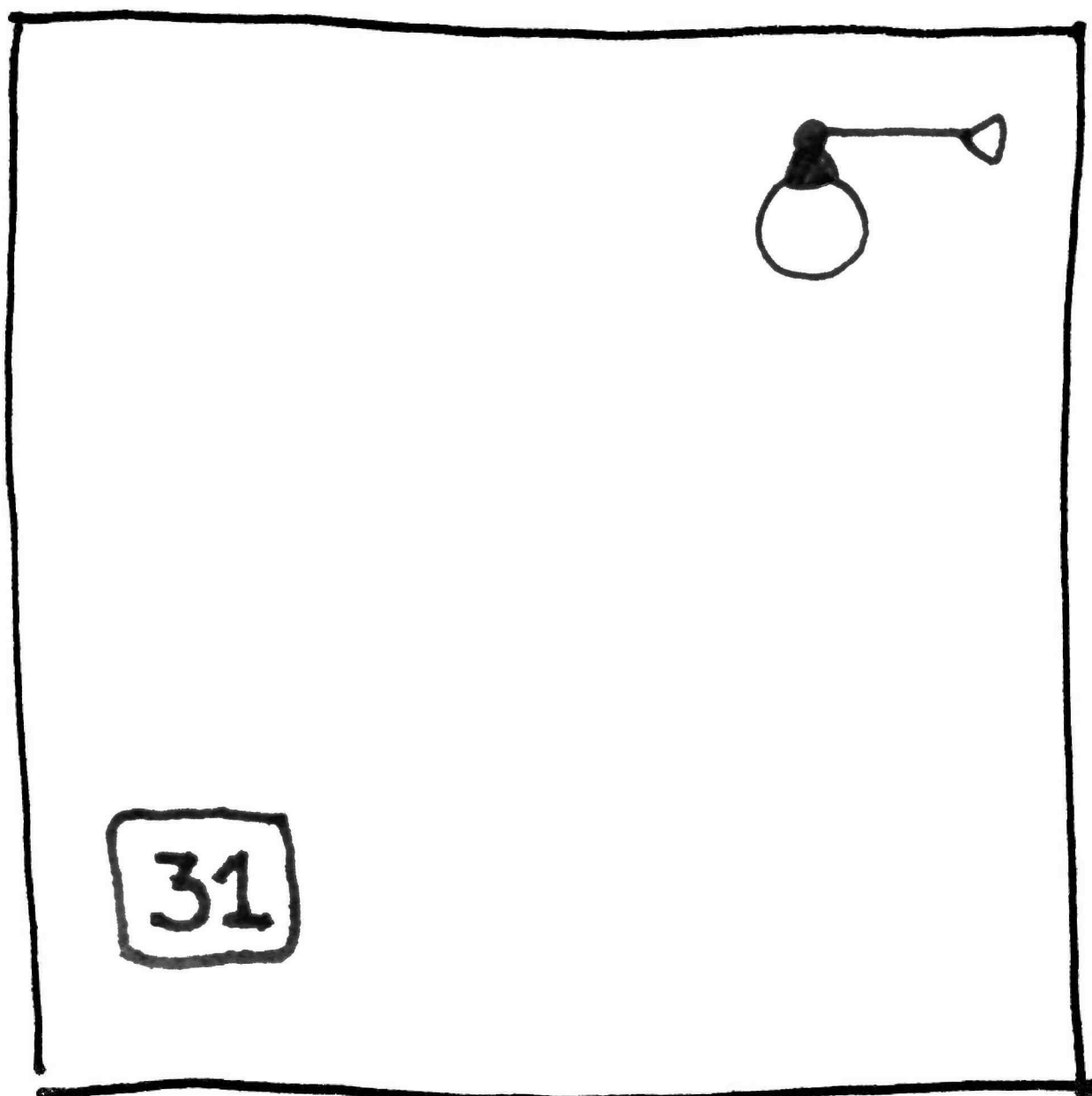

Faktisk har man fundet mange sten, smykker og krukke der er flere tusinde år gamle med lige netop det her tegn rundt omkring i hele verden. Man tror vist nok det bringer lykke.

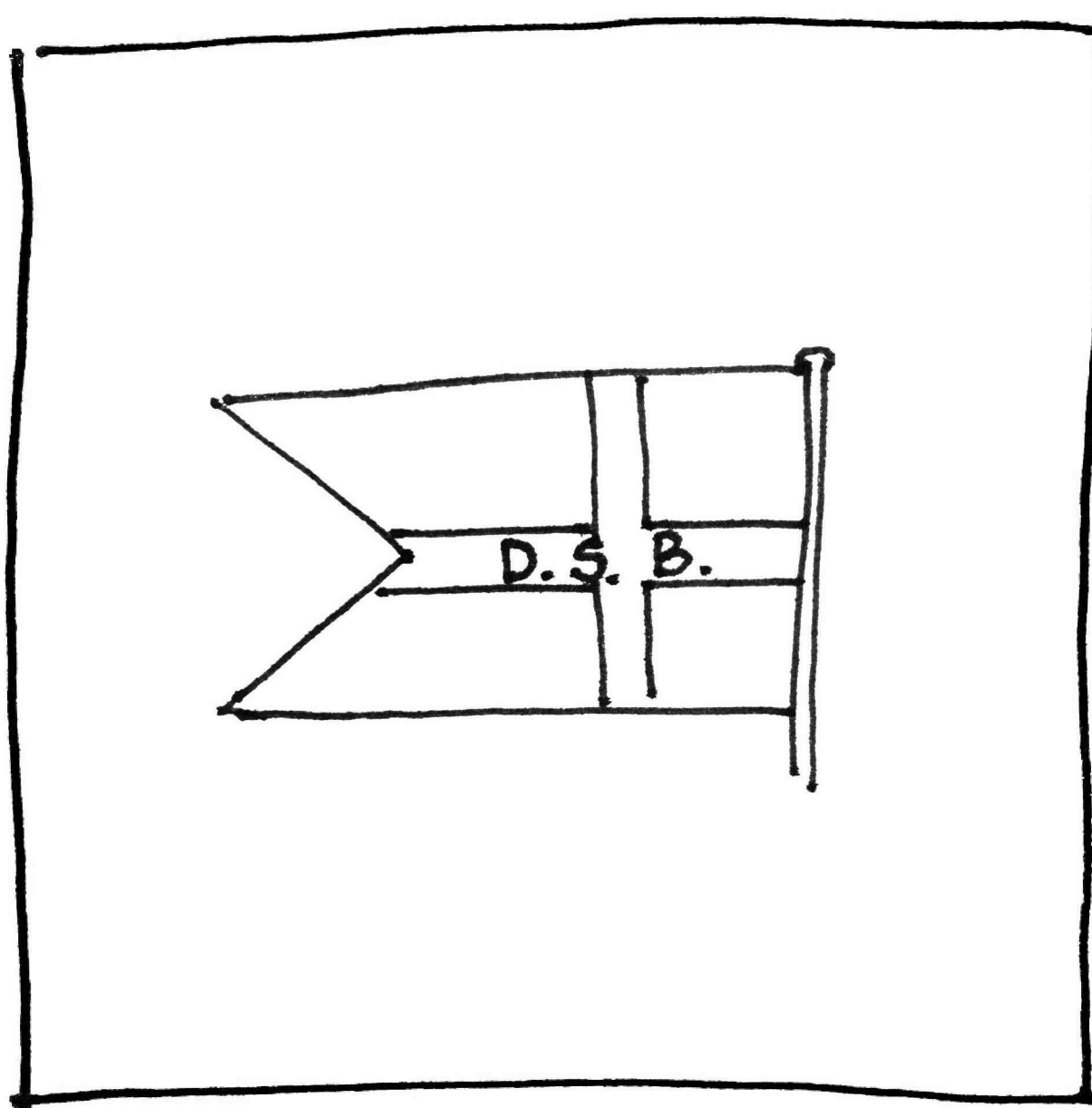
Ledetråd på næste side

Gå mod

Find

(Pssst... kig op for enden af huset)

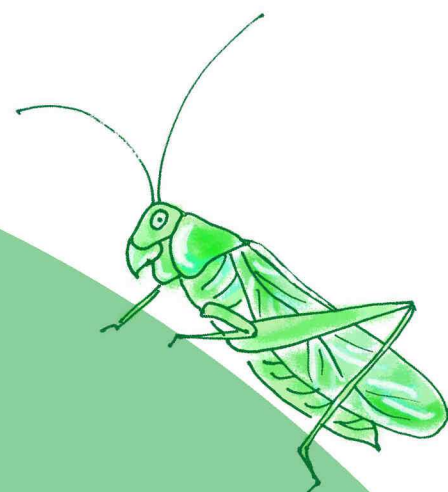
Nutidens værksteder

For over 100 år siden åbnede DSB deres store centralværksted. Der arbejdede 1400 medarbejdere på at reparere og vedligeholde toge og lokomotiver. Og i dag er her faktisk stadig værksteder.

Her er flyttet musikere ind i lydcontainerne, arkitekter og snedkere ind i gamle værkstedsbygninger.

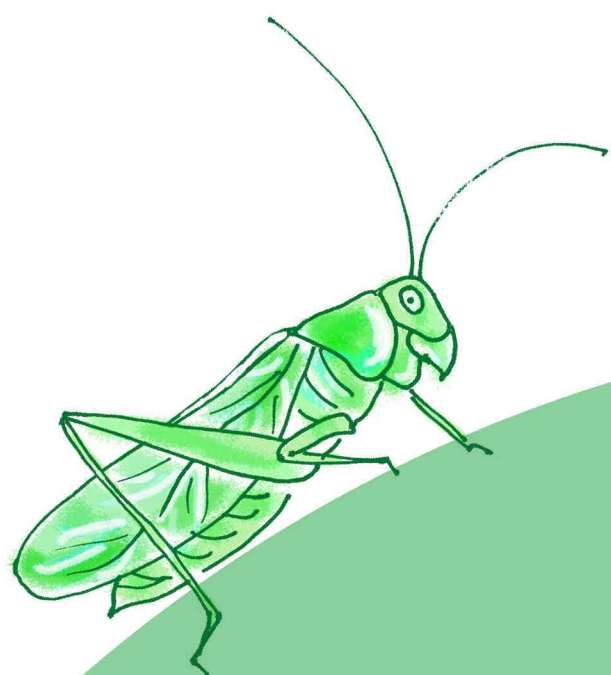
Kan I få øje på insektet på vinduet?

Derinde bygger de kunstige, men virkeligshedstro dyr til museer. De har f.eks. bygget en 70 mio år gammel vandlevende dinosaur, der er 17 m lang!

Banke banke på

I kan banke på døren ved nummer 31 og se om Rasmus er hjemme, det er nemlig hans snedkerværksted I kan se gennem vinduerne.

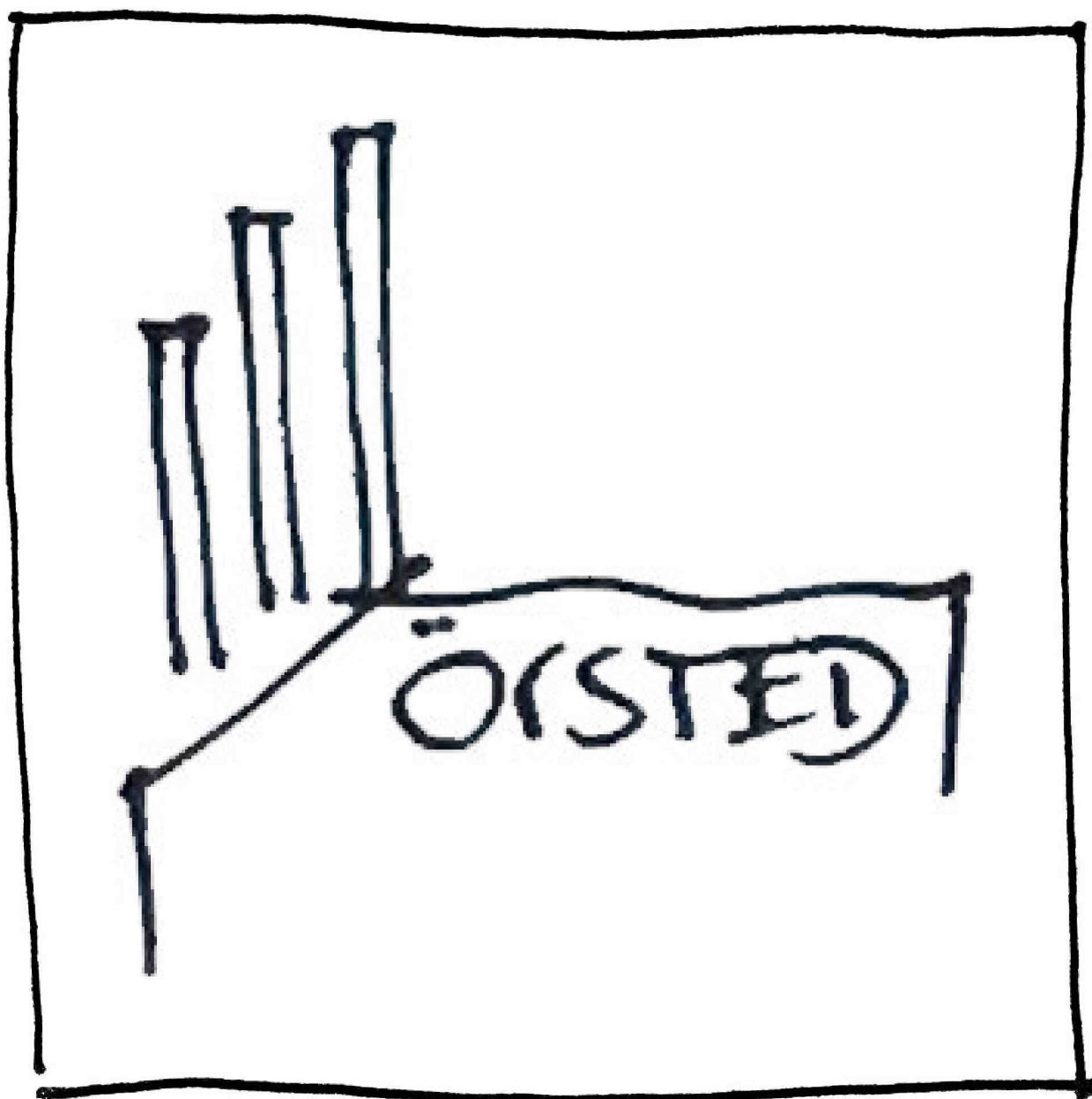
Rasmus lever af at lave smukke og kunstneriske møbler i træ.

**Hvad vil du gerne være
når du bliver stor?**

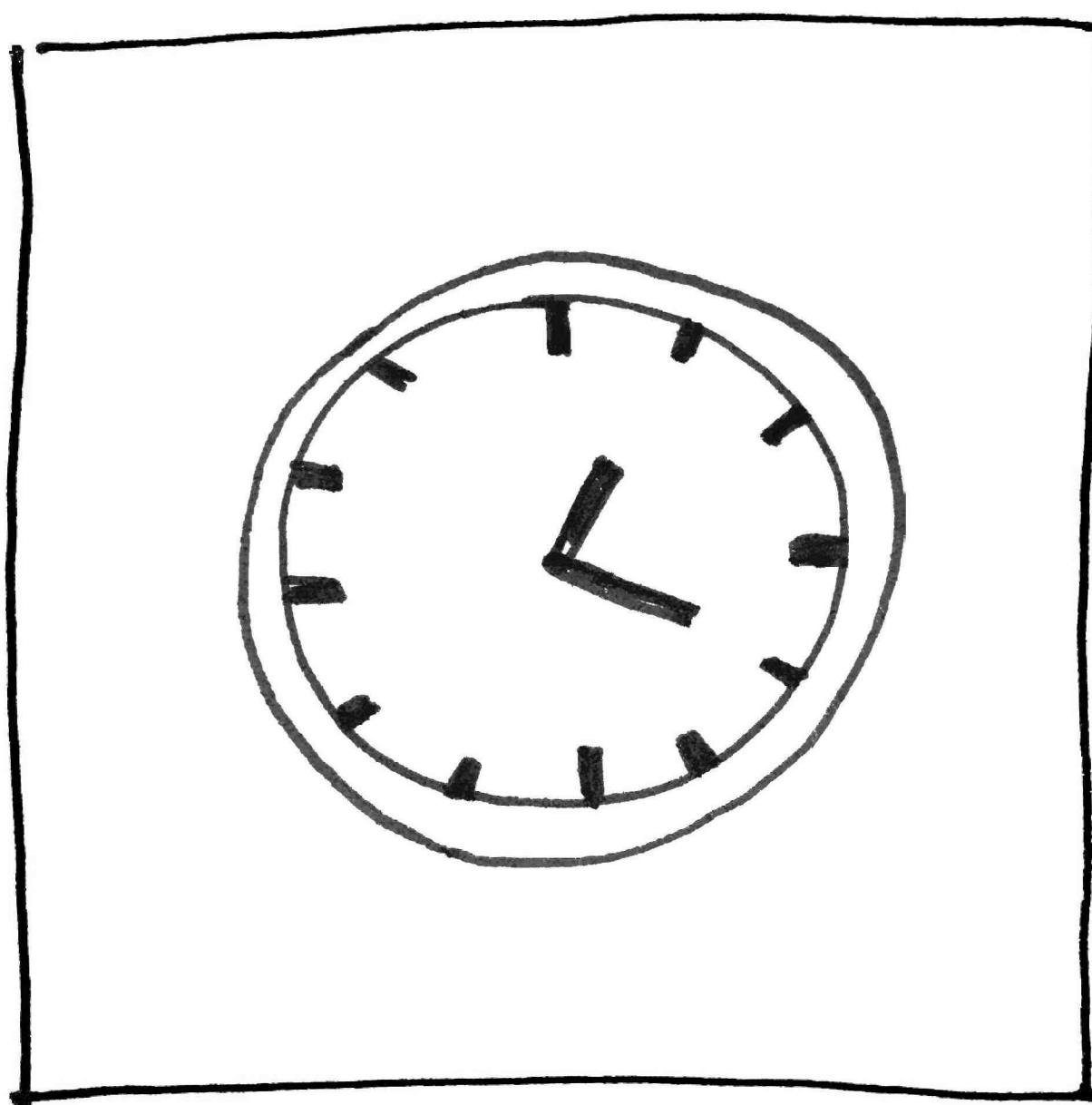
Hvis I tør gå derind, så prøv at duft med jeres næser, der er nemlig en helt særlig duft i et træværksted.

Gå mod

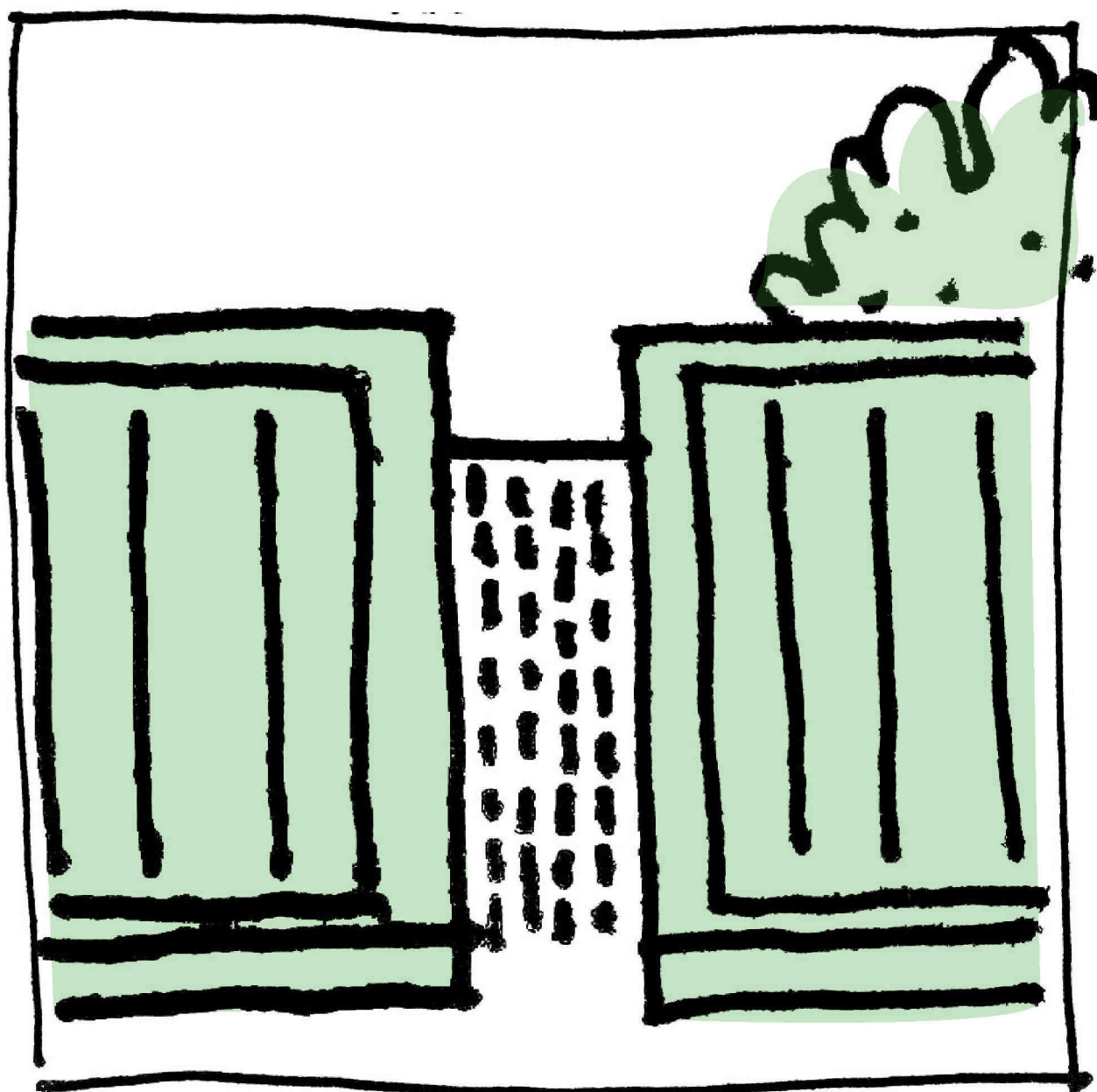
Find

Ledetråd på næste side

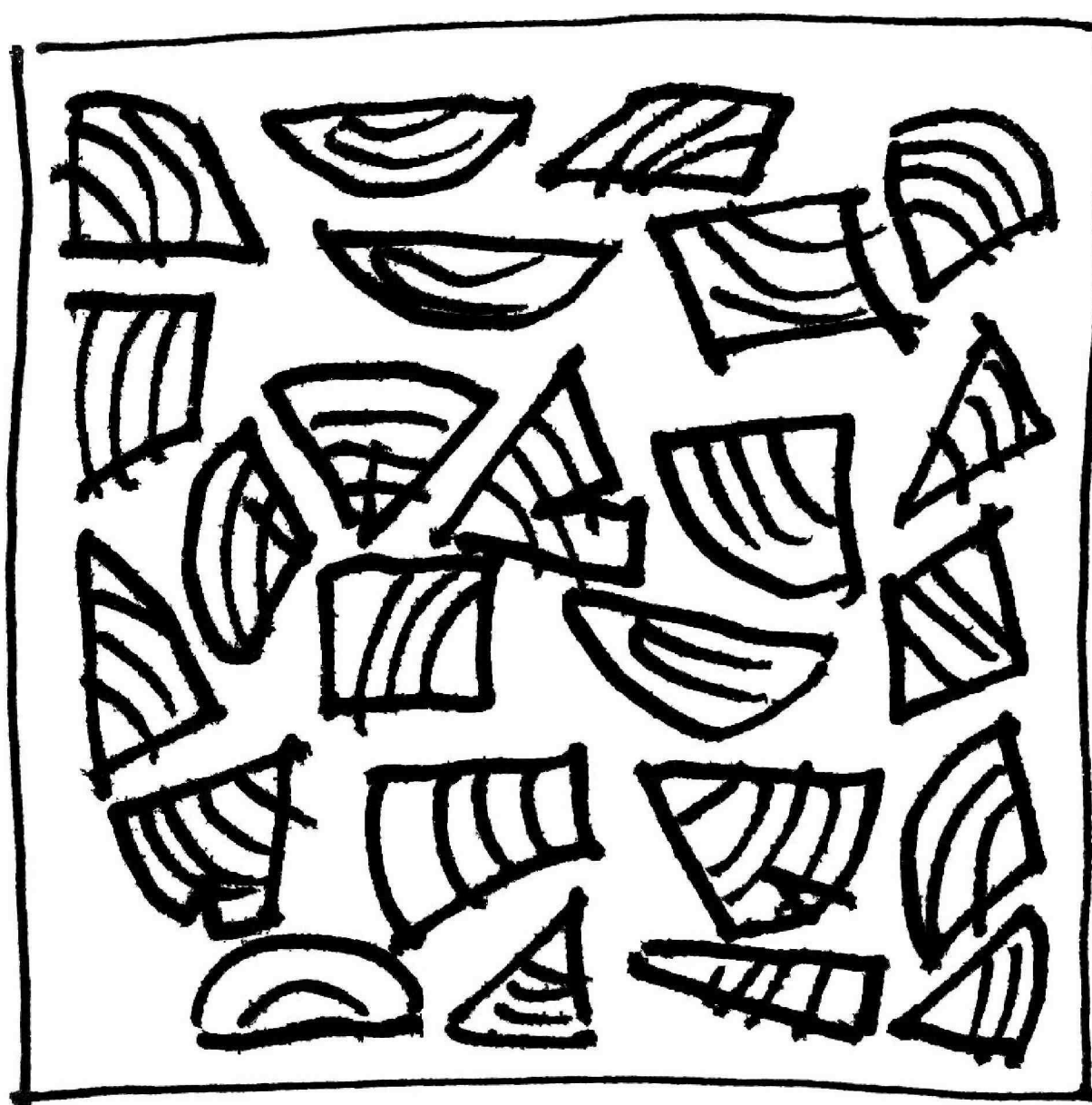

Gå mod

(Pssst... gå mod venstre for at finde næste ledetråd)

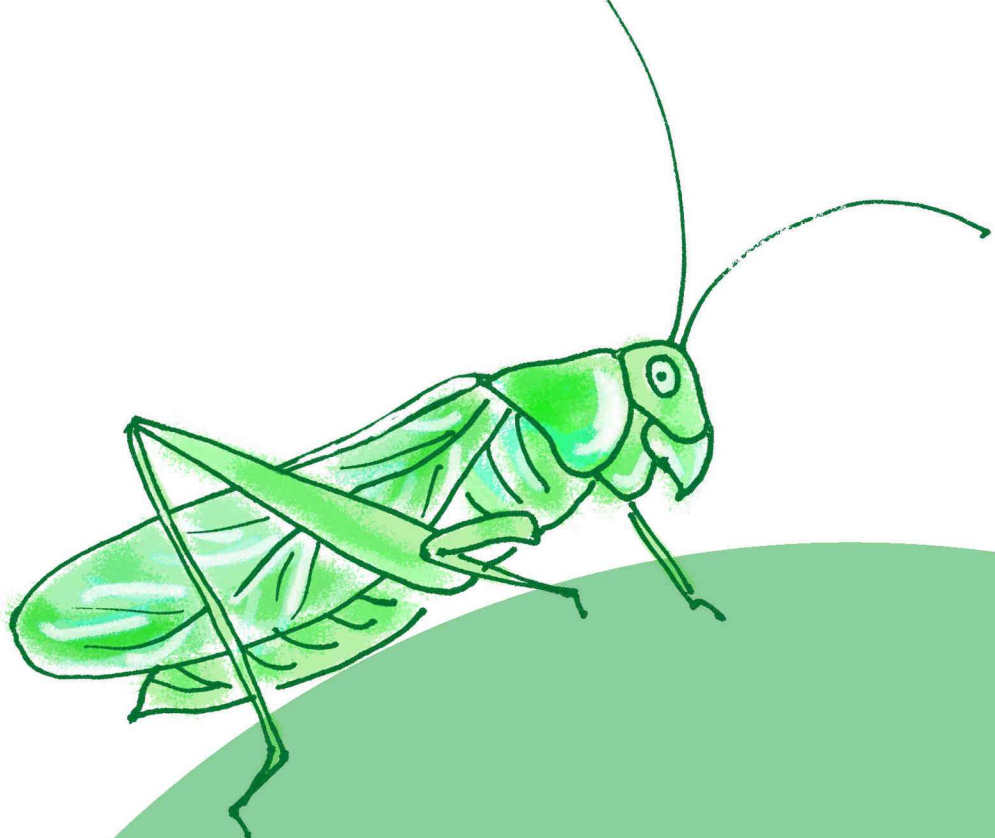
Find

(Pssst... ledetråden gemmer sig inde bagved de grønne containere)

Har I fundet ind i haven?

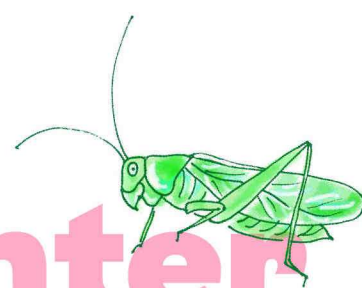
En lille have midt i byen. Et hemmeligt sted. Perfekt til at lægge sig ned og slappe af.

Find et sted hvor I kan ligge ned og se himlen og få læst digtet på næste side op. Olga Ravn har skrevet om København og planter.

Det behøver ikke at give mening, men måske I alligevel kan genkende nogle ord og steder:

Farverplanter

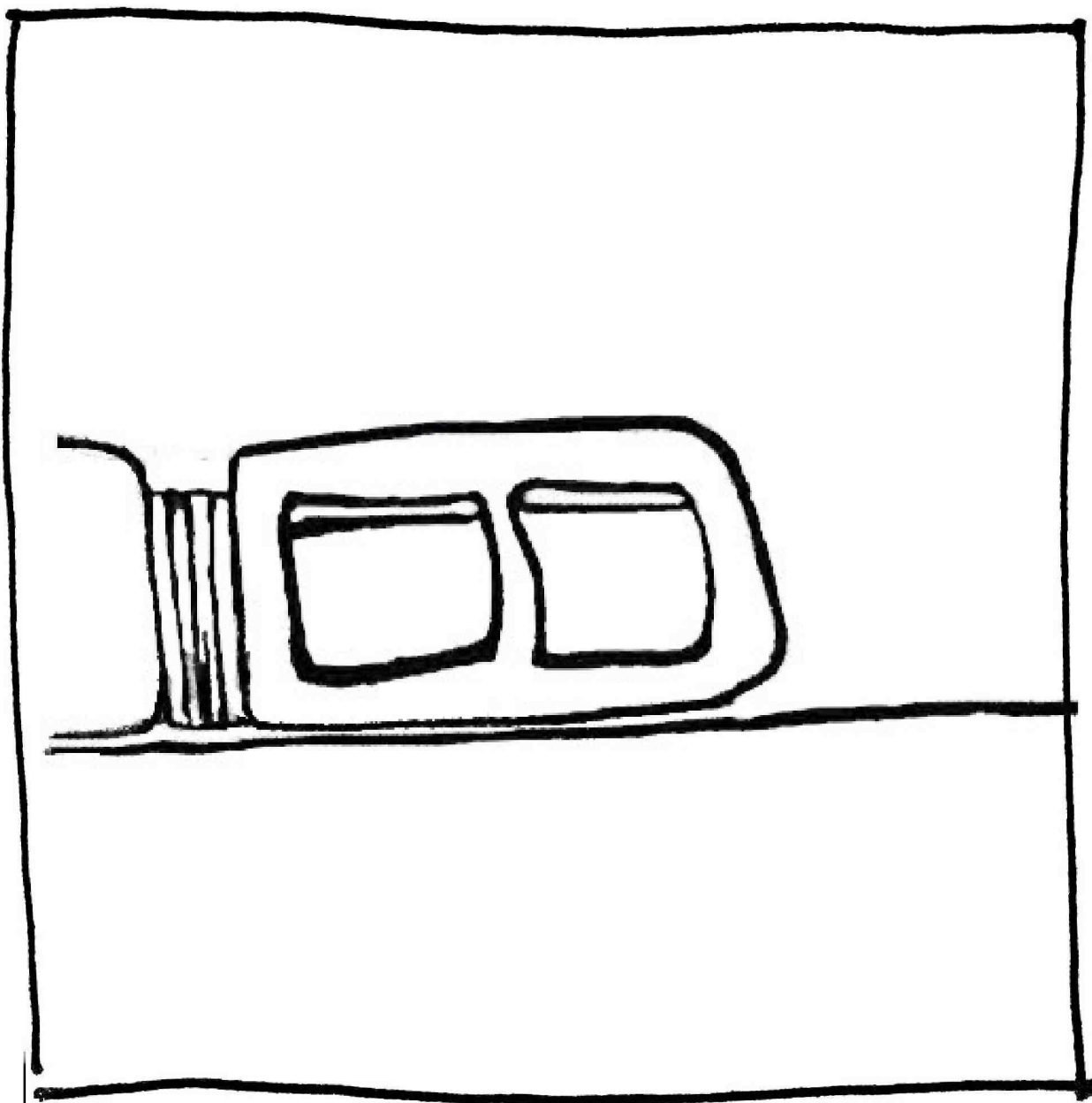
af Olga Ravn

Lindetræerne i Enghaveparken
kongelyset på hjørnet af Godsbanegade
rejnfan langs Åboulevarden
perikon ved børnehaven afblomstret
den krusede skræppe på Vestre
Kirkegård
hylden snart med bær langs
Ingerslevsgade
for forurenede til saft
æbletræet bad
allernådigst om
jeg ville undlade at
plukke dets blade de
gav simpelthen ikke slip
røllike langs fodboldbanen
bind gråbynke om anklerne
det stærkest duftende
mit spædbarns væde
han er en af dem
morgenfruerne
henvendt
prikbladet med djævlens nåle
står nu denne bygning
som en søjle af lys
IKEA
så lodne så vidunderligt lodne
er dine skuldre
som kongelysets blade
lanugo hårene på Hvidovre
da jeg så dig
for første gang
en flerårig urt

Ledetråd på næste side

Gå mod

Find

(Pssst... led ved hegnet ind til metroen)

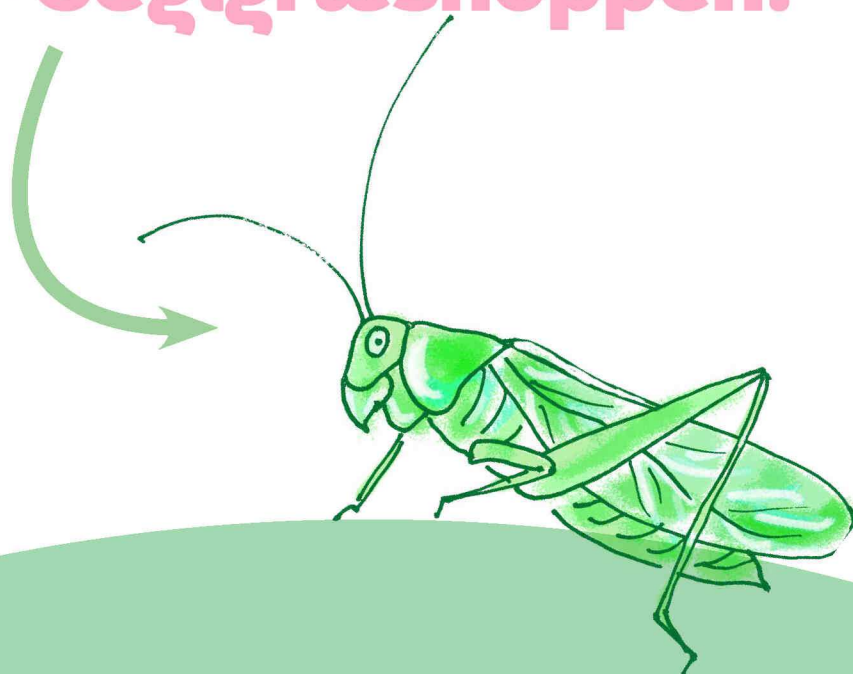

En særlig art

I havde nok ikke regnet med at der boede løver herude? Faktisk bor der rigtig mange forskellige arter i Jernbanebyen.

Den aller særligste art er nu alligevel en sød lille græshoppe, der er meget sjælden, det er nemlig:

MIG - Seglgræshoppen!

Jeg kom også hertil med togene og hoppede af lige her i jeres by.

**Ved I hvad en
blind passager er?**

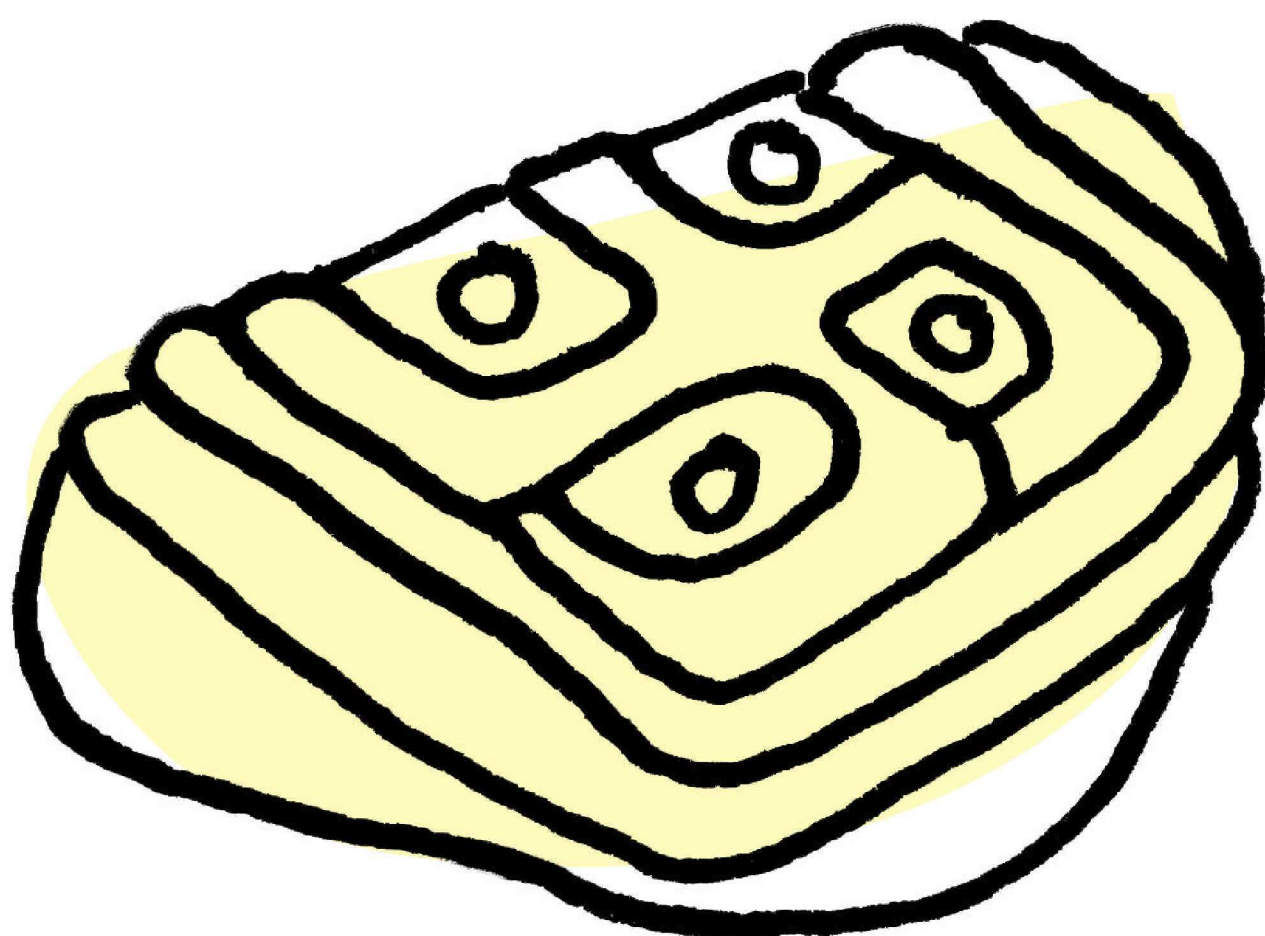

Nu begynder tilbageturen

Men der gemmer sig stadig et par
stop undervejs!

Kan I finde ud til den gule sten?

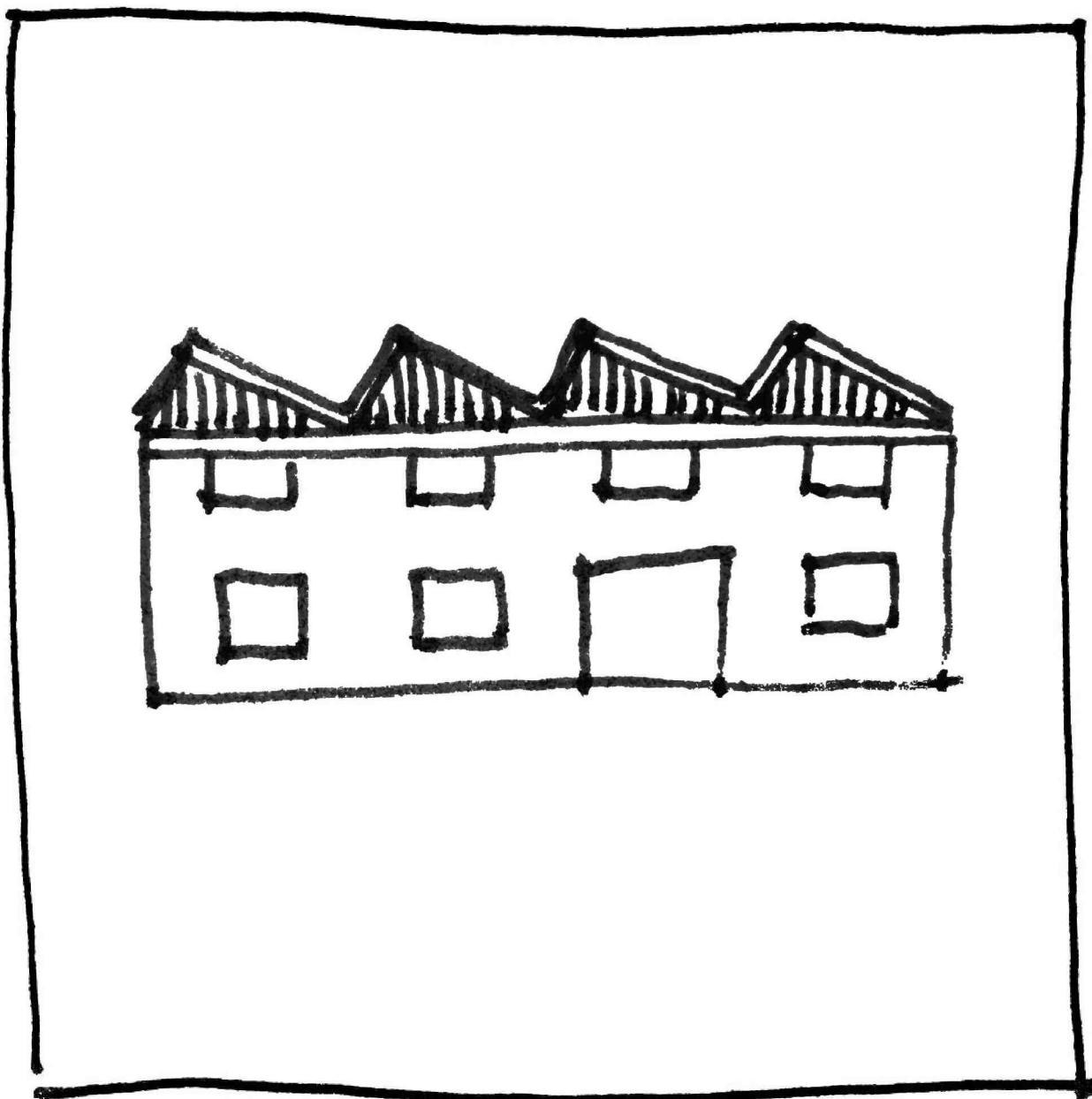
Så er I nemlig klar til næste ledetråd.

Ledetråd på næste side

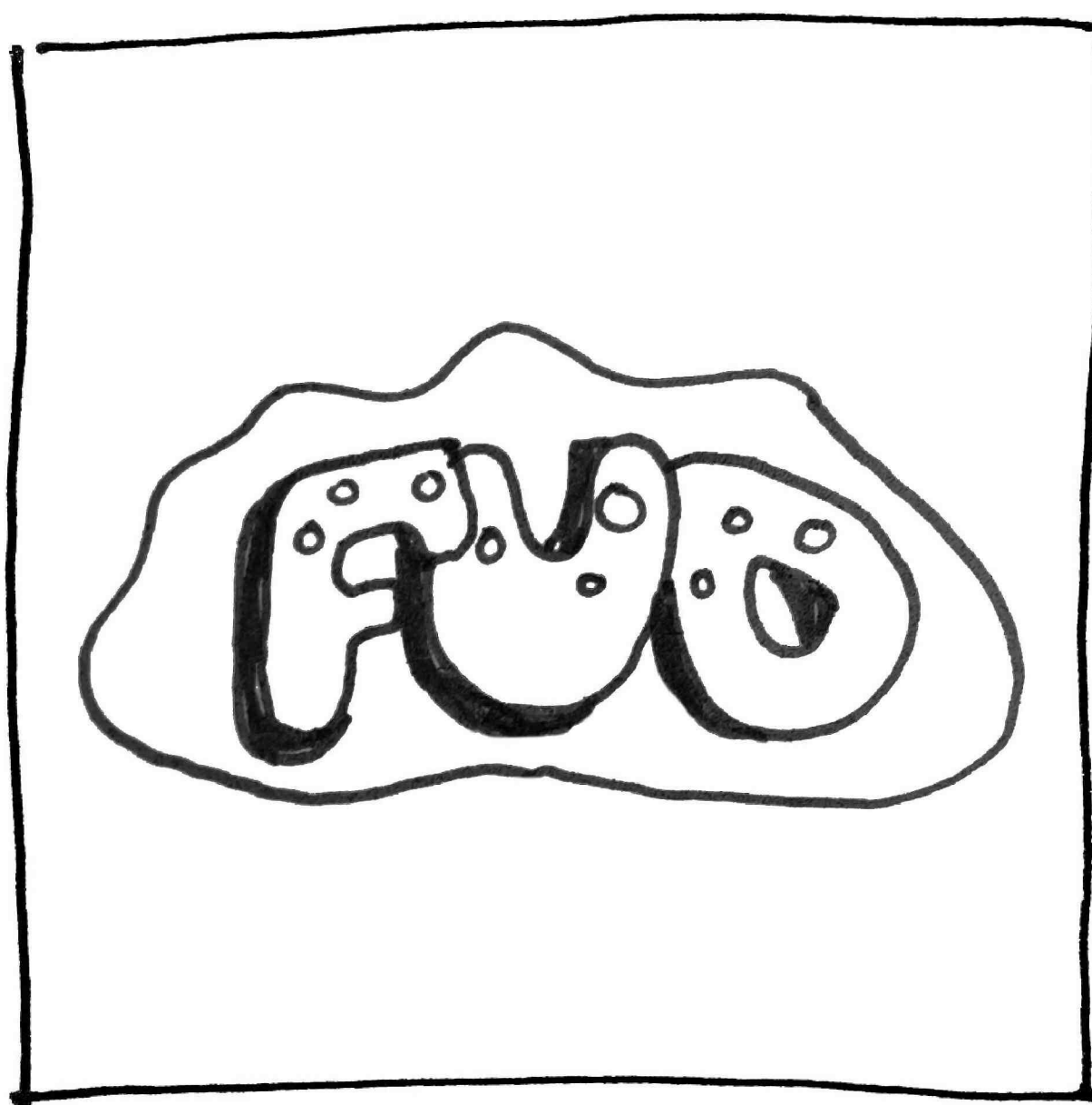

Gå mod

(Pssst... vær forsigtige når I krydser
vejen)

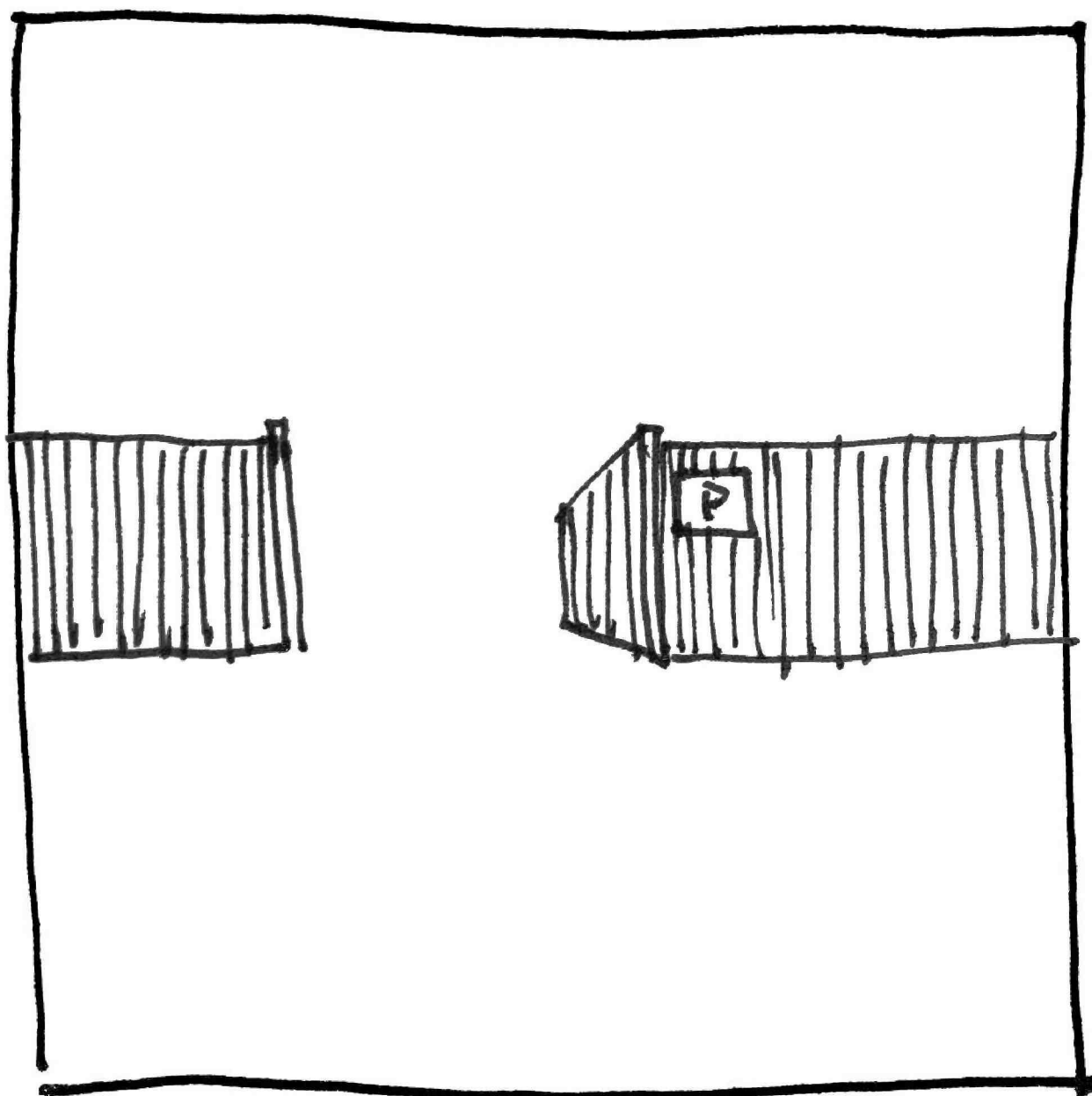
Find

Ledetråd på næste side

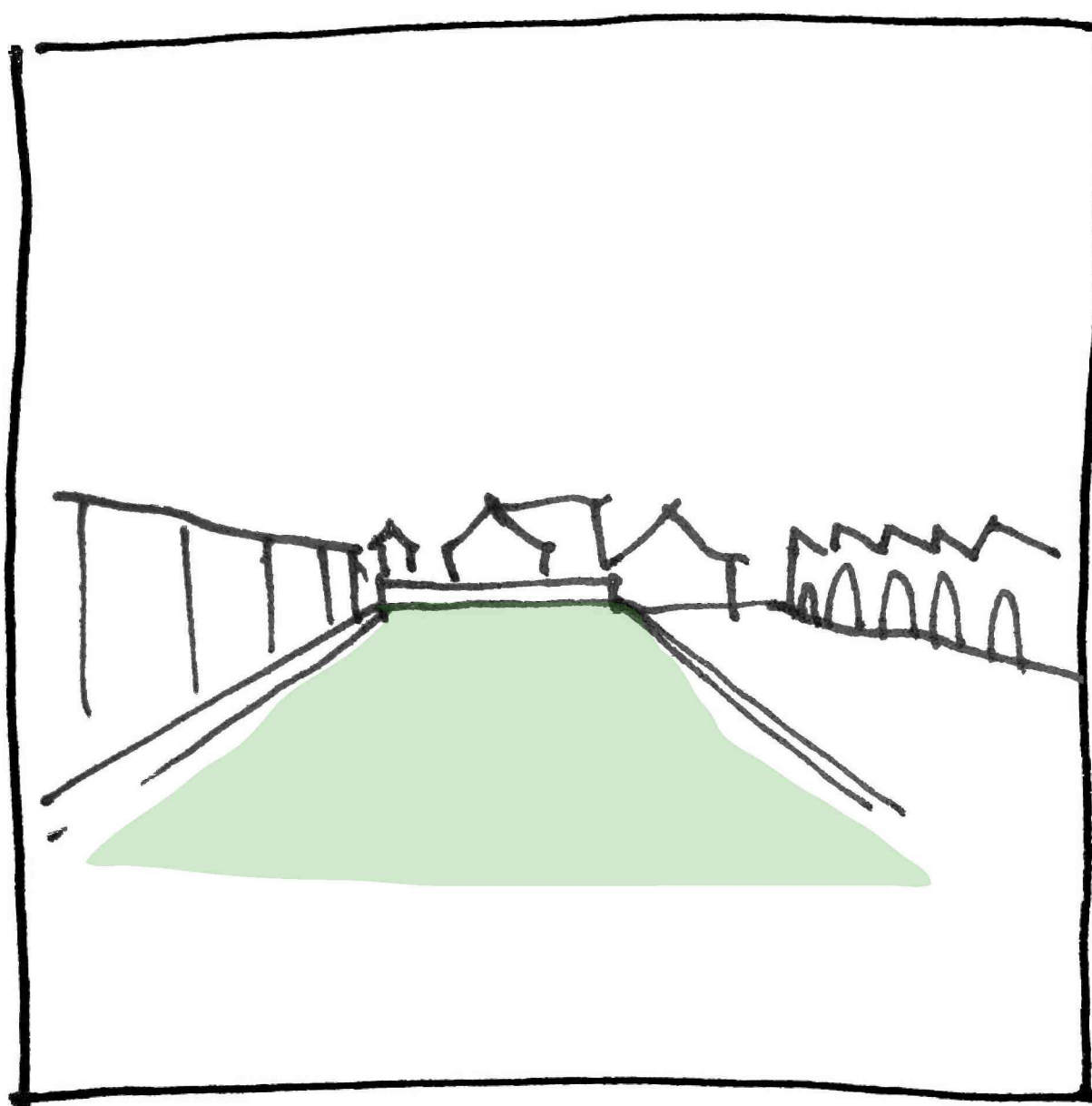

Gå mod

(Pssst... gå bare ind)

Find

(Pssst... kig til venstre)

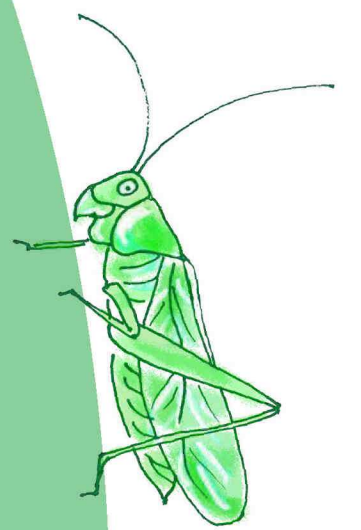

Byens mange lag

Kig jer omkring – her kan I se København og Vesterbro fra en helt ny vinkel, den gamle by og den nye by.

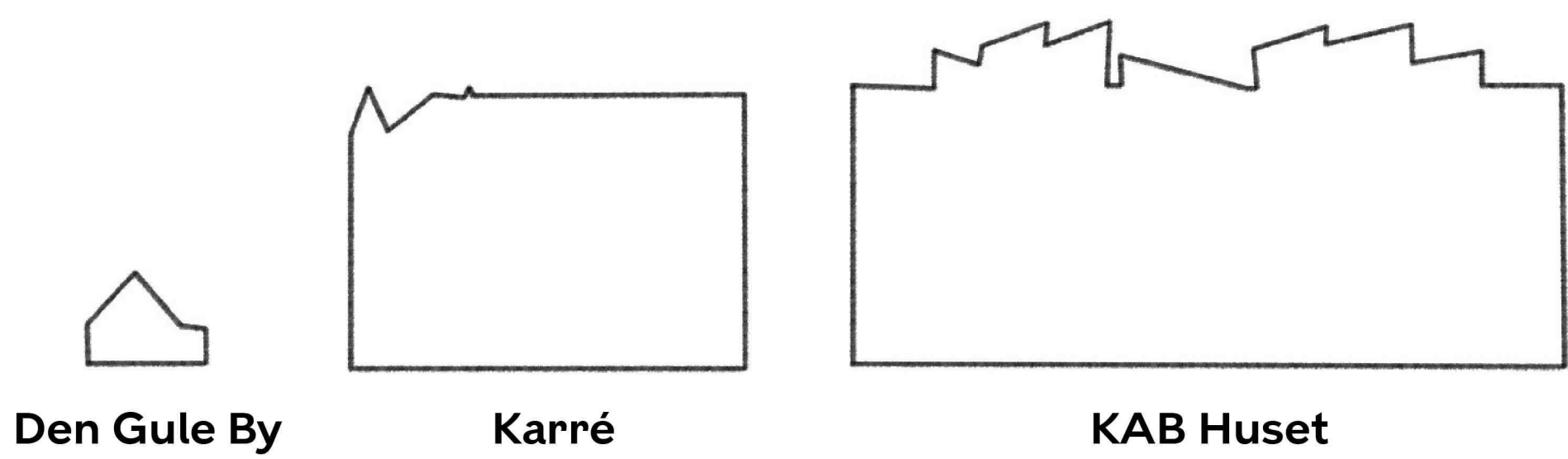
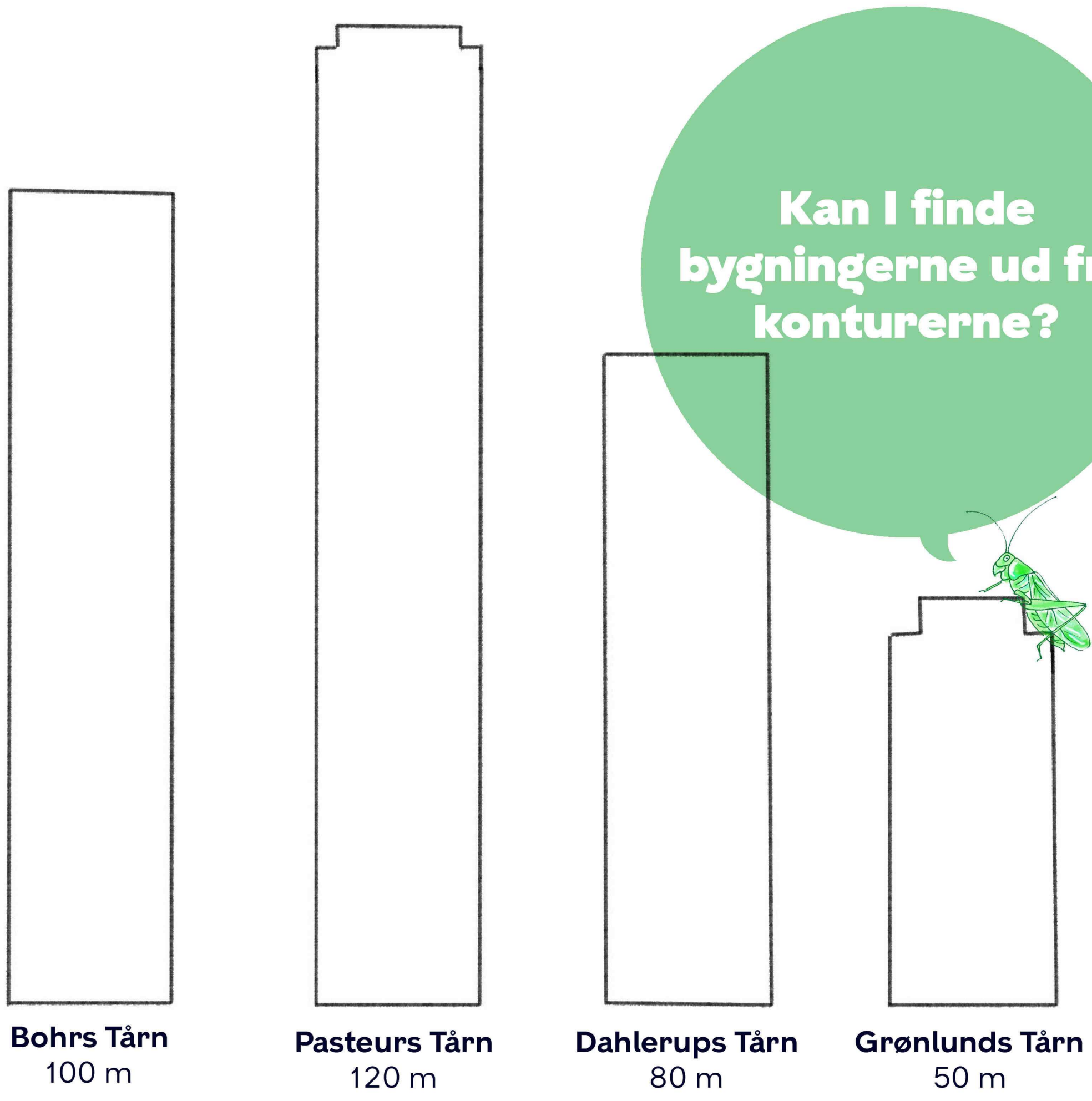
Faktisk bliver hele området I har gået rundt i til en helt ny bydel i fremtiden. Skydebroen som I står og kigger på, bliver til en park og det smukke vognværksted ved siden af, skal i fremtiden omdannes til en folkeskole.

Det er den største af bygningerne i centralværkstedet. Faktisk lige så stor som to fodboldbaner!

Find bygningerne

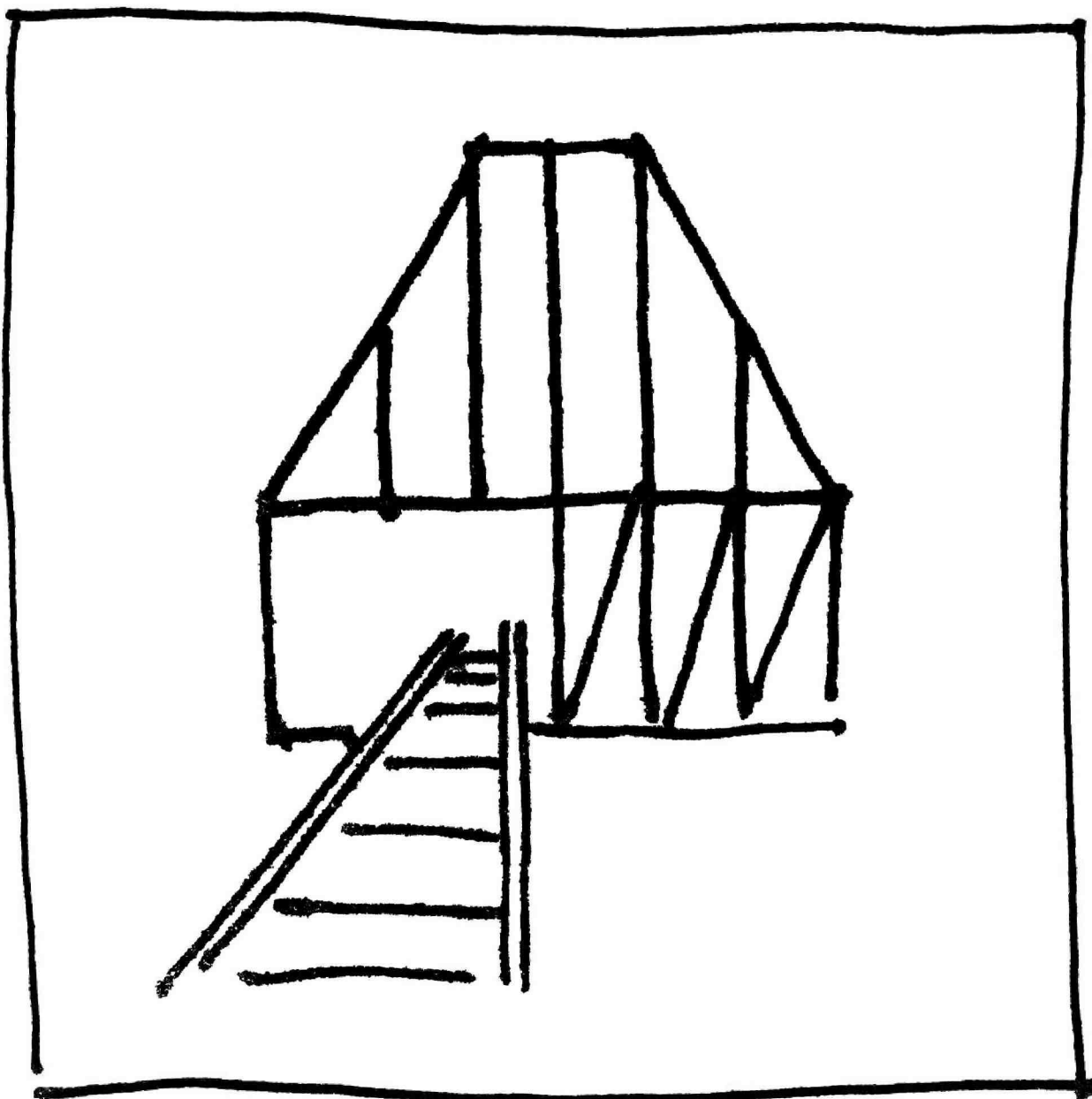

(Pssst... tegningerne viser bygningernes størrelse hvis de stod ved siden af hinanden)

Ledetråd på næste side

Gå mod

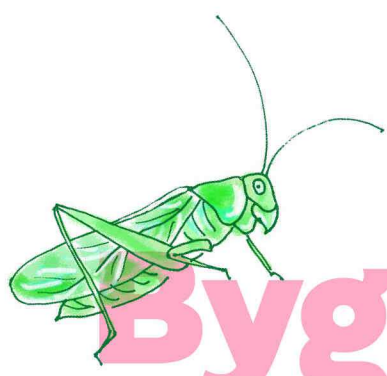
(Pssst... gå samme vej ud)

Find

(Pssst... Kig op)

Byg bæredygtigt!

Når vi i de kommende år skal bygge fremtidens Jernbaneby er der én ting som vi er nødt til. Vi skal bygge mere bæredygtigt! Vi bruger nemlig flere ressourcer end vi har.

Bæredygtighed handler om, hvordan vi kan passe på jorden, så den ikke tager skade af den måde, vi lever på.

Man kan tænke bæredygtighed på mange måder. Man kan f.eks. genbruge materialer, bygge af materialer der holder meget længe eller måske bygge så det kan tilpasses fremtidens behov.

Man kan også bygge mindre boliger og have flere ting vi er fælles om og sørge for at der er plads til træer, planter, insekter og dyr.

Det er også bæredygtigt at bevare de gamle værkstedsbygninger, fremfor at rive dem ned.

I fremtiden

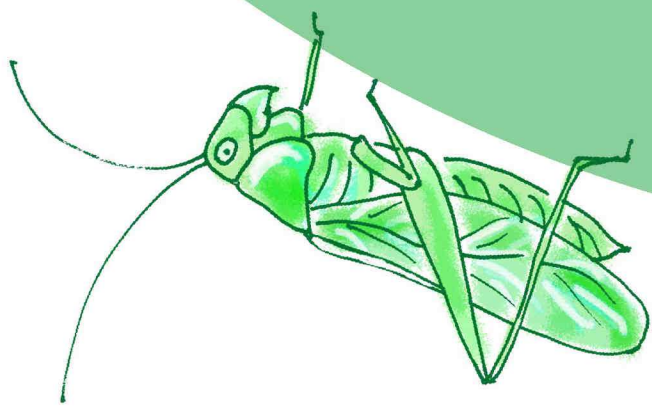
I fremtiden skal vi finde endnu flere måder at bygge og leve bæredygtigt på, og det skal I være med til. For det er jo jer, der skal bo her i fremtiden!

Måske har I allerede nogle gode idéer?

I husene omkring jer eksperimenterer man med hvordan man kan bygge med et så lille CO₂-aftryk, som muligt. Altså hvordan man bygger nyt, men bruger så lidt materiale, transport og energi man kan, så man ikke sender mere CO₂ ud i vores atmosfære end man behøver.

Tag et kig i udstillingen og tænk over:

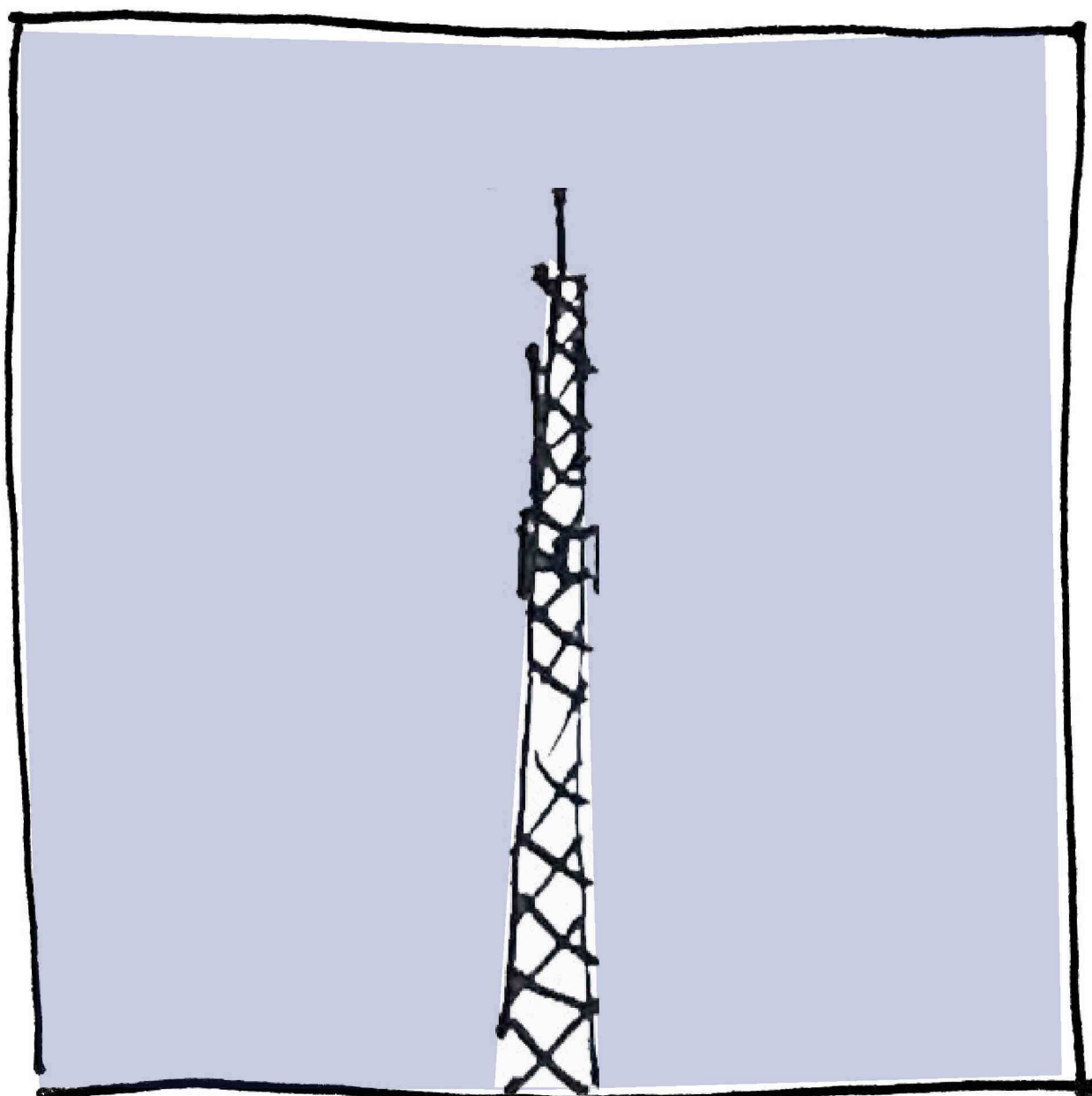
Hvordan vil I gerne bo i fremtiden?

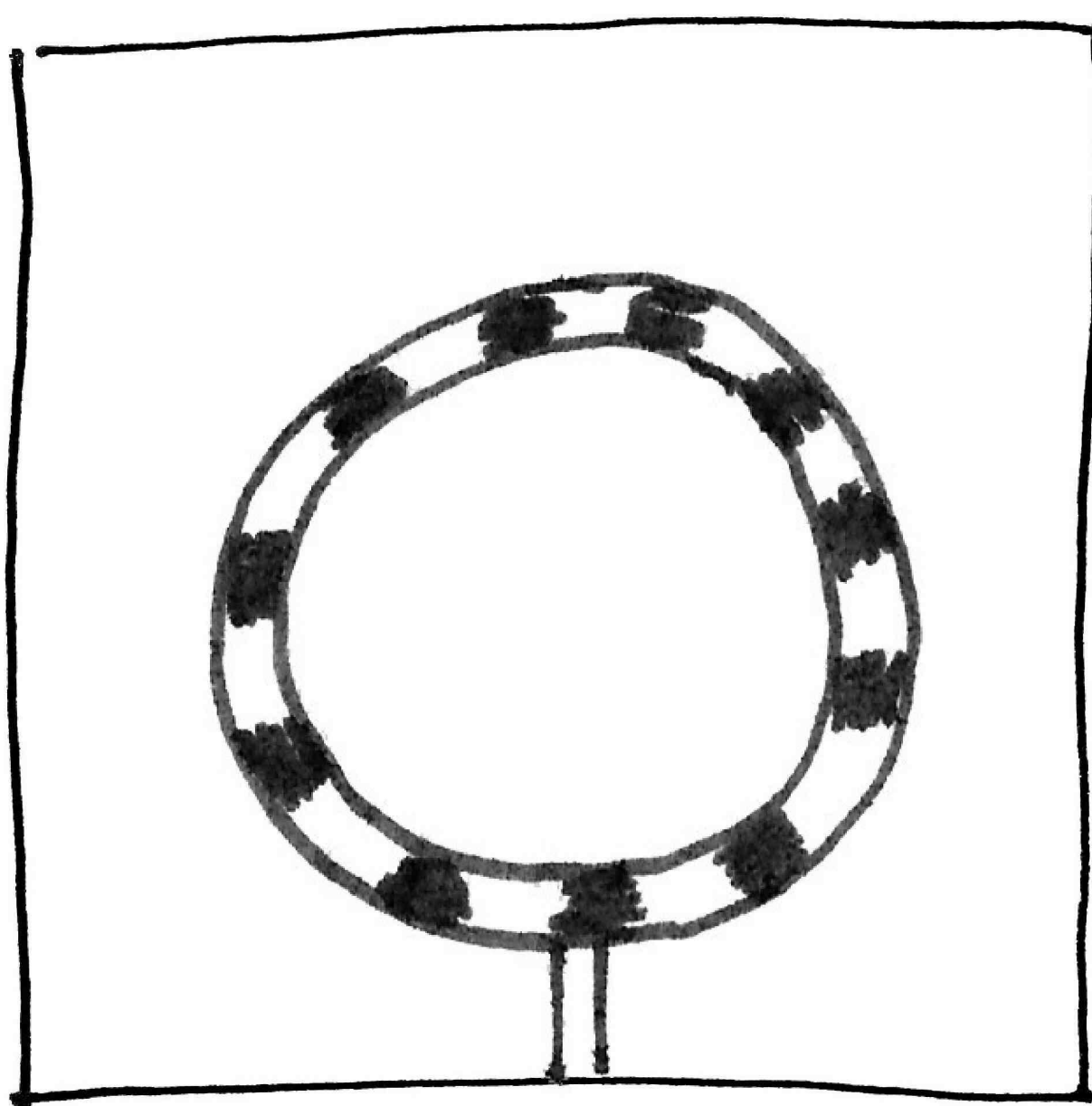
Ledetråd på næste side

Gå mod

Find

I klarede den!

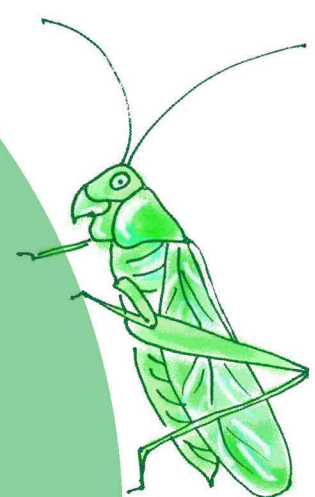
Se lige jer, hvor er I seje!

I har nu været hele vejen rundt.

Jeg håber I har lært noget nyt om områdets historie og måske har I også opdaget nogle nye hemmelige steder?

Her til sidst vil jeg tage jer på en lille tur til fremtidens Jernbaneby og så håber jeg at I har lyst til at dele jeres tanker om skattejagten og hvad der er vigtigt for jer i fremtidens by! Det kan I gøre på sidste side.

Mens I hører det sidste kapitel i min historie, kan I tænke over hvad I synes, der skal være en del af den fremtidige Jernbaneby

Jeg spurgte jer tidligere hvordan I tror her ser ud om 150 år.

Så langt frem i tiden kender vi ikke svaret, men vi ved at der i de kommende år skal bygges en helt ny bydel. Her skal være parker, børnehaver og en skole. Boliger til 8000 mennesker og arbejdspladser til 8000 mennesker. Her skal også være plads til træer, blomster og insekter.

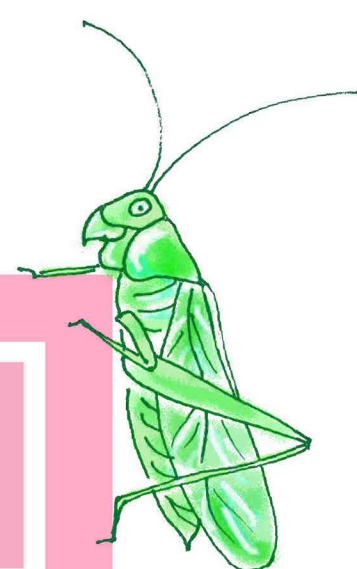
Kig omkring jer. Kan I forestille jer det? Det er svært, men prøv engang. Forestil jer at skolen er åbnet og at elever er på vej til skole med madpakker i tasken. Nogle lufter deres hund i parken ved lokomotivværkstedet og andre er på vej på arbejde.

Beboere og virksomheder er flyttet ind i de gamle værksteder som har fået nyt liv. Her hvor I står, er dagens fodboldtræning måske ved at gå i gang.

Nye bygninger vil være kommet til, nogle helt op til 40 meter!

**Tak for denne gang!
Ses vi i fremtiden?**

Del jeres mening, scan koden eller
klik her - så sender jeg den videre til
politikerne!